

**SLOVENSKÁ POĽHOSPODÁRSKA UNIVERZITA V NITRE
FAKULTA EURÓPSKÝCH ŠTÚDIÍ A REGIONÁLNEHO
ROZVOJA**

2124110

**MOŽNOSTI A PERSPEKTÍVY ROZVOJA SOCIÁLNEJ
A TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY VO VIDIECKYCH
OBCIACH V REGIONÁLNOM ZDRUŽENÍ DOLNÁ NITRA**

2011

Daniela Čulaková, Bc.

**SLOVENSKÁ POĽNOHOSPODÁRSKA UNIVERZITA
V NITRE**

Rektor: prof. Ing. PETER BIELIK, PhD.

FAKULTA EURÓPSKYCH ŠTÚDIÍ A REGIONÁLNEHO ROZVOJA

Dekan: prof. JUDr. Anna Bandlerová, PhD.

**Možnosti a perspektívy rozvoja sociálnej a technickej infraštruktúry
vo vidieckych obciach v Regionálnom združení Dolná Nitra
Diplomová práca**

Študijný program: Manažment rozvoja vidieckej krajiny a vidieckeho turizmu
Študijný odbor: 6218800 Verejná správa a regionálny rozvoj
Školiace pracovisko: Katedra regionalistiky a rozvoja vidieka
Školiteľ: Viera Papcunová, Ing., PhD.
Konzultant: -

Daniela Čulaková

Nitra 2011

ABSTRAKT

Rozvoj sociálnej a technickej infraštruktúry je jedným z kľúčových rozvojových činiteľov rozvoja regiónu. Základným ukazovateľom rozvoja je vyspelosť obce, ktorá je ovplyvnená lokalizáciou prvkov infraštruktúry. Schopnosť obce poskytnúť dostatočné možnosti pri lokalizácii ekonomických aktivít je rozhodujúcim faktorom jej ďalšieho rozvoja. Pri lokalizácii jednotlivých prvkov infraštruktúry sa pozitívne prejavuje multiplikačný efekt pôsobiaci na rozvoj obce a celého regiónu.

Cieľom diplomovej práce bolo zhodnotiť možnosti a perspektívy ďalšieho rozvoja sociálnej a technickej infraštruktúry v Regionálnom združení Dolná Nitra.

Z hlavného cieľa vyplynuli nasledovné parciálne ciele:

- analýza jednotlivých súčastí technickej infraštruktúry
- analýza jednotlivých súčastí sociálnej infraštruktúry
- návrh možností ďalšieho rozvoja jednotlivých súčastí technickej a sociálnej infraštruktúry

Z analýzy vybaveností obcí technickou a sociálnou infraštruktúrou Regionálneho združenia Dolná Nitra vyplýva, že ďalší rozvoj obcí je sčasti závislý na ich vzájomnej spolupráci, najmä v oblasti riešenia kanalizačnej siete a čističky odpadových vôd, ale aj v oblasti budovania cestnej infraštruktúry a vybraných prvkov občianskej vybavenosti. Zdravotné strediská situované v štyroch stredných obciach slúžia aj pre okolité obce, avšak počet ambulancií je nedostačujúci. Sieť zdravotníckych zariadení je potrebné dobudovať. Bolo by vhodné umiestniť viac prevádzok poskytujúcich služby obyvateľstvu najmä vo väčších obciach. Knižničný fond vo väčšine obcí nie je dostačujúci. Bolo by vhodné vybudovať spoločnú knižnicu pre všetky obce združenia a zvýšiť tak kvalitu jej vybavenosti a odbornosti. Kanalizačná sieť je nedostatočne rozvinutá, avšak tento problém by sa mal vzhľadom na vysoké finančné nároky jednotlivých obcí riešiť komplexne. V obciach, kde absentuje vybavenosť kanalizáciou by bolo vhodné vypracovať plán spoločnej čističky odpadových vôd. Negatívnym javom obcí spolčených v združení je absencia cyklistických trás, ktoré by bolo vhodné vybudovať spoločne aby boli obce vzájomne prepojené. V otázke vybavenosti obcí chodníkmi pre chodcov malé obce zaostávajú, avšak vo veľkej miere je sieť chodníkov nedostačujúca aj v stredných obciach. Regionálne združenie má veľký potenciál ekonomického a sociálneho rozvoja, ktorý by sa dosiahol spoločným dobudovaním infraštruktúrnych zariadení.

KLÚČOVÉ SLOVÁ

vidiecke obce, regionálne združenie, sociálna infraštruktúra, technická infraštruktúra

ABSTRACT

Development of the social and technical infrastructure is one of the key elements of regional development. A fundamental indicator of development is the understanding and the willingness by each village to participate in a combined effort to improve the social and technical infrastructure, hereby making it feasible for everyone to benefit from the development of these issues resulting in better quality of life of all. This is affected by localization of particular elements of the infrastructure. The ability of the village to offer enough opportunities in the way of localization of economical activities is a conclusive factor for its future development. During the localization of particular elements of the infrastructure is approving oneself positive multiplicative effect that affects the development of the rural villages and the entire region.

This thesis is aimed at evaluation of the possibilities and perspectives of future development of the social and technical infrastructures in the regional association.

The following partial objectives were derived from the main one:

- The analysis of the particular components of the technical infrastructures
- The analysis of the particular components of the social infrastructures
- suggestions for the opportunities of the future development of the region.

Results from the analysis of the technical and social infrastructure in the villages of the regional association of Dolna Nitra imply that further village development is partly dependent on their cooperation, mainly in the domain of canalization of sewage tanks, building road infrastructures and the elements of other amenities. Assignments of a proactive healthcare system for the villages, here and in the surrounding villages. The need to improve the network of healthcare assignments. There is a need to provide better welfare services in the larger villages. Building one centralized library for all the villages could help improve the library services. The sewage network is not developed enough causing problems that can be solved by co-ordinating and combining efforts to solve these problems and to reduce costs. It is appropriate to implant an elaborate plan of building common sewage tanks in the villages in which canalization and sewage tanks are absent. Pedestrian walkways in small and medium-sized villages are also inadequate and should be developed. The regional association has a potential for economic and social development that can be achieved by the development of co-operative infrastructure projects. Combining efforts should be a positive, productive way to reduce costs and improve the quality of life for everyone from the rural villages to everyone in the Dolna Nitra region.

KEY WORDS:

rural village, regional association, social infrastructure, technical infrastructure

ČESTNÉ VYHLÁSENIE

Čestne vyhlasujem, že som bakalársku prácu vypracovala samostatne, a že som uviedla všetku použitú literatúru súvisiacu so zameraním diplomovej práce.

Nitra 29.4.2011

.....
podpis autora DP

Touto cestou vyslovujem poďakovanie pani Ing. Viere Papcunovej, PhD.
za pomoc, odborné vedenie, cenné rady a pripomienky pri vypracovávaní mojej
diplomovej práce.

Nitra 29.4.2011

.....
podpis autora DP

Použité označenie

SI - sociálna infraštruktúra

TI - technická infraštruktúra

RZDN - Regionálne združenie Dolná Nitra

MAS – miestna akčná skupina

ŠÚ SR – Štatistický úrad Slovenskej republiky

Terminológia

sociálna infraštruktúra – komplex zariadení na bývanie, kultúrno-spoločenské činnosti, rozličné druhy vybavenia regiónov a zotavovacie činnosti

technická infraštruktúra – komplex technických zariadení, ktoré na území určitého regiónu alebo sídla vytvárajú nevyhnutné materiálno-technické podmienky pre rozmiestňovanie podnikov, zariadenia občianskej vybavenosti

MAS – miestna akčná skupina jednotlivcov, ktorým záleží na rozvoji vlastného územia a majú k nemu potrebnú autoritu a právne, finančné, materiálne a ľudské prostriedky.

migrácia – zmena miesta trvalého pobytu za hranice určitej územnej jednotky

OBSAH

Úvod

1 Prehľad

1.1 Definovanie pojmu vidiek, vidiecke sídla

1.2 Problémy spojené s rozvojom vidieka

1.3 Definovanie pojmu región, regionálny rozvoj

1.4 Definovanie pojmu infraštruktúra

1.4.1 Technická infraštruktúra

1.4.2 Sociálna infraštruktúra

1.5 Obec a jej kompetencie

2 Cieľ práce

3 Metodika práce

3.1 Materiál

3.2 Metódy práce

3.3 Použité matematické vzorce

4 Vlastná práca

4.1 Regionálne združenie Dolná Nitra

4.2 Analýza vybavenosti sociálnou a technickou infraštruktúrou v jednotlivých členských obciach združenia

4.2.1 Paňa

4.2.1.1 Všeobecná charakteristika obce

4.2.1.2 Analýza sociálnej infraštruktúry

4.2.1.2.1 Domový a bytový fond

4.2.1.2.2 Školstvo

4.2.1.2.3 Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť

4.2.1.2.4 Služby obyvateľstvu

4.2.1.2.5 Kultúrno-spoločenské a športové aktivity obyvateľov obce

4.2.1.3 Analýza technickej infraštruktúry

4.2.1.3.1 Cestná sieť a dopravné systémy

4.2.1.3.2 Vodné hospodárstvo a kanalizácia

4.2.1.4 Energetické hospodárstvo

4.2.1.5 Odpadové hospodárstvo

4.2.1.6 Telekomunikačná sieť

4.2.1.7 Možnosti financovania sociálnej a technickej infraštruktúry

4.2.1.8 Hodnotenie vybavenosti obcí sociálnou a technickou infraštruktúrou obyvateľmi obce

4.2.2 Malý Cetín

4.2.2.1 Všeobecná charakteristika obce

4.2.2.2 Analýza sociálnej infraštruktúry

4.2.2.2.1 Domový a bytový fond

4.2.2.2.2 Školstvo

4.2.2.2.3 Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť

4.2.2.2.4 Služby obyvateľstvu

4.2.2.2.5 Kultúrno-spoločenské a športové aktivity obyvateľov obce

4.2.2.3 Analýza technickej infraštruktúry

4.2.2.3.1 Cestná sieť a dopravné systémy

4.2.2.3.2 Vodné hospodárstvo a kanalizácia

4.2.2.4 Energetické hospodárstvo

4.2.2.5 Odpadové hospodárstvo

4.2.2.6 Telekomunikačná sieť

4.2.2.7 Možnosti financovania sociálnej a technickej infraštruktúry

4.2.2.8 Hodnotenie vybavenosti obcí sociálnou a technickou infraštruktúrou obyvateľmi obce

4.2.3 Babindol

4.2.3.1 Všeobecná charakteristika obce

4.2.3.2 Analýza sociálnej infraštruktúry

4.2.3.2.1 Domový a bytový fond

4.2.3.2.2 Školstvo

4.2.3.2.3 Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť

4.2.3.2.4 Služby obyvateľstvu

4.2.3.2.5 Kultúrno-spoločenské a športové aktivity obyvateľov obce

4.2.3.3 Analýza technickej infraštruktúry

4.2.3.3.1 Cestná sieť a dopravné systémy

4.2.3.3.2 Vodné hospodárstvo a kanalizácia

4.2.3.4 Energetické hospodárstvo

4.2.3.5 Odpadové hospodárstvo

4.2.3.6 Telekomunikačná sieť

4.2.3.7 Možnosti financovania sociálnej a technickej infraštruktúry

4.2.3.8 Hodnotenie vybavenosti obcí sociálnou a technickou infraštruktúrou obyvateľmi obce

4.2.4 Čechynce

4.2.4.1 Všeobecná charakteristika obce

4.2.4.2 Analýza sociálnej infraštruktúry

4.2.4.2.1 Domový a bytový fond

4.2.4.2.2 Školstvo

4.2.4.2.3 Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť

4.2.4.2.4 Služby obyvateľstvu

4.2.4.2.5 Kultúrno-spoločenské a športové aktivity obyvateľov obce

4.2.4.3 Analýza technickej infraštruktúry

4.2.4.3.1 Cestná sieť a dopravné systémy

4.2.4.3.2 Vodné hospodárstvo a kanalizácia

4.2.4.4 Energetické hospodárstvo

4.2.4.5 Odpadové hospodárstvo

4.2.4.6 Telekomunikačná sieť

4.2.4.7 Možnosti financovania sociálnej a technickej infraštruktúry

4.2.4.8 Hodnotenie vybavenosti obcí sociálnou a technickou infraštruktúrou obyvateľmi obce

4.2.5 Pohranice

4.2.5.1 Všeobecná charakteristika obce

4.2.5.2 Analýza sociálnej infraštruktúry

4.2.5.2.1 Domový a bytový fond

4.2.5.2.2 Školstvo

4.2.5.2.3 Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť

4.2.5.2.4 Služby obyvateľstvu

- 4.2.5.2.5 Kultúrno-spoločenské a športové aktivity obyvateľov obce
- 4.2.5.3 Analýza technickej infraštruktúry
  - 4.2.5.3.1 Cestná sieť a dopravné systémy
  - 4.2.5.3.2 Vodné hospodárstvo a kanalizácia
- 4.2.5.4 Energetické hospodárstvo
- 4.2.5.5 Odpadové hospodárstvo
- 4.2.5.6 Telekomunikačná sieť
- 4.2.5.7 Možnosti financovania sociálnej a technickej infraštruktúry
- 4.2.5.8 Hodnotenie vybavenosti obcí sociálnou a technickou infraštruktúrou obyvateľmi obce
- 4.2.6 Veľký Lapáš
  - 4.2.6.1 Všeobecná charakteristika obce
  - 4.2.6.2 Analýza sociálnej infraštruktúry
    - 4.2.6.2.1 Domový a bytový fond
    - 4.2.6.2.2 Školstvo
    - 4.2.6.2.3 Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť
    - 4.2.6.2.4 Služby obyvateľstvu
    - 4.2.6.2.5 Kultúrno-spoločenské a športové aktivity obyvateľov obce
  - 4.2.6.3 Analýza technickej infraštruktúry
    - 4.2.6.3.1 Cestná sieť a dopravné systémy
    - 4.2.6.3.2 Vodné hospodárstvo a kanalizácia
  - 4.2.6.4 Energetické hospodárstvo
  - 4.2.6.5 Odpadové hospodárstvo
  - 4.2.6.6 Telekomunikačná sieť
  - 4.2.6.7 Možnosti financovania sociálnej a technickej infraštruktúry
  - 4.2.6.8 Hodnotenie vybavenosti obcí sociálnou a technickou infraštruktúrou obyvateľmi obce
- 4.2.7 Dolné Obdokovce
  - 4.2.7.1 Všeobecná charakteristika obce
  - 4.2.7.2 Analýza sociálnej infraštruktúry

4.2.7.2.1 Domový a bytový fond

4.2.7.2.2 Školstvo

4.2.7.2.3 Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť

4.2.7.2.4 Služby obyvateľstvu

4.2.7.2.5 Kultúrno-spoločenské a športové aktivity obyvateľov obce

4.2.7.3 Analýza technickej infraštruktúry

4.2.7.3.1 Cestná sieť a dopravné systémy

4.2.7.3.2 Vodné hospodárstvo a kanalizácia

4.2.7.4 Energetické hospodárstvo

4.2.7.5 Odpadové hospodárstvo

4.2.7.6 Telekomunikačná sieť

4.2.7.7 Možnosti financovania sociálnej a technickej infraštruktúry

4.2.7.8 Hodnotenie vybavenosti obcí sociálnou a technickou infraštruktúrou obyvateľmi obce

4.2.8 Klasov

4.2.8.1 Všeobecná charakteristika obce

4.2.8.2 Analýza sociálnej infraštruktúry

4.2.8.2.1 Domový a bytový fond

4.2.8.2.2 Školstvo

4.2.8.2.3 Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť

4.2.8.2.4 Služby obyvateľstvu

4.2.8.2.5 Kultúrno-spoločenské a športové aktivity obyvateľov obce

4.2.8.3 Analýza technickej infraštruktúry

4.2.8.3.1 Cestná sieť a dopravné systémy

4.2.8.3.2 Vodné hospodárstvo a kanalizácia

4.2.8.4 Energetické hospodárstvo

4.2.8.5 Odpadové hospodárstvo

4.2.8.6 Telekomunikačná sieť

4.2.8.7 Možnosti financovania sociálnej a technickej infraštruktúry

4.2.8.8 Hodnotenie vybavenosti obcí sociálnou a technickou infraštruktúrou obyvateľmi obce

4.2.9 Golianovo

4.2.9.1 Všeobecná charakteristika obce

4.2.9.2 Analýza sociálnej infraštruktúry

4.2.9.2.1 Domový a bytový fond

4.2.9.2.2 Školstvo

4.2.9.2.3 Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť

4.2.9.2.4 Služby obyvateľstvu

4.2.9.2.5 Kultúrno-spoločenské a športové aktivity obyvateľov obce

4.2.9.3 Analýza technickej infraštruktúry

4.2.9.3.1 Cestná sieť a dopravné systémy

4.2.9.3.2 Vodné hospodárstvo a kanalizácia

4.2.9.4 Energetické hospodárstvo

4.2.9.5 Odpadové hospodárstvo

4.2.9.6 Telekomunikačná sieť

4.2.9.7 Možnosti financovania sociálnej a technickej infraštruktúry

4.2.9.8 Hodnotenie vybavenosti obcí sociálnou a technickou infraštruktúrou obyvateľmi obce

4.2.10 Veľký Cetín

4.2.10.1 Všeobecná charakteristika obce

4.2.10.2 Analýza sociálnej infraštruktúry

4.2.10.2.1 Domový a bytový fond

4.2.10.2.2 Školstvo

4.2.10.2.3 Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť

4.2.10.2.4 Služby obyvateľstvu

4.2.10.2.5 Kultúrno-spoločenské a športové aktivity obyvateľov obce

4.2.10.3 Analýza technickej infraštruktúry

4.2.10.3.1 Cestná sieť a dopravné systémy

4.2.10.3.2 Vodné hospodárstvo a kanalizácia

4.2.10.4 Energetické hospodárstvo

4.2.10.5 Odpadové hospodárstvo

4.2.10.6 Telekomunikačná sieť

4.2.10.7 Možnosti financovania sociálnej a technickej infraštruktúry

4.2.10.8 Hodnotenie vybavenosti obcí sociálnou a technickou infraštruktúrou obyvateľmi obce

4.2.11 Vinodol

4.2.11.1 Všeobecná charakteristika obce

4.2.11.2 Analýza sociálnej infraštruktúry

4.2.11.2.1 Domový a bytový fond

4.2.11.2.2 Školstvo

4.2.11.2.3 Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť

4.2.11.2.4 Služby obyvateľstvu

4.2.11.2.5 Kultúrno-spoločenské a športové aktivity obyvateľov obce

4.2.11.3 Analýza technickej infraštruktúry

4.2.11.3.1 Cestná sieť a dopravné systémy

4.2.11.3.2 Vodné hospodárstvo a kanalizácia

4.2.11.4 Energetické hospodárstvo

4.2.11.5 Odpadové hospodárstvo

4.2.11.6 Telekomunikačná sieť

4.2.11.7 Možnosti financovania sociálnej a technickej infraštruktúry

4.2.11.8 Hodnotenie vybavenosti obcí sociálnou a technickou infraštruktúrou obyvateľmi obce

4.3 Komparácia obcí z pohľadu vybavenosti obcí sociálnou a technickou infraštruktúrou

5 Návrhy na využitie výsledkov

6 Záver

7 Použitá literatúra

8 Prílohy

Úvod

Rozvoj sociálnej a technickej infraštruktúry patrí k najvýznamnejším rozvojovým faktorom ovplyvňujúcim rozvoj regiónu a zlepšenie kvality života a vidieku. Kvalitná infraštruktúra pozitívne vplýva na udržanie osídlenia vidieka a rast počtu obyvateľov. S rastom rozvoja jednotlivých prvkov infraštruktúry rastie aj životná úroveň obyvateľov. Absencia takýchto zariadení naopak predstavuje stagnáciu rozvoja vidieka. Rozvoj vidieckej infraštruktúry výrazne vplýva na tvorbu pracovných miest a využitie potenciálu, ktorý poskytuje vidiek pre svoj ďalší rozvoj.

Alokácia a rozvoj jednotlivých prvkov infraštruktúry svedčí o vyspelosti obce, ktorá je základným ukazovateľom rozvoja. Rozhodujúcim faktorom pri tom je schopnosť obce poskytnúť dostatočné možnosti pri lokalizácii ekonomických aktivít, ktoré multiplikatívne pôsobia na rozvoj obce. Prosperita obce je pritom významným faktorom rozvoja regiónu.

Stav sociálnej a technickej infraštruktúry a ponuka služieb obyvateľstvu je základným predpokladom rozvoja združenia a vypovedá o jeho vyspelosti spojenej s kvalitou života obyvateľov na jeho území. Stupeň rozvoja infraštruktúry ovplyvňuje aj ďalšie elementy ako migrácia obyvateľov, návštevnosť územia, vidiecky cestovný ruch, možnosť podnikania a pod. Súčasťou infraštruktúry sú vzdelávacie, stravovacie, kultúrne, športové a administratívne zariadenia, ktorých alokácia je významným prvkom pri analýze územia, hodnotení súčasného stavu sociálnej a technickej infraštruktúry ako aj ďalších elementov ovplyvňujúcich vyspelosť sledovaného územia a stanovení návrhov a odporúčaní ďalšieho smerovania obce a celého regiónu.

Rozvoj technickej a sociálnej infraštruktúry je teda spojený s otázkami, ktoré súvisia s rozvojom ostatných oblastí ako zamestnanosť, ekonomický rozvoj, hospodársky rast a na druhej strane ochrana životného prostredia a trvalo udržateľný rozvoj. V záujme rozvoja obcí sa preto vyžaduje dobudovanie siete infraštruktúrnych zariadení vzájomnou spoluprácou obcí v združení, čím by sa predišlo neefektívnemu čerpaniu kapitálových zdrojov a zabezpečila by sa efektívna lokalizácia inak finančne náročných zariadení infraštruktúry.

1 Prehľad

1.1 Definovanie pojmu vidiek, vidiecke sídla

Jandourek (2001) definuje vidiek ako priestor mimo mestských lokalít, charakterizovaný orientáciou na poľnohospodárstvo, zníženou profesnou ponukou a vyznačujúci sa nižšiu hustotu obyvateľstva, ale tiež odlišným spôsobom života - prevažne spojený s prírodou a aj odlišnou sociálnou štruktúrou v porovnaní s mestom.

Podľa Bokorovej (2004) vidiecke oblasti pokrývajú 80% územia EÚ a žije v nich približne 25% jej obyvateľov. Charakteristickou črtou európskych vidieckych oblastí je podľa autorky ich rôznorodosť pokiaľ ide o geografické črty a ráz krajiny, ale aj problémy s ktorými zápasia. Sú to najmä reštrukturalizácia poľnohospodárstva, odľahlosť, slabá vybavenosť službami, odchod obyvateľov z vidieka, ale aj prílev populácie a s tým súvisiaci tlak na prírodu, a to najmä vo vidieckych oblastiach v blízkosti miest. Európania oceňujú vidiecke oblasti ako alternatívnu ponuku prírody a kvality života k ich vysoko urbanizovanej spoločnosti.

Kučírková (2003) definuje pojem vidiek možno chápať v zmysle geografickom, ako aj v zmysle sociálnom. V prvej významovej rovine podľa autorky znamená celú mimo mestskú prírodnú oblasť, v druhom slova zmysle znamená ľudské osídlenie, ktorého špecifický sociálno-psychologický i sociologický charakter je určený jeho špecifickou sociálnou situáciou. Táto situácia je podľa autorky výslednicou pôsobenia špecifických podmienok:

- geografickej polohy
- organicko-psychickej povahy
- technickej povahy
- sociálnej povahy

Ako každé prostredie, aj vidiek charakterizuje podľa autorky celá rada subjektov, procesov, väzieb, pravidiel, úroveň poznania, hodnotové hierarchie ovplyvňujúce konanie ľudí a mnohé ďalšie faktory spoločenské, ekonomické i sociálne. Ďalej autorka uvádza, že dedina je charakteristická nízkopodlažnou zástavbou rodinných domov alebo pôvodných sedliackych usadlostí, kde až na výnimky neexistuje nájomný spôsob bývania a kde nie sú umiestnené služby slúžiace pre širšie zázemie. Väčšina domov má vybudované hospodárske zázemie.

Dubecová (2003) zaraďuje medzi vidiecke sídla tie obce, ktoré nemajú štatút mesta, majú určitý charakter a typ osídlenia, určitú ekonomickú štruktúru, nízku hustotu obyvateľov.

Moravčíková (2003) definuje vidiecke sídla ako priestorovo oddelené obývané jednotky medzi mestami - samoty, malé skupiny domov, dediny. Sú to relatívne kompaktné vidiecke komunity, ktoré podľa veľkosti budov a ich funkčného využitia, podľa štruktúry obyvateľstva a ich počtu nemajú znaky mesta. Podľa autorky vytvárajú základňu pre kolektivitú, v ktorej ľudia žijú. Len historický a ekonomický rozvoj vedie k spájaniu týchto kolektív do väčších celkov.

Ako uvádza Kučírková et al. (2003) v súčasnosti je vidiek možné hodnotiť ako:

- stanovište poľnohospodárskej výroby
- miesto bývania prevažnej časti poľnohospodársky činnéj populácie
- miesto bývania veľkého počtu nepoľnohospodárskeho obyvateľstva
- stanovište decentralizovaného priemyslu
- rekreačnú oblasť
- pôdnu rezervu pre rozširovanie priemyselných aglomerácií
- stanovište pre núdzové obydlia v prípade vojen či katastrof
- priestor plniaci ekologickú funkciu

Medzi hlavné znaky vidieckych sídiel autorka zaraďuje

- prostredie - prevažne prírodné, priamy styk s prírodou, zo sociálne hľadiska homogénne
- osídlenie - decentralizované, tvorené jednotlivými obcami veľkostných kategórií s nízkou hustotou obyvateľstva
- vybavenosť - nekompletná a nedostatočná infraštruktúra
- bývanie - prevažne osobné vlastníctvo, poľnohospodárske usadlosti, rodinné domy, nižšia vybavenosť
- skupinová štruktúra - jednoduchšia, menej početná, prevládajú neformálne skupiny
- sociálny status - pôsobí hlavne pripísaný a vrodenný
- sociálne role - ich výkon je orientovaný väčšinou dovnútra spoločenstva, konzervatívne správanie
- sociálna stratifikácia - pomerne pevná a málo pohyblivá
- mobilita - málo intenzívna, migrácia smerom do mesta
- authority - cirkev, dedičná moc, predkovia, vek
- solidarita - mechanická, ktorá spočíva v súdržnosti na základe neformálnych vzťahov.

Buchta (1998) charakterizuje Slovensko ako vidiecku krajinu, ktorá má nasledovné charakteristiky:

- výrazná teritoriálna rozmanitosť
- diferencované priestorové rozloženie obyvateľstva
- diferencovaná technická a sociálna infraštruktúra
- rozdielny stupeň urbanizácie

Podľa Fázikovej (1997) veľká rozmanitosť vidieckeho priestoru zapríčiňuje rozdielne prístupy k definovaniu vidieka a voľbe kritérií pre klasifikáciu vidieka. Autorka ďalej zdefinovala znaky vidieckych oblastí nasledovne:

- dominujúce zelené zóny
- nízka hustota obyvateľstva
- vymedzená veľkosť obcí
- existencia prírodných krás a miestnej kultúry
- možnosti rekreácie a turistiky
- poľnohospodárske aktivity

1.2 Problémy spojené s rozvojom vidieka

Problematika vidieka je už dlhšiu dobu predmetom záujmu odborníkov z mnohých oblastí. Príčinu tohto zvýšeného záujmu je podľa Fázikovej (1997) prehlbujúca sa priestorová nerovnováha spôsobená koncentračnými tendenciami kapitálu v územiach poskytujúcich určité komparatívne resp. absolútne výhody.

Ako uvádza Benka et al. (2006) rozvoj slovenského vidieka nestojí na nedostatku peňazí. Podstatné je mať nápady a ťahať za jeden povraz.

Podľa Kršákovej (2000) súčasný vidiek sa vyrovnáva s problémami, ktoré boli spôsobené prerušením jeho kontinuálneho vývoja, procesom transformácie hospodárstva so zmenou vlastníckych vzťahov, reštitúciami majetkov, rozpadom pôvodných pracovných príležitostí.

Tvrdoňová (1999) vysvetľuje, že medzi problémy vývoja vidieka patrí aj rozpad sídelnej štruktúry, nedobudovaná infraštruktúra, pokles miestnej kultúry, celková občianska apatia ako aj nedostatočné zdroje vidieckych samospráv.

Podľa Behanovskej (2008) Slovensko oproti väčšine krajín Európskej únie zaostáva, hoci na vidieku žije takmer polovica obyvateľov krajiny. Autorka podotýka, že Slovensko je jednou z troch členských krajín EÚ, kde neprebehol program Leader,

zameraný na budovanie vidieckej infraštruktúry. Vláda naň pôvodne zo štátneho rozpočtu vyčlenila pol druhu miliardy korún, no v roku 2004 ich presunula na iné priority. V novom programovacom období je Leader jednou zo štyroch „iniciatív Spoločenstva“ (komunitných iniciatív), financovanou zo štrukturálnych fondov EÚ a je určený na pomoc vidieku pri zlepšení rozvojového potenciálu jednotlivých regiónov a zameraný na podporu implementácie integrovaných, vysokokvalitných a originálnych stratégií udržateľného rozvoja.

Rusnák (1996) tvrdí, že riešenie problému vidieka je spojené s mobilizáciou vnútorných zdrojov, ľudského potenciálu a konkrétneho miestneho potenciálu obcí. Aby sa mohol iniciovať ľudský potenciál, je potrebné prekonať bariéry v myslení ľudí a motivovať ich k využívaniu miestnych zdrojov. Rozvoj vidieka podľa autora predstavuje významný determinant rozvoja celej krajiny, pretože jej charakter je výrazne vidiecky.

Slováka (1996) uvádza, že možnosť rozvoja turizmu vo vidieckych oblastiach je dosiahnuteľná cestou vhodného programu na znovuoživenie ekonomiky. Pomáha tomu aj celosvetový trend, ktorý smeruje od hromadného turizmu na veľkých prímorských destináciách k vidieckemu turizmu, ekoturizmu a agroturistike.

Rozvoj vidieka je podľa Koudelku et al. (1990) podmienený vytvorením ďalších pracovných príležitostí. Nejde iba o typické vidiecke odvetvia ako poľnohospodárstvo a lesníctvo, ale aj dielne, občianske vybavenie, rekreačné strediská). Pozornosť venujú optimálnemu využitiu zdrojov. Rozvoj vidieka podporí finalizácia poľnohospodárskych výrobkov v mieste ich vzniku.

Podľa Malíkovej (1996) rozmach rozvoja vidieka podľa spočíva v rozvoji miestnej kultúry a spoločensko-kultúrneho života. Jednou z ciest je podľa autorky spoločensko-kultúrna spolupráca prebiehajúca v rôznych formách medzisídelskej výmeny spoločensko-kultúrnych akcií a hodnôt.

Dubecová (1999) uvádza, že kvalita života na dedine a rozvoj vidieka sú podmienené rozvojom zariadení technickej a sociálnej infraštruktúry. Hoci sa infraštruktúra považuje za stimulačný nástroj socio-ekonomického rozvoja, jej nedostatočnosť má silne destimulačný charakter. Rozvinutá infraštruktúra znamená pre vidiek širšie možnosti alokácie podnikateľských subjektov a takisto skvalitnenie životných podmienok obyvateľov.

Vidiecke regióny sú podľa Belajovej - Fázikovej (2005) charakterizované predovšetkým vyšším zastúpením poľnohospodárskeho obyvateľstva. Hlavnou ekonomickou funkciou v týchto regiónoch je podľa autoriek poľnohospodárstvo. Medzi

problémové oblasti autorky radia vybavenie sociálnymi, zdravotníckymi, vzdelávacími, kultúrnymi a ostatnými službami. Podľa autorky je potrebné venovať pozornosť rozdielom v životných podmienkach aby sa zamedzilo neúnosnej migrácie obyvateľstva z vidieka do miest.

1.3 Definovanie pojmu región, regionálny rozvoj

Gecíková et al. (2006) definuje región ako územne vymedzený priestor na tvorbu a uskutočňovanie regionálne politiky druhého a tretieho stupňa podľa klasifikácie štatistických územných jednotiek. V regióne si obyvateľstvo podľa autorky uspokojuje svoje najzákladnejšie potreby vytvárajúce kvalitu života.

Belajová - Fáziková (2005) charakterizujú región ako priestorový podsystem krajiny, ktorý charakterizuje určitá priestorová štruktúra a úroveň ekonomického a sociálneho rozvoja. Podľa autoriek je región nielen priestorovou, ale aj ekonomickou a sociálnou jednotkou, ktorá môže byť vymedzená na základe konkrétneho účelu bez ohľadu na veľkosť priestoru definovaného ako región.

Kučírková et al. (2003) uvádza, že región predstavuje svojim priestorom súčasne produkt aj rámec ľudských aktivít. Je výsledkom pôsobenia prírodných, technických, hospodárskych a spoločensko-kultúrnych procesov, čím vytvára relatívne komplexný celok spätý s vnútornými vzťahmi. Regióny ako územné spoločenstvá sa podľa autoriek vyznačujú týmito základnými charakteristikami:

- existuje v nich špecifická štruktúra hospodárskych činností, ktorá úzko súvisí s prírodnými podmienkami
- špecifický spôsob života, životná úroveň a kultúra
- majú svoje hranice, ktoré je možné určiť ekonomicky, sociálne i kultúrne

Ako uvádza Dubecová (2000) počiatočná definícia regiónu bola použitá v geografii, ktorá predstavuje statický pohľad na priestor a vysvetľuje ho ako súhrn fyzikálno-prírodných daností nachádzajúcich sa na určitom teritóriu.

Podľa Boudevillea (1996) má ekonomický región svoje hranice a tak predstavuje základnú jednotku priestoru. Región ako nástroj ekonomickej regionálnej analýzy sa považuje za rovnorodú jednotku heterogénnu od okolia.

Tvrdoň (1996) chápe región ako dynamický prvok väčšieho celku národného hospodárstva, ktorého skutočné rozmery nie sú navždy dané a menia sa v závislosti od intenzity pôsobenia ekonomických síl. Súčasne predstavuje priestorovo uzavretý

system, ktorý sa skladá z množstva prvkov, ktoré sú medzi sebou v silnejšej interdependencii ako iné premenné.

Volko (1994) chápe región v širšom zmysle ako vymedzené územie, objekt, v ktorom sa realizuje regionálny rozvoj ako aj regionálne programy. Inštitucionalizovaný región chápaný ako súhrn jeho inštitúcií a orgánov pôsobiacich v ňom je subjektom uskutočňujúcim tieto programy a rozvoj.

Hamalová (1996) charakterizuje región ako podsystem národnej ekonomiky, ktorý rozsahom a charakterom svojej produkčnej činnosti a služieb plní komplex funkcií externého charakteru voči ostatným regiónom v krajine a mimo jej hraníc ako dodávky tovarov a služieb výrobného, obchodného a intelektuálneho charakteru a interného charakteru vo vzťahu k podnikateľským subjektom, organizáciám a obyvateľstvu vlastného regiónu.

Maier et al. (1998) definuje ako región tak čiastkové územia jednotlivých štátov, ako aj spojenia viacerých štátov alebo spojenie častí týchto štátov. Región je podľa autorov základnou jednotkou, na ktorú možno členiť priestor. Možno ho podľa autorov chápať z dvoch hľadísk:

- z geografického hľadiska - ohraničené územie, ktoré sa od ostatných odlišuje súborom prírodných daností, štruktúrou obyvateľstva, štruktúrou ekonomiky a pod.
- zo sociálneho hľadiska chápu región ako územnú jednotku, v ktorej sa odohrávajú základné životné funkcie obyvateľstva: práca, bývanie, vzdelávanie, záujmová aktivita, zdravotnícke a sociálne zabezpečenie a pod.

Ivaničková (1998) charakterizuje regionálny rozvoj ako individuálnu schopnosť regiónov produkovať tovary a služby, ktoré sú požadované národnými a medzinárodnými trhmi. Autorka vysvetľuje, že rozvoj regiónu je dynamickým javom, procesom zmien, ale aj stav dosiahnutý vďaka zmenám. Ďalej autorka uvádza, že bez rastu nemôže prísť k rozvoju.

Do procesu plánovania rozvoja územia vstupujú podľa Námerovej (1996) požiadavky ochrany prírody a človeka, jeho historické, kultúrne a zdravotné problémy, ako aj záujmy subjektov nosných funkčných zložiek územia. Funkčnú skladbu, jej územné a technické predpoklady v urbanizovanom priestore treba podľa autorky hodnotiť vo vzťahu k potenciálu územia, k rozmiestneným kapacitám a prevádzkovej spôsobilosti slúžiť v podmienkach ďalšieho rozvoja územia.

Ekonomický rozvoj regiónu znamená podľa Tvrdoňa (1996) dlhodobý vzostup schopnosti ekonomiky poskytovať obyvateľstvu rozmanité tovary a služby. Táto

schopnosť je založená na vývoji technológií a na inštitucionálnych a systémových zmenách, ktoré s rozvojom súvisia.

Tvrdoň et al. (1995) chápu ekonomický región na rozdiel od ekonomickej oblasti možno tiež charakterizovať ako lokálne územie národohospodárskeho systému, vymedzené spádovou oblasťou určujúcej ekonomickej činnosti a vyznačujúce sa určitou socio-kultúrnou štruktúrou, ktorá v dynamickej interakcii s vývojom ekonomických charakteristík daného regiónu formuluje na samosprávnom princípe určitý regionálny dlhodobý alebo krátkodobejší ekonomický záujem a stáva sa jeho nositeľom vo vzťahu k štátnym hospodársko-politickým a samosprávnym orgánom.

Podľa Balážovej – Papcunovej – Jarábkovej (2006) aplikáciou prístupu OECD, ktorá pri vymedzovaní vidieckych regiónov používa ukazovateľ stupeň vidieckosti (= podiel obyvateľstva žijúceho vo vidieckych obciach, bolo na Slovensku na úrovni NUTS IV vymedzených 39 vidieckych regiónov, 31 prechodných a 9 urbanizovaných regiónov. Z uvedených výsledkov vyplýva, že Slovenská republika má prevažne vidiecky charakter a že vidiecke regióny zaberajú 59,5% územia SR, t.j. 29 241 km² a žije v nich 2 375 tis. obyvateľov SR, čo predstavuje 44% podiel z celkového počtu obyvateľov.

1.4 Definovanie pojmu infraštruktúra

Ako uvádza Jandourek (2001) pojem infraštruktúra (infra = dole, nízko; štruktúra = spôsob stavby, rozmiestnenie vybavenosti) znamená súhrn materiálnych (dopravná sieť, energie, zásobovanie) a nemateriálnych (kvalifikácia pracovných síl, sociálne služby, socio-kultúrna klíma) predpokladov organizovanej výroby a poskytovania služieb, ktoré nie sú vytvárané samotnými podnikateľmi.

Buček (1986) označuje infraštruktúru ako jeden z podsystémov priestorovej ekonomickej štruktúry. Spolu s ostatnými podsystémami (obyvateľstvo, ekonomicke aktivity a prírodné podmienky) vplýva na rýchlosť a smerovanie rozvoja územia. Súvisí s rozmiestňovaním ekonomických aktivít v priestore. Pojem infraštruktúra podľa autora označuje interakčný súbor odvetví, ktoré zabezpečujú nevyhnutné predpoklady pre výrobný proces a jeho rozvoj, ako aj pre život obyvateľstva. Je preto osobitným a komplexným činiteľom rozmiestňovania a dôležitým ukazovateľom životnej úrovne. Autor ďalej uvádza, že infraštruktúra je významným syntetickým vedeckým pojmom a dôležitým syntetickým činiteľom regionálneho rozvoja. Jej význam je nielen v tom, že priamo napomáha, uľahčuje, zrýchľuje alebo spomaľuje procesy materiálnej výroby

a života spoločnosti, ale najmä vo vyššej úrovni pôsobenia, ktorá sa prejavuje v tom, že koncentruje a materializuje ľudské poznanie. Je tak zdrojom informácií v širšom zmysle slova a súčasne i verifikáciou ľudského poznania v praxi. Podľa autora je súčasťou univerzálneho ľudského intelektu a ľudskej vynaliezavosti. Ako ďalej autor uvádza infraštruktúra pôsobí nielen na spoločnosť ako celok, ale i na život, činnosť a myslenie jednotlivcov. Je významným zdrojom ekonomických a sociálnych úspor ale i významným zdrojom ďalšieho rozvoja. Pôsobí ako funkčný celok a jedine v tomto zmysle má svoj vedecký a praktický prínos. Je výsledkom pozitívnej spätnej väzby v ľudskom myslení a reakciou na obmedzené odvetvové myslenie.

Podľa Ivaničku (1987) možno rozdeliť infraštruktúru na ekonomickú, do ktorej patrí dopravná sieť a dopravné zariadenia, energetická sieť a spojové služby a sociálnu, ktorá zahŕňa zariadenia pre reprodukciu pracovnej sily (byty, zdravotné a kultúrne zariadenia a pod.) Autor chápe infraštruktúru ako systém historicky vytvorených, technických a informačných zariadení, ktoré majú univerzálny charakter a slúžia širšiemu okruhu aktivít, ako sú tie, ktoré boli priamym stimulom ich vzniku. Preto územie s dobre rozvinutou infraštruktúrou je atraktívnejšie ako územie bez infraštruktúry. Podľa autora územie a infraštruktúra tvoria jeden celok. Územie dáva infraštruktúre jej charakter, ich štruktúry sa navzájom ovplyvňujú. Infraštruktúra pôsobí na ďalší rozvoj územia, spomaľuje alebo urýchľuje jeho rozvoj. Územie podstatne ovplyvňuje celý komplex zariadení, ktoré sa v ňom budujú na využitie prírodných zdrojov alebo zabezpečenie dobrého chodu priemyslu, poľnohospodárstva, miest a regiónov.

Dôležitou úlohou štátu je podľa Maiera et al. (1998) poskytovanie rôznych infraštruktúrnych zariadení. Tieto zariadenia môžu mať podstatný priestorovo diferencujúci vplyv. Vytvorenie cestnej, železničnej a komunikačnej siete má za následok, že niektoré lokality sú pre isté funkcie vhodnejšie ako iné. Podľa autora technickú infraštruktúru tvoria zásobovacie a odvádzacie siete energie, prívodu a odvodu vody, odvoz odpadu, dopravná infraštruktúra (cesty, železnice, lodná a vzdušná doprava) a telekomunikačná infraštruktúra (telefón, fax, dátové a počítačové siete)

Infraštruktúra má podľa Hamalovej (1996) významný vplyv na ekonomiku regiónu. Prostredníctvom rozvinutej infraštruktúry sa región môže priblížiť či už ekonomicky alebo sociálne k ekonomike a rozvoju krajiny ako aj medzinárodných štruktúr. Zároveň môže pôsobiť vitalizujúco na daný región. Rozvoj a budovanie infraštruktúry je v priamom vzťahu s formovaním priestorovej ekonomickej štruktúry. Podľa autorky do skupiny infraštruktúrnych odvetví patria aj inštitúcie verejnej správy a inštitúcie služieb

regionálneho rozvoja (poradenské centrá, projekčné ústavy, podnikateľské inkubátory, ale ja profesné organizácie podnikateľov a pod.)

Národný strategický a referenčný rámec 2007-2013 rozpracováva Infraštruktúru a regionálnu dostupnosť do 4 špecifických priorít:

- regionálna infraštruktúra
- environmentálna infraštruktúra a ochrana životného prostredia
- dopravná infraštruktúra a verejná osobná doprava
- modernizácia zdravotnej infraštruktúry.

1.4.1 Technická infraštruktúra

Ivanička (1987) charakterizuje technickú infraštruktúru ako komplex technických zariadení, ktoré na území určitého regiónu, alebo sídla vytvárajú nevyhnutné materiálo-technické podmienky pre rozmiestňovanie podnikov, zariadenia občianskej vybavenosti a pod. Autora do technickej infraštruktúry zaraďuje tieto prvky:

- dopravná sieť a dopravné zariadenia (cesty, cestná sieť, železnice, mosty, letiská, prístavy)
- spojové služby a zariadenia (spoje, telegraf, telefón)
- energetická sieť a zariadenia (elektrárne, plynárne, ropovod, plynovod, elektrické vedenia)

Rozvoj energetickej siete je podľa Tvrdoňa et al. (1995) potrebné zabezpečiť na jednej strane podľa jednotlivých druhov (elektrická energia, tepelná energia, plyn) a na druhej strane je potrebné uvažovať s ich vzájomnou substitúciou vyvolanou zmenou ekonomických podmienok pre spotrebiteľov a tým i zmenou štruktúry spotreby. Technickú infraštruktúru autor ďalej rozdeľuje na:

- dopravnú sieť
- energetickú sieť
- vodovodnú sieť
- odpadové hospodárstvo
- telekomunikačnú sieť

Podľa Dubecovej (1999) je technická infraštruktúra závažným a veľmi rozsiahle členeným rozmiestňovacím a rozvojovým faktorom regiónu.

Papcunová (2010) chápe jednotlivé súčasti technickej infraštruktúry ako súčasť majetku vo vlastníctve obce slúžiaceho na verejno-prospešné účely. Účinnosť ich

využívania je podľa autorky charakterizovaná ako verejný úžitok na úhrade, ktorého sa z časti podieľajú občania.

Námerová (1996) kladie dôraz na lokalizáciu sídiel z hľadiska dopravnej infraštruktúry - či sa nachádzajú pri hlavných alebo mimo hlavných urbanizačných osí, komunikačných a dopravných pásov a koridorov, čo komplikuje alebo umožní zapájanie sa regiónov alebo obcí na výraznejšie rozvojové aktivity viazané na tieto médiá.

Podľa prostriedkov premiestňovania a druhu prepravovaného média Hamalová (1996) rozoznáva tieto systémy:

- dopravný - pešia, cestná, koľajová, vzdušná a vodná doprava
- vodohospodársky - vodovod, kanalizácia
- energetický - výroba a rozvoj elektrickej energie
- potrubný - plynovody, ropovody, horúcovody, produktovody
- telekomunikačný - premiestňovanie informácií tlačou, telekomunikačnými prostriedkami

Jurová (1999) charakterizuje dopravu ako súhrn všetkých činností, ktorými sa uskutočňuje pohyb dopravných prostriedkov po dopravných cestách a premiestňovanie materiálu alebo osôb dopravnými prostriedkami alebo zariadeniami. Podľa autorky je telekomunikácia súhrnom spôsobov, zariadení a opatrení pre prenos informácií každého druhu na ľubovoľnú vzdialenosť. Prenos sa uskutočňuje akusticky, opticky alebo elektronicky.

1.4.2 Sociálna infraštruktúra

Podľa Tvrdoňa (1995) má sociálna infraštruktúra významné miesto v uspokojovaní potrieb obyvateľstva. Do týchto činností autor zaraďuje bývanie, kultúrno-spoločenské činnosti, rozličné druhy vybavenia regiónov a zotavovacie činnosti. Objektom rozmiestňovania infraštruktúry je podľa autora:

- byty
- zariadenia obchodu a stravovania
- zdravotnícke zariadenia
- školské a výchovné zariadenia
- vedecké, výskumné a projekčné zariadenia
- kultúrne zariadenia
- administratívno-správne zariadenia

Autor kladie dôraz na niektoré špecifiká súvisiace s rozmiestnením uvedených zariadení a to:

- úzko súvisia s rozmiestnením obyvateľstva a územnou viazanosťou na sídelnú štruktúru
- na niektoré zariadenia má značný vplyv rozmiestnenie a rozvoj výroby
- administratívno-územné členenie pôsobí na ich rozmiestnenie nielen ako inštitucionálny faktor, ale ovplyvňuje aj dimenzovanie zariadení čo do veľkosti, okruhu používateľov a pod.
- prírodné faktory pôsobia na rozmiestňovanie tých zariadení, ktoré sú priamo viazané na prírodné zdroje, napr. kúpele, odborné školy, zariadenia cestovného ruchu a pod.

Srna (1991) označuje občiansku vybavenosť za jednu z najdôležitejších funkčných zložiek mestských a vidieckych sídelných útvarov. Medzi zariadenia občianskej vybavenosti počíta autor také, ktoré slúžia širokým vrstvám obyvateľstva. Sú to napr. školy, materské školy, divadlá, kiná, telocvične, nemocnice, ostatné zdravotné zariadenia, maloobchodné predajne, reštaurácie, hotely, domovy dôchodcov, rôzne komunálne služby obyvateľstvu a pod. Zariadenia občianskej vybavenosti podľa autora uspokojujú základné potreby obyvateľov. Pri vymedzení komplexnej občianskej vybavenosti zariadení autor člení občiansku vybavenosť na tieto skupiny:

- školské a výchovné zariadenia
- kultúrne zariadenia
- telovýchovné a športové zariadenia
- zariadenia sociálnej starostlivosti
- ubytovacie zariadenia
- stravovacie zariadenia
- zariadenia nevýrobných služieb obyvateľstvu
- výrobné a opravárenské služby obyvateľstvu

Malíková (1996) zdôrazňuje miestnu kultúru, resp. spoločensko-kultúrny život. Návrat k lokálnym kultúrnym hodnotám, renesancia miestnych tradícií, ako aj aktivizácia lokálnej kultúrnej a sociálnej pamäti sú podľa autorky všeobecne považované za nevyhnutný predpoklad i súčasť procesov celkovej revitalizácie vidieckych sídel.

Podľa Papcunovej (2010) sa kvalita služieb poskytovaných obcami zvýšila po roku 1990. Podľa autorky proces privatizácie priniesol na územie obcí konkurenčné prostredie, čo viedlo k zvyšovaniu kvality služieb.

1.5 Obec a jej kompetencie

Poslaním samosprávy je podľa Balážovej – Papcunovej – Jarábkovej (2006) okrem poskytovania služieb aj rozvoj štandardov správania, smerujúcich k skvalitňovaniu života spoločnosti každého konkrétneho jednotlivca.

Ako uvádza Balážová – Papcunová (2007) štruktúra verejnej správy na Slovensku je zabezpečovaná na troch úrovniach. Prvou je samostatný štát, druhou samospráva vyššieho územného celku a treťou miestna samospráva – mestá a obce. Pritom sa uplatňuje tzv. duálny model verejnej správy, pre ktorý je charakteristická oddelená sústava orgánov štátnej správy a územnej samosprávy. Stanovovanie cieľov a plánovanie závisí od potrieb štátu a od volebného programu volených predstaviteľov, kde sa stanovujú strategické ciele a priority na volebné obdobie.

Podľa Hamalovej – Žárskej (2002) sú obce autonómne ekonomické, právne a sídelné jednotky so svojou špecifickou sociálno-ekonomickou štruktúrou, ktorá je výsledkom dlhodobého procesu. Podľa autoriek je obec zároveň aj územnou samosprávnou jednotkou. Samosprávny princíp fungovania spoločnosti ako prejav demokratizačného a decentralizačného procesu v štáte je základom existencie a pôsobenia samosprávy a jej orgánov na jednotlivých úrovniach.

Základom územnej samosprávy je obec. Zákon č. 460/1992 Zb. (*Ústava Slovenskej republiky*) definuje obec ako samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky. Obec združuje osoby, ktoré majú na jej území trvalý pobyt. Obec je právnická osoba, ktorá za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom a so svojimi finančnými prostriedkami. Obec financuje svoje potreby predovšetkým z vlastných príjmov, ako aj zo štátnych dotácií.

Charakteristickými znakmi obce sú podľa Ústavy SR:

- názov obce
- symboly obce
- územie obce
- obyvatelia obce
- orgány obce

Základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a o potreby jej obyvateľov. Obci pri výkone samosprávy možno ukladať povinnosti a obmedzenia len zákonom a na základe medzinárodnej zmluvy.

Kala et al. (1992) chápu obec ako územné prekrytie rady samostatných prírodno-geografických a sociálno-ekonomických systémov. Podľa autorov je základnou úlohou obce koordinácia čiastkových záujmov s prostredím, v ktorom obec existuje a koordinácia čiastkových záujmov medzi sebou navzájom.

Podľa Hamalovej - Žárskej (1992) je obec z historického hľadiska zárodkom spoločnosti. V širšom poňatí je obec komunitou slobodných občanov.

Buček (1992) uvádza, že obec je jediným samosprávnym celkom na lokálnej úrovni. Do jej činnosti možno zasahovať iba v rámci zákona.

Podľa zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení medzi hlavné úlohy obce patrí najmä:

- a) vykonávať úkony súvisiace s riadnym hospodárením s hnutelným a nehnuteľným majetkom obce a s majetkom vo vlastníctve štátu prenechaným obci do užívania
- b) zostavovať a schvaľovať rozpočet obce a záverečný účet obce
- c) rozhodovať vo veciach miestnych daní a miestnych poplatkov a vykonávať ich správu
- d) usmerňovať ekonomickú činnosť v obci, vydávať súhlas, záväzné stanovisko, stanovisko alebo vyjadrenie k podnikateľskej a inej činnosti právnických osôb a fyzických osôb a k umiestneniu prevádzky na území obce, vydáva záväzné stanoviská k investičnej činnosti v obci
- e) utvárať účinný systém kontroly a vytvára vhodné organizačné, finančné, personálne a materiálne podmienky na jeho nezávislý výkon
- f) zabezpečovať výstavbu a údržbu a vykonáva správu miestnych komunikácií, verejných priestranstiev, obecného cintorína, kultúrnych, športových a ďalších obecných zariadení
- g) zabezpečovať verejnoprospešné služby
- h) schvaľovať územnoplánovaciú dokumentáciu sídelných útvarov a zón, koncepciu rozvoja jednotlivých oblastí života obce, programy rozvoja bývania
- i) zakladať, zriaďovať, zrušovať a kontrolovať svoje rozpočtové a príspevkové organizácie, iné právnické osoby a zariadenia
- j) plniť úlohy na úseku sociálnej pomoci

Samosprávu obce vykonávajú jej obyvatelia orgánmi obce, miestnym referendom a zhromaždením obyvateľov obce. Podľa Belajovej – Balážovej (2004) za výkon samosprávy obce zodpovedajú orgány obce, ktorými sú starosta a obecné zastupiteľstvo.

Podľa Balážovej – Papcunovej (2007) funkcia starostu je budovaná na monokratickom princípe, na rozdiel od obecného zastupiteľstva, ktoré je typickým kolektívnym orgánom, rozhodujúcim v zbore. Starosta nie je členom obecného

zastupiteľstva a nie je ním ani volený. Má samostatné nezávislé postavenie vyplývajúce z platnej právnej úpravy.

Pri výkone štátnej správy môže obec podľa zákona č. 460/1992 Zb. (Ústava Slovenskej republiky) vydávať v rámci svojej územnej pôsobnosti na základe splnomocnenia v zákone a v jeho medziach všeobecne záväzné nariadenia.

Ako uvádza Papcunová (2010), do roku 1990 bola samospráva integrovaná so štátnou správou a vytvárala verejnú správu, ktorá bola riadený v plnom rozsahu štátom. Samosprávu v tomto období vykonávali krajské, okresné a miestne národné výbory. Podľa autorky národné výbory zlúčili v sebe činnosť a funkcie miestnych samosprávnych orgánov s činnosťami a funkciami orgánov štátnej správy. Ako ďalej uvádza autorka opätovné získanie samostatnosti v rozhodovaní obcí v roku 1991, ale aj následná reforma verejnej správy priniesli obciam nové kompetencie.

Zákomom č. 416/2001 Z.z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky boli na obec prenesené kompetencie na úseku:

- pozemných komunikácií
- všeobecnej vnútornej správy vedenia matriky
- sociálnej pomoci
- územného plánovania a stavebného poriadku pôsobnosť stavebného úradu
- ochrany prírody
- školstva
- telesnej kultúry
- divadelnej činnosti
- zdravotníctva
- regionálneho rozvoja
- cestovného ruchu

Škultéty (2009) uvádza, že obce sú predĺženou rukou štátnej správy. Podstatnou časťou kompetencií obcí sú práve kompetencie prenesené štátom na samosprávy. Obec je základná rozvrhová jednotka, ktorá má presne definované samosprávne funkcie a vymedzené kompetencie. Medzi jej hlavné úlohy patrí skvalitňovanie života v obci a jej územný rozvoj.

Cieľom zmien vo verejnej správe bolo podľa *Marišovej (2004)* vytvorenie podmienok na miestnej úrovni pre presun maximálne možného rozsahu kompetencií na obce a samosprávne kraje a tým zabezpečenie ich efektívneho výkonu. Ako uvádza autorka nová právna úprava štátnej správy a samosprávy sleduje modernizáciu verejnej správy a vytvorenie účinného a racionálneho systému organizácie štátnej správy a samosprávy na Slovensku .

Podstatou tohto procesu je podľa autorky prechod od poskytovania dotácií územnej samospráve zo štátneho rozpočtu, na financovanie kompetencií prostredníctvom daňových príjmov.

Kompetencie, ktoré obce a vyššie územné celky vykonávajú v režime preneseného výkonu štátnej správy, sú podľa Marišovej (2008) financované dotáciami zo štátneho rozpočtu prostredníctvom príslušnej rozpočtovej kapitoly.

Hamalová – Žárska (2010) kladie dôraz na vytváranie možností na efektívne, cieľavedomé a samostatné fungovanie samosprávy obcí prostredníctvom obecných rozpočtov. Podľa autoriek práve rozpočty vyjadrujú ekonomickú samostatnosť samosprávnych území.

2 Cieľ práce

Cieľom diplomovej práce bolo zhodnotiť možnosti a perspektívy ďalšieho rozvoja sociálnej a technickej infraštruktúry v Regionálnom združení Dolná Nitra.

Z hlavného cieľa vyplynuli nasledovné parciálne ciele:

- analýza jednotlivých súčastí technickej infraštruktúry
- analýza jednotlivých súčastí sociálnej infraštruktúry
- návrh možností ďalšieho rozvoja jednotlivých súčastí technickej a sociálnej infraštruktúry

Predmetom hodnotenia boli vidiecke obce Regionálneho združenia Dolná Nitra.

3 Metodika práce

Pre splnenie uvedených cieľov bolo potrebné:

- Preštudovanie a výber literárnych a právnych zdrojov, ako aj konkrétnych podkladových údajov k analytickej časti práce.
- Výber územia

Objektom bolo Regionálne združenie Dolná Nitra, nachádzajúce sa v okrese Nitra. Obce boli na základe typológie podľa Fázikovej - Stehlíkovej - Lacinu (1999), ktorí rozdeľujú sídla podľa počtu obyvateľov na 3 veľkostné skupiny:

- malé obce: do 500 obyvateľov
- stredné obce: od 500 - do 1999 obyvateľov
- veľké obce: nad 2000 obyvateľov

rozdelené nasledovne:

Malé obce	Paňa
	Malý Cetín
Stredné obce	Babindol
	Čechynce
	Pohranice
	Veľký Lapáš
	Dolné Obdokovce
	Klasov
	Golianovo
	Veľký Cetín
	Vinodol

- Analýza jednotlivých súčastí technickej infraštruktúry
  - cestná sieť a dopravné systémy
  - vodné hospodárstvo a kanalizácia
  - energetické hospodárstvo
  - odpadové hospodárstvo
  - energetická sieť
- Analýza jednotlivých súčastí sociálnej infraštruktúry
  - školstvo
  - zdravotníctvo a sociálna starostlivosť
  - služby obyvateľstvu
  - kultúrno-spoločenské a športové aktivity
- Návrh možností ďalšieho rozvoja jednotlivých súčastí technickej a sociálnej infraštruktúry

3.1 Materiál

K spracovaniu diplomovej práce sme získali informácie z nasledovných zdrojov:

- pre analýzu obyvateľstva, sociálnej a technickej infraštruktúry boli použité údaje z jednotlivých obecných úradov, údaje zo SODB 2001, údaje poskytnuté Štatistickým úradom SR
- informačné materiály z obecných úradov

3.2 Metódy práce

Za účelom vytýčeného cieľa boli použité:

- *Metóda skúmania*, zohľadňujúca možnosti, ktoré sú dané dostupnou vedeckou a odbornou literatúrou prezentujúcou teoretické poznatky a údajovou základňou v oblasti jednotlivých rozvojových faktorov obcí;
- *Metóda vedeckej abstrakcie*, ktorej podstatou je abstrahovanie menej dôležitých, resp. nepodstatných informácií od množstva informácií, ktoré majú priamy alebo nepriamy vzťah k riešenému problému;
- *Analyticko - syntetická metóda*, použitá pri analýze jednotlivých súčastí technickej a sociálnej infraštruktúry

3.3 Použité matematické vzorce

prirodzený prírastok = počet narodených obyvateľov v danom roku - počet zomretých obyvateľov v danom roku

migračné saldo = počet prisťahovaných obyvateľov - počet vystáhaných obyvateľov

celkový prírastok = prirodzený prírastok + migračné saldo

4 Vlastná práca

4.1 Regionálne združenie Dolná Nitra

Koncom roka 2007 jedenásť obcí Nitrianskeho kraja vytvorilo Regionálne združenie Dolná Nitra. Základným podnetom a motívom tohto spojenia je presadzovanie spoločných zámerov a záujmov zameraných na komplexný rozvoj územia obcí Babindol, Čechynce, Dolné Obdokovce, Golianovo, Klasov, Malý Cetín, Paňa, Pohranice, Veľký Cetín, Veľký Lapáš a Vinodol. Miestna akčná skupina v regióne Nitra vznikla na základe spoločného záujmu fyzických a právnických osôb za účelom vzájomnej pomoci pri zabezpečovaní rozvoja územia obcí v okolí Nitry. Podnetom pre jeho vznik bola aj výzva Nitrianskeho samosprávneho kraja na získanie finančnej podpory pre budovanie kapacít a vytvorenie spoločnej rozvojovej stratégie prístupom LEADER. MAS Regionálne združenie Dolná Nitra je zamerané na partnerstvo verejnej správy, podnikateľských a nepodnikateľských subjektov a občanov pôsobiacich alebo sídliačich na danom území s cieľom zostaviť, realizovať, riadiť, monitorovať a hodnotiť integrovanú stratégiu rozvoja územia.

Združenie je občianskym združením podľa zákona č. 83/1990 Zb. o združení občanov. Združenie je právnickou osobou s plnou právnou subjektivitou.

Cieľ a poslanie združenia

Poslaním MAS RZDN je aktívnou spoluprácou občanov, subjektov a inštitúcií realizovať aktivity na podporu trvalo udržateľného rozvoja, ktoré sú v súlade s Integrovanou stratégiou rozvoja územia RZDN.

Dlhodobým cieľom činnosti MAS RZDN je spoluprácou fyzických a právnických osôb napomáhať rozvoju regiónu vo všetkých oblastiach hospodárskeho, sociálneho, kultúrneho a spoločenského života a všetkých ekonomických a sociálnych skupín jeho obyvateľov.

Konkrétnymi cieľmi činnosti RZDN je:

- zabezpečenie spolupráce medzi subjektmi regionálneho združenia a to samosprávou, štátnou správou, tretím sektorom, záujmovými skupinami a podnikateľským sektorom budovaním verejno-súkromného partnerstva,
- podpora trvalo udržateľného rozvoja celého územia, predovšetkým však aktivít realizovaných v prospech obcí, malých a stredných podnikateľov, neziskových organizácií, a ostatných subjektov a občanov pôsobiacich a žijúcich v danom území,

- ochrana prírodných a kultúrnych hodnôt územia,
- podpora spolupráce pri obnove a rozvoji vidieka na národnej a medzinárodnej úrovni,
- realizácia a podpora aktivít v oblasti kultúry, vzdelávania, životného prostredia, cestovného ruchu, informovanosti obyvateľov, medziregionálnej spolupráce a iných oblastiach podporujúcich rozvoj regiónu,
- spolupráca s domácimi a zahraničnými subjektmi podieľajúcimi sa na zabezpečovaní regionálneho rozvoja.

Územie Regionálneho združenia Dolná Nitra predstavuje rozlohu 11 291,2 ha s celkovým počtom obyvateľov 11 863 k 31.12.2010.

4.2 Analýza vybavenosti sociálnou a technickou infraštruktúrou v jednotlivých členských obciach združenia

4.2.1 Paňa

4.2.1.1 Všeobecná charakteristika obce

Obec sa nachádza na západnom okraji Žitavskej sprašovej pahorkatiny, na ľavostrannej nive a terase rieky Nítry. Leží na západnom Slovensku. Administratívne je začlenená do okresu Nitra, ktorý patrí do Nitrianskeho kraja. Obec susedí zo severnej strany s obcami Golianovo a Klasov, z južnej sa stretáva s katastrom Horného Vinodolu, Michala nad Žitavou a Martinovej, na východe s obcami Klasov a Dyčka a zo západnej strany s Veľkým Cetínom. Od okresného mesta je vzdialená 19 km smerom na juhovýchod.

Z geomorfologického hľadiska je územie obce rovnorodé. Kataster obce patrí do orografického celku Alpínsko-himalájskej sústavy, podsústavy Panónska panva. Časť Nitrianskej pahorkatiny - Žitavská pahorkatina. Leží asi 2 km od hlavného toku rieky Nitra na bočnej ceste z Nítry do Šurian a Nových Zámkov. Nadmorská výška obce je 178 m. n. m.

Železnica obcou neprechádza, najbližšia zastávka vlakov sa nachádza v meste Vrábľe. Je vzdialená 7 km od obce.

V obci s rozlohou 11,3 km² žije k 31.12.2009 326 obyvateľov, čím sa obec zaraďuje medzi malé obce nitrianskeho okresu a súčasne je aj najmenšou obcou Regionálneho združenia Dolná Nitra. Hustota obyvateľstva obce je iba 29 obyvateľov na 1 km², Paňa je najmenej osídlená spomedzi obcí regionálneho združenia.

Tabuľka 1

Vývoj počtu obyvateľov a demografické charakteristiky v obci počas obdobia rokov 2005-2009				
rok	prirodzený prírastok	migračné saldo	celkový prírastok	počet obyvateľov
2005	-3	6	3	320
2006	-3	1	-2	318
2007	-8	4	-4	314
2008	-2	8	6	320
2009	-7	13	6	326

Zdroj: ŠÚ SR v Nitre

V priebehu sledovaného obdobia počet obyvateľov vzrástol 1,8 %, čo bolo spôsobené pozitívnym migračným saldom. Počas celého obdobia bol zaznamenaný prirodzený úbytok obyvateľov.

4.2.1.2 Analýza sociálnej infraštruktúry

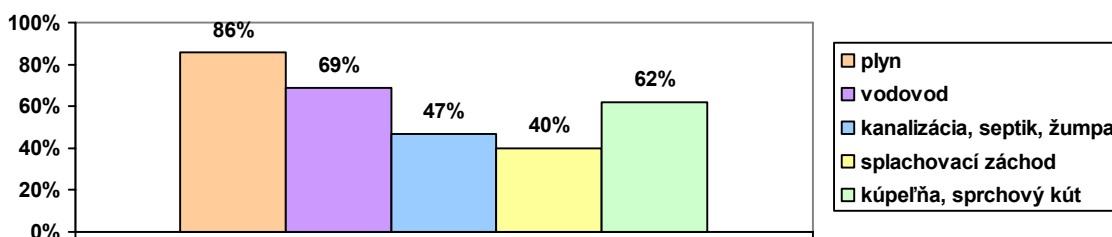
4.2.1.2.1 Domový a bytový fond

Na základe výsledkov sčítania obyvateľov, domov a bytov uskutočneného v roku 2001 bolo v obci 204 domov, z toho trvale obývaných bolo 122 a zvyšných 82 neobývaných. Priemerný vek domov v obci bol 52. Prevažná časť domov je prízemných, s 1-2 nadzemnými podlažiami. V Pani je k 31.12.2010 v obci celkom 201 domov, z toho trvale obývaných 150 a nedokončených 9. Počet neobývaných domov klesol na 51.

Vybavenosť bytov v obci je na dobrej úrovni. Na plyn je napojených 86 % trvalo obývaných domov, vodovodom je vybavených 69 % trvalo obývaných bytov, na kanalizačnú sieť, žumpu, septik je napojených 47 % trvalo obývaných bytov. Splachovacím záchodom je vybavených 40 % bytov, ústredné kúrenie má zavedené 55 bytov. Vybavenosť kúpeľňou, resp. sprchovým kútom dosahuje úroveň 62 %.

Graf 1

Vybavenosť domácností základnými prvkami infraštruktúry

Zdroj: Štatistický úrad SR

4.2.1.2.2 Školstvo

V obci sa nenachádza základná škola, školopovinné deti si plnia povinnosť školskej dochádzky v neďalekom meste Vráble. V spoločnej budove obecného úradu a kultúrneho domu sídli taktiež materská škola, ktorú v školskom roku 2008/2009 navštevovalo 9 predškolákov a v školskom roku 2009/2010 7 predškolákov. V materskej škole bola poldenná starostlivosť. Kvôli nedostatočnému počtu detí však v školskom roku 2010/2011 materská škola nebola otvorená a pravdepodobne ani v školskom roku 2011/2012 prevádzka škôlky nebude otvorená. Počet detí od 2 do 6 rokov je síce dostatočný, rodičia však svoje deti nosia do materskej školy do Veľkého Cetína, kde sa nachádza aj základná škola, alebo do Vrábl'ov, kde pracujú.

4.2.1.2.3 Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť

Zdravotnícke zariadenia, poskytujúce zdravotnícke služby sa priamo v obci nenachádzajú. Väčšina obyvateľov využíva služby praktického lekára pre dospelých, pre deti a dorast a stomatóloga v meste Vráble, prípadne v susednej obci Veľký Cetín. Malá časť obyvateľov navštevuje zdravotnícke zariadenia v krajskom meste Nitra.

4.2.1.2.4 Služby obyvateľstvu

V obci sa nachádza predajňa potravín a pohostinstvo. Medzi ďalšie významné prevádzky patrí výšivkáreň SPS Karol Hatas, paletáreň a Agropan s.r.o. V obci absentujú poskytovatelia služieb pre verejnosť ako aj poštový úrad.

O správu obce sa stará obecný úrad prostredníctvom svojich volených a výkonných orgánov.

Obec vlastní futbalový areál vybudovaný v roku 1977, zrekonštruovaný v roku 1994 a spoločnú budovu obecného úradu, kultúrneho domu a materskej školy postavenú koncom 70-tych rokov 20. storočia.

4.2.1.2.5 Kultúrno-spoločenské a športové aktivity obyvateľov obce

Kultúrno-spoločenský život v obci je na nižšej úrovni v porovnaní s ostatnými obcami regionálneho združenia. Každoročne obec organizuje ples a športové dni. V obci pôsobí poľovnícke združenie a futbalový klub.

4.2.1.3 Analýza technickej infraštruktúry

4.2.1.3.1 Cestná sieť a dopravné systémy

Cez obec vedú miestne komunikácie, ktoré sú v zachovalom stave. Dĺžka komunikácii je 3,6 km. Chodník sa v obci nachádza iba na jednej ulici v dĺžke 0,5 km.

4.2.1.3.2 Vodné hospodárstvo a kanalizácia

V obci je čiastočne vybudovaná kanalizácia, ktorá je napojená ČOV vo Veľkom Cetíne. Vodovodná sieť bola vybudovaná v rokoch 1997-1998 v počte 86 prípojok. Vodovod bol kompletne dobudovaný v roku 2000. Priemerná ročná spotreba vody v obci je 8 tis. m³. Niektorí obyvatelia Panej využívajú vlastný zdroj pitnej vody.

4.2.1.4 Energetické hospodárstvo

V obci je od roku 1998 zavedený plyn v počte 107 prípojok. Paňa je plne elektrifikovaná, na území obce sa nachádzajú 3 stožiare TS, patriace ZSE a.s.

4.2.1.5 Odpadové hospodárstvo

Zber tuhého komunálneho odpadu v obce zabezpečuje firma Vepos Vráble. Zber nebezpečného odpadu, nadrozmerného komunálneho odpadu, bioodpadu a elektronického odpadu prebieha 2 x ročne.

4.2.1.6 Telekomunikačná sieť

V obci sa nenachádza poštový úrad, obyvateľom poskytuje služby poštový úrad v susednej obci Veľký Cetín. Na telefónnu sieť je napojených 57 hlavných staníc, z toho 51 bytových.

4.2.1.7 Možnosti financovania sociálnej a technickej infraštruktúry

Bežný rozpočet obce v tis. €

tabuľka 2

rok	celkové príjmy	z toho poplatok za TKO	celkové výdavky	z toho výdavky na SI a TI
2004	85,84	5,02	80,50	1,96
2005	104,36	5,54	101,11	2,14
2006	114,95	6,12	105,39	1,11
2007	119,07	7,65	98,92	2,68
2008	128,29	8,11	117,84	3,55
2009	138,44	8,54	122,08	4,12

Zdroj: podklady od obecného úradu, vlastné spracovanie

Kapitálový rozpočet obce v tis. €

tabuľka 3

rok	celkové príjmy	celkové výdavky	z toho výdavky na SI a TI
2004	0	0	-
2005	0	0	-
2006	0	9,46	0,74
2007	0	15,04	-
2008	83,52	49,26	31,01
2009	133,52	174,73	5,80

Zdroj: podklady od obecného úradu, vlastné spracovanie

Bežné príjmy obce Paňa každoročne stúpajú. Príjem z poplatku za tuhý komunálny odpad tvorí priemerne 5,93% podiel na celkových bežných príjmoch. Takmer všetky bežné

príjmy boli použité na bežné výdavky vrátane výdavkov na SI a TI. Ich podiel tvoril iba 2,49% a boli použité na bežnú údržbu ciest a verejného osvetlenia. Obec získala aj kapitálové príjmy z predaja pozemkov. Kapitálové výdavky boli použité na projektovú dokumentáciu a územný plán. Z výdavkov na SI a TI to boli výdavky výstavbu kanalizácie a ČOV, rekonštrukciu obecných budov, verejného osvetlenia a miestne komunikácie.

4.2.1.8 Hodnotenie vybavenosti obcí sociálnou a technickou infraštruktúrou obyvateľmi obce

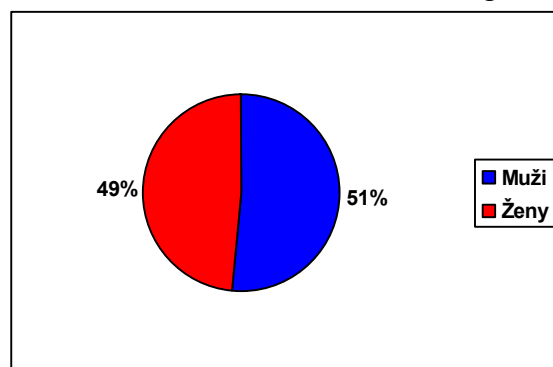
Úroveň vybavenosti obce prvkami sociálnej a technickej infraštruktúry hodnotili aj obyvatelia obcí vyplnením dotazníku. Dotazníkový prieskum sa uskutočnil v období november 2010 až marec 2011.

Pri prieskume v obci bolo oslovených 100 občanov, čo predstavuje 30,67 % z celkového počtu občanov obce.

Na dotazníkový prieskum odpovedalo 39 žien a 41 mužov. Štruktúra respondentov podľa pohlavia bola percentuálne približne rovnaká ako je celková štruktúra obyvateľstva obce podľa pohlavia.

Pohlavná štruktúra respondentov

graf 2

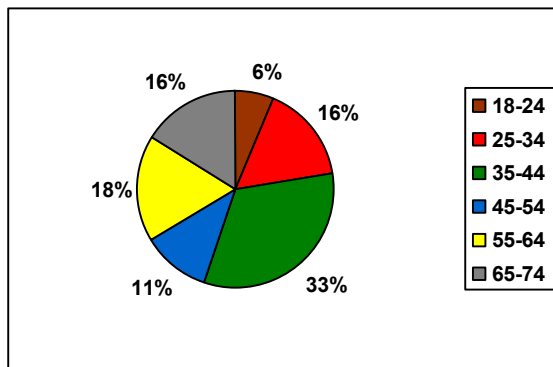

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Z celkového počtu respondentov bolo 26 vo veku od 35 do 44 rokov, čo predstavuje 33 %. Druhou najpočetnejšie zastúpenou vekovou skupinou bola kategória od 55 do 64 rokov. V tejto vekovej kategórii odpovedalo 14 respondentov, čo predstavuje 18% z celkového počtu respondentov. 13 obyvateľov odpovedajúcich na dotazník bolo vo veku 25 až 34 rokov, čo predstavovalo 13 obyvateľov. Rovnaký počet respondentov bol v poproduktívnom veku, od 65 do 74 rokov. Vo vekovej kategórii 45 až 54 rokov odpovedalo 9 obyvateľov. Najmenej zastúpenou skupinou boli obyvatelia vo veku od 18 do 24 rokov. V tomto veku bolo 5 respondentov. Žiadny z respondentov nebol starší ako 75 rokov.

Veková štruktúra respondentov

graf 3

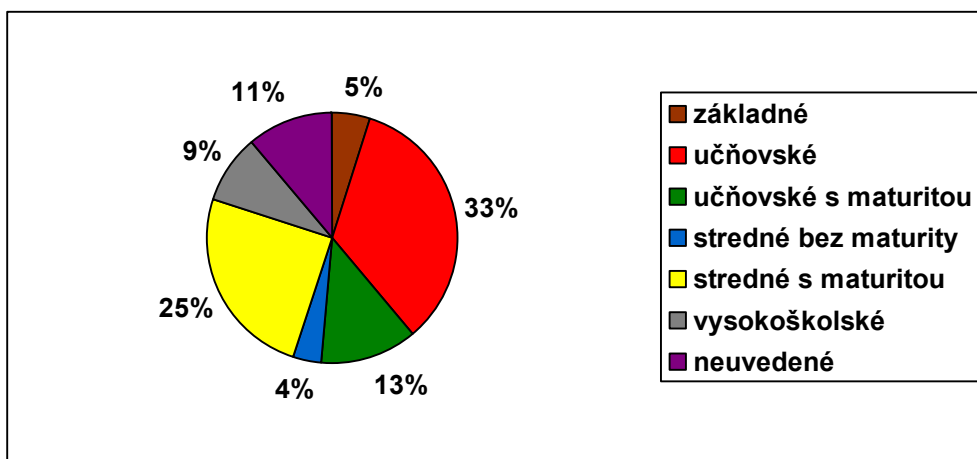

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Ako vidíme v grafe 2, vo vzdelanostnej štruktúre bolo zastúpených 7 vzdelanostných kategórií. Najpočetnejšie zastúpenia mali respondenti s učňovským vzdelaním. Na dotazník ich odpovedalo 27. Stredoškolské vzdelanie s maturitou malo 20 respondentov. 10 opýtaných malo učňovské vzdelanie s maturitou. 7 obyvateľov dosiahlo vysokoškolské vzdelanie. Základné vzdelanie mali 4 obyvatelia. 3 respondenti mali stredoškolské vzdelanie bez maturity. Nikto z respondentov nezískal postgraduálne štúdium. 9 respondentov svoje vzdelanie neuviedlo.

Vzdelanostná štruktúra respondentov

graf 4

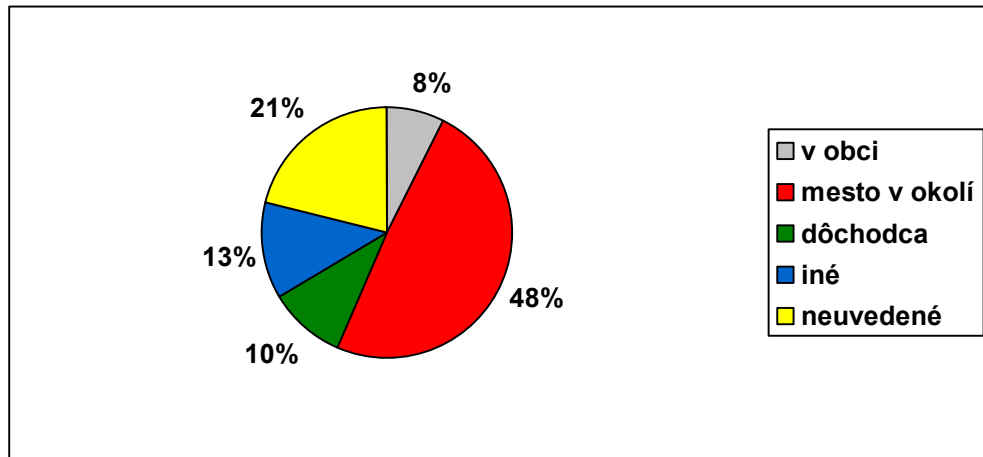
Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Takmer polovica respondentov, 39, čo predstavuje 48%, pracuje v meste v okolí obce Paňa. Ide o mestá Nitra a Vráble. 8 odpovedajúcich bolo dôchodcov. V obci Paňa pracuje 6 respondentov, čo predstavuje 8%. 10 respondentov uviedlo iné miesto pracoviska a 17 respondentov neuviedlo miesto svojho pracoviska.

Miesto pracoviska respondentov

graf 5

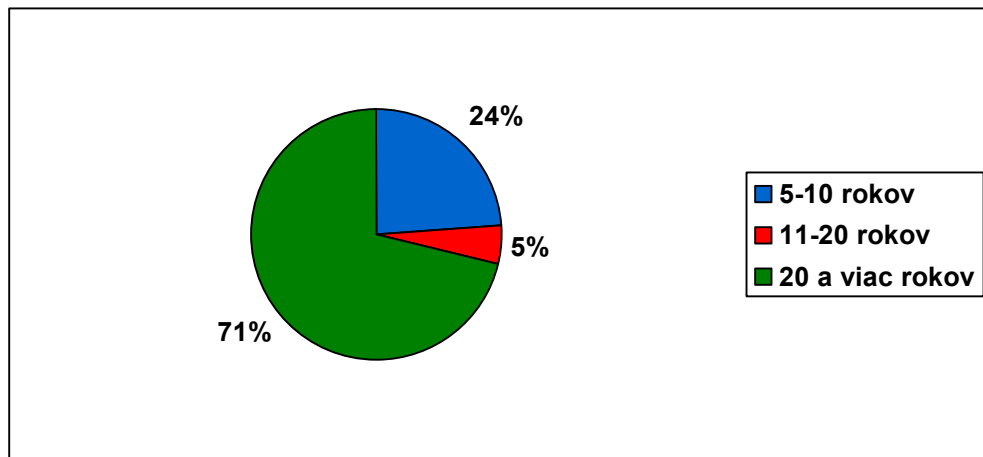

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Silné väzby s obcou dokazuje skutočnosť, že až 57 respondentov, čo predstavuje 71% z celkového počtu opýtaných, žije v obci dlhšie ako 20 rokov. 4 obyvatelia žijú v obci v časovom intervale 11 až 20 rokov. V posledných 10 rokoch dosiahla obec pozitívne migračné saldo, čo sa prejavilo aj na počte obyvateľov, ktorí odpovedali na dotazník. 24% opýtaných, 19 respondentov, žije v obci 5 až 10 rokov.

Dĺžka pobytu v obci

graf 6

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

V ďalšej otázke sa obyvatelia obce hodnotili výhody spojené so životom na dedine. Z prieskumu vyplynulo, že väčšina obyvateľov si myslí, že život na vidieku prináša výhody, najmä blízky kontakt s prírodou (100%), pokojnejší život ako v meste (95%) a vlastníctvo domu, záhrady a hospodárstva (94%). 61% opýtaných si myslí, že ľudia na dedine sa zaujímajú viac jeden o druhého, čo vnímajú pozitívne. Jeden z respondentov si považuje za výhodu života v obci lepšie možnosti zachovávania tradícií našich predkov.

Hodnotenie výhod súvisiacich so životom v obci

tabuľka 4

	súhlasím	čiastočne súhlasím	nesúhlasím
Život je tu kľudnejší a pokojnejší ako v meste	95%	5%	-
Ľudia sa zaujímajú viac jeden o druhého ako v meste	61%	39%	-
Blízky kontakt s prírodou	100%	-	-
Vlastníctvo domu, záhrady, prípadne hospodárstva	94%	6%	-

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Na druhej strane si až 88% respondentov myslí, že nevýhodou života v obci je málo pracovných príležitostí. Toto tvrdenie dokazuje aj graf 4, kde iba 6 opýtaných deklaruje miesto svojho pracoviska práve obec Paňa. Viac ako polovica opýtaných považuje za nevýhodu zlé možnosti nákupu a využívania služieb, ďalšia tretina opýtaných s týmto tvrdením tiež čiastočne súhlasí, čo je spôsobené tým, že Paňa patrí do kategórie malých obcí s nižšou ponukou služieb. Väčšina opýtaných si myslí, že v obci má málo možností na sebarealizáciu, čo je taktiež spôsobené skutočnosťou, že ide o malú obec. Naopak, iba 14 % opýtaných považuje za nevýhodou bývania na dedine skutočnosť, že za všetkým treba ďaleko dochádzať. Avšak 79% respondentov s týmto názorom čiastočne súhlasí. Ďalšou nevýhodou života v obci je nižšia kultivovanosť obyvateľov.

Hodnotenie nevýhod súvisiacich so životom v obci

tabuľka 5

	súhlasím	čiastočne súhlasím	nesúhlasím
Málo pracovných príležitostí	88%	12%	-
Zlé možnosti nákupu a využívania služieb	58%	35%	7%
Málo možností na sebarealizáciu	51%	42%	7%
Za všetkým treba ďaleko dochádzať	14%	79%	7%

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

V tejto otázke mali obyvatelia vyjadriť v škále od 1 do 5 spokojnosť resp. nespokojnosť s vybranými prvkami sociálnej a technickej infraštruktúry. Z ich odpovedí sme následne urobili priemer známok. Najväčšiu spokojnosť respondenti vyjadrili s vybavením verejným vodovodom a elektrifikáciou obce. Týmito prvkami infraštruktúry je obec plne vybavená. Obec je taktiež plne plynofikovaná. Stav športových a kultúrnych zariadení sa vďaka rekonštrukciám v uplynulých rokoch výrazne zlepšil, čo respondenti vyjadrili známkou 2. Stav obecných budov – domu smútku a knižnice, je podľa hodnotenia obyvateľov vo vyhovujúcom stave. V obci je dobré pokrytie signálom mobilných sietí, je prístupné takmer v celej obci. Negatívne hodnotenie vyjadrili obyvatelia iba v oblasti bezdrôtového internetového pripojenia. Nižšiu spokojnosť prejavili obyvatelia so stavom miestnych komunikácií, ktoré sú na niektorých miestach v nevyhovujúcom stave, aj kvôli prebiehajúcej výstavbe kanalizačnej siete ho v súčasnej dobe nie je možné zlepšiť. Stav

materskej školy, sídliacej v budove obecného úradu, bol ohodnotený priemernou známku 2,7. Priemernú spokojnosť vyjadrili občania aj so stavom životného prostredia v obci. Negatívne vnímajú najmä divoké skládky v extraviláne obce. V rámci technickej infraštruktúry najviac obyvateľov trápi zlý stav chodníkov v obci a verejná kanalizácia. Kanalizačná sieť je vybudovaná približne v rozsahu jednej tretiny, avšak obec aj minulý rok získala finančný príspevok na jej dobudovanie. Zdravotné stredisko sa nachádza v obci Veľký Cetín, obyvatelia obce vnímajú nutnosť cestovania do susednej obce čiastočne za negatívum. Časť respondentov negatívne hodnotí stav zariadenia, časť opýtaných považuje za nevýhodu príliš veľký počet pacientov na jedno stredisko. Obecná polícia, základná škola a sociálne zariadenia pre seniorov sa v obci nenachádzajú.

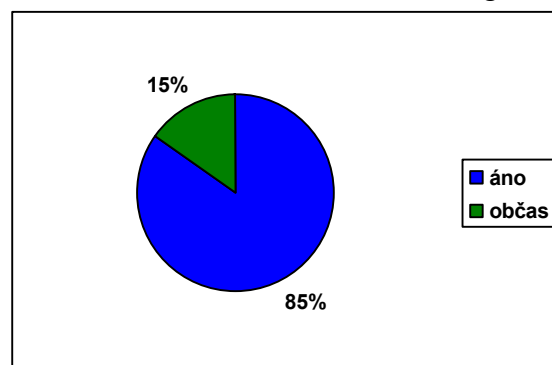
tabuľka 6

Stav miestnych komunikácií	2,9
Stav chodníkov	4,7
Vybavenie verejným vodovodom	1,0
Vybavenie verejnou kanalizáciou	4,6
Elektrifikácia obce	1,0
Plynofikácia obce	1,0
Požiarna ochrana	3,1
Obecná polícia	nie je
Zdravotná starostlivosť	3,4
Športové zariadenia (napr. hala, ihrisko a pod.)	1,7
Kultúrne zariadenia (napr. kultúrny dom, centrum voľného času a pod.)	1,9
Materská škola	2,7
Základná škola	nie je
Sociálne zariadenia pre seniorov	nie je
Dom smútku	2,0
Knižnica	2,0
Dostupnosť internetu	2,2
Pokrytie signálom mobilných sietí	1,9
iné (uveďte) – životné prostredie	3,0

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Zaujímate sa o život v obci?

graf 7

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Pre rozvoj obce sú dôležitou súčasťou jej obyvatelia a často krát sú to práve oni, ktorí sa aktívne zapájajú do aktivít rôzneho charakteru. Z dotazníkového prieskumu vyplynulo, že až 85% obyvateľov sa zaujíma o dianie v obci, čo predstavuje 66 obyvateľov. Tento vysoký záujem obyvateľov o dianie v obci poukazuje na skutočnosť, že obyvateľom obce Paňa nie je ľahostajný ďalší vývoj obce. Čo je zaujímavé, že ani jednému z respondentov nie je ľahostajná obec, keďže si túto možnosť nevybral ani jeden z respondentov. Občas sa o dianí v obci zaujíma 15% obyvateľov, čo predstavuje 12 obyvateľov.

Aký charakter by podľa Vás mala mať Vaša obec?

tabuľka 7

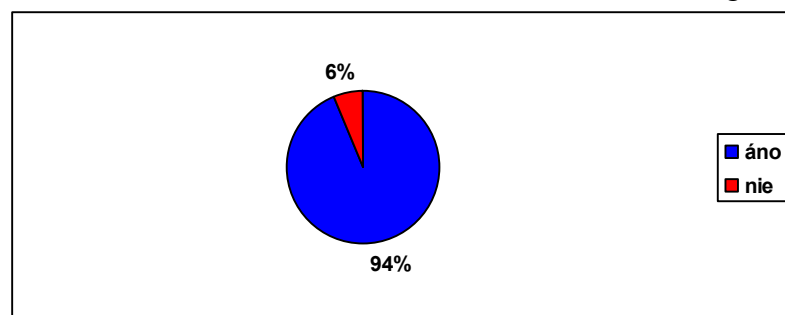
	súhlasím	čiastočne súhlasím	nesúhlasím
Obec by si mala zachovávať dedinský charakter centra	82%	18%	-
Mali by sa vytvárať podmienky na postupnú mestskú prestavbu	45%	28%	27%

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

V ďalšej otázke sa obyvatelia vyjadrovali k predstavám, aký charakter by si mala obec zachovať. Život na vidieku preferuje väčšina obyvateľov, a súhlasí (82%) alebo čiastočne súhlasí (18%) s tým, aby si Paňa zachovala dedinský charakter centra. Na druhej strane však takmer polovica opýtaných (45%) zastáva názor, že v obec by mala vytvárať podmienky na postupnú mestskú prestavbu, najmä v oblasti obchodu a služieb. S týmto tvrdením však 27% opýtaných vôbec nesúhlasí. Z hodnotenia obyvateľov vyplýva, že dedinský charakter obce obyvateľom vyhovuje, ale nenamietajú ani voči čiastočnej urbanizácii obce.

Viete o tom, že Vaša obec je súčasťou regionálneho združenia Dolná Nitra?

graf 8

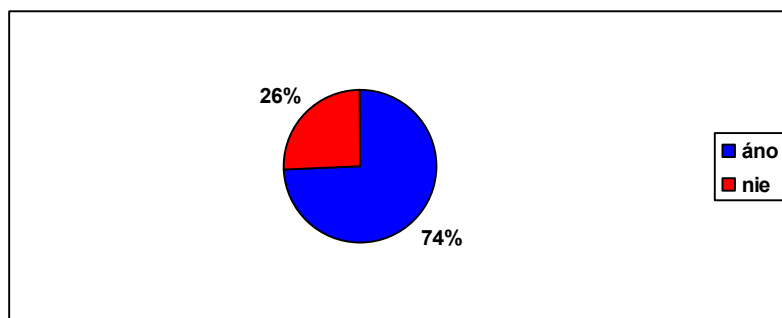

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Záujem obyvateľov obce o dianí v obci aj mimo nej je zrejmá z odpovede na ďalšiu otázku. 75 respondentov (95%) má vedomosť o skutočnosti, že Paňa je súčasťou RZDN.

Obec aktívne prezentuje svoje projekty a udalosti v obci aj na webovej stránke združenia a na druhej strane propaguje podujatia organizované združením v obci. V roku 2010 získala Paňa finančnú podporu zo združenia. Možno predpokladať, že tieto skutočnosti značne ovplyvnili odpoveď na túto anketovú otázku.

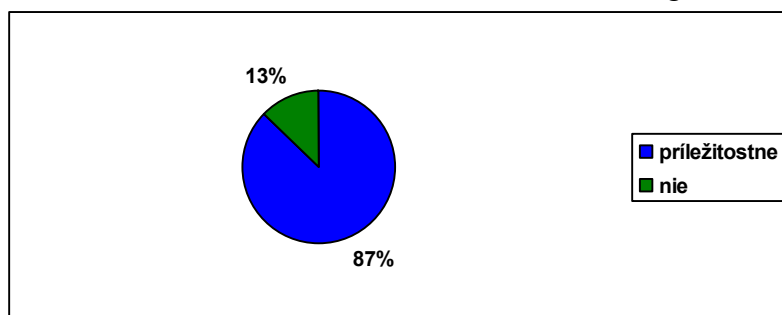
Ak áno, viete z akého dôvodu a kedy bolo založené regionálne združenie Dolná Nitra
graf 9

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Okolnosti, za akých bolo združenie založené a dôvody, prečo sa Paňa stala členom združenia pozná 52 opýtaných, čo predstavuje 74%. Treba zdôrazniť, že obyvatelia majú vedomosť o členstve obce v združení a o finančných prostriedkoch poskytnutých združením, cieľ a poslanie združenia však niektorí respondenti nepoznajú. Z prieskumu vyplýva, že iba 5 opýtaných nevedelo, že ich obec je členom združenia, a ďalších 13 občanov nepozná dôvody, prečo bolo založené.

Ak áno, zúčastňujete sa podujatí, ktoré organizuje regionálne združenie Dolná Nitra
graf 10

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Záujem obyvateľov o dianie v obci sme vyhodnotili už v grafe 6. Respondenti prejavili vysoký záujem tak o život v ich obci, ako aj v celom združení. RZDN organizuje najmä kultúrne podujatia, ktorých sa obyvatelia (87%) zúčastňujú príležitostne, najmä v susedných obciach – v Golianove, vo Vinodole, vo Veľkom Cetíne a v Klasove. Nikto

z obyvateľov sa nezúčastňuje podujatí organizovaných združením pravidelne, čo môže byť spôsobené veľkou rozlohou územia vzhľadom na veľkosť obce.

4.2.2 Malý Cetín

4.2.2.1 Všeobecná charakteristika obce

Obec leží na západnom Slovensku. S rozlohou 5,2 km² patrí medzi najmenšie obce Regionálneho združenia Dolná Nitra. Administratívne je začlenená do okresu Nitra, ktorý patrí do Nitrianskeho kraja. V rámci okresu má obec dobrú polohu. Obec susedí zo severnej strany s obcou Čechynce, z južnej a západnej strany s obcou Veľký Cetín a na východe s obcou Golianovo. Od okresného mesta je vzdialená 14 km smerom na juhovýchod.

Z geomorfologického hľadiska je územie obce rovnorodé. Kataster obce patrí do orografického celku Alpínsko-himalájskej sústavy, podsústavy Panónska panva. Časť Nitrianskej pahorkatiny - Žitavská pahorkatina, leží v Podunajskej nížine v subprovincii Malá Dunajská kotlina. Obec leží na západnom okraji Žitavskej sprašovej pahorkatiny na ľavostrannej nive a terase rieky Nitra v nadmorskej výške 131 m. n. m.

Dopravná poloha obce v rámci regiónu je veľmi dobrá, obcou prechádza cesta III. triedy. Železnica obcou neprechádza, najbližšia zastávka vlakov sa nachádza v meste Nitra.

S počtom obyvateľov 385 k 31.12.2009 sa zaraďuje medzi malé obce nitrianskeho okresu. Obec patrí medzi najmenšie obce Regionálneho združenia Dolná Nitra vzhľadom na počet obyvateľov. Hustota obyvateľstva obce je 74 obyvateľov na 1 km².

Tabuľka 8

Vývoj počtu obyvateľov a demografické charakteristiky v obci počas obdobia rokov 2005-2009				
rok	prirodzený prírastok	migračné saldo	celkový prírastok	počet obyvateľov
2005	-2	2	0	384
2006	-4	-1	-5	379
2007	1	4	5	384
2008	3	-12	-9	375
2009	5	5	10	385

Zdroj: ŠÚ SR v Nitre

Počet obyvateľov v sledovanom období striedavo stúpala a klesala. Po piatich rokoch narástol počet obyvateľov iba o jedného obyvateľa. Obyvatelia sa z Malého Cetína sťahovali najmä v roku 2008. V posledných troch rokoch je zaznamenaný kladný prirodzený prírastok, v roku 2009 sa prisťahovalo viac obyvateľov ako odsťahovalo, čo malo za následok rast počtu obyvateľov o 10.

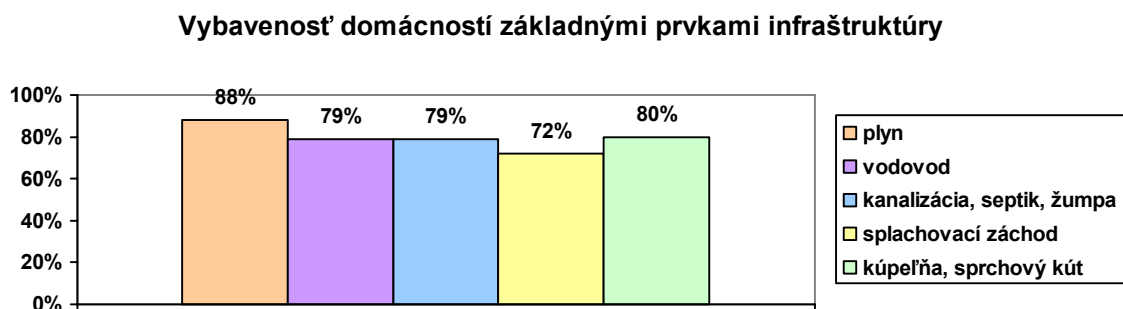
4.2.2.2 Analýza sociálnej infraštruktúry

4.2.2.2.1 Domový a bytový fond

Podľa výsledkov sčítania obyvateľov, domov a bytov uskutočneného v roku 2001 bolo v obci 133 domov, z toho trvale obývaných bolo 106 a zvyšných 24 neobývaných. Priemerný vek domov v obci bol 41. Prevažná časť domov je prízemných, s 1-2 nadzemnými podlažiami. K 31.12.2010 je v obci celkom 144 domov, z toho trvale obývaných 113 a nedokončené 3. Počet neobývaných domov stúpol na 31. V obci sa nachádza jeden bytový dom, v ktorom sú štyri bytové jednotky.

Vybavenosť bytov v obci je na dobrej úrovni. Na plyn je napojených 88 % trvalo obývaných domov, vodovodom je vybavených 79 % trvalo obývaných bytov, na kanalizačnú sieť, žumpu, septik je napojených 79 % trvalo obývaných bytov. Splachovacím záchodom je vybavených 72 % bytov, ústredné kúrenie má zavedené 56 bytov. Vybavenosť kúpeľňou, resp. sprchovým kútom dosahuje úroveň 80 %. V poslednom období sa rozšírila ponuka bývania v obci najmä vďaka výstavbe bytových domov.

Graf 11

Zdroj: ŠÚ SR v Nitre

4.2.2.2.2 Školstvo

V obci sa nenachádza žiadne školské zariadenie. Školopovinné deti navštevujú základnú školu vo Veľkom Cetíne, s ktorým tvorí obec spoločný školský obvod. Deti v predškolskom veku majú možnosť využiť služby materskej školy nachádzajúcej sa vo Veľkom Cetíne.

4.2.2.2.3 Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť

V oblasti zdravotnej a sociálnej starostlivosti je obec závislá na susednej obci Veľký Cetín, keďže zdravotnícke zariadenia sa priamo v obci nenachádzajú. Časť obyvateľov cestuje za zdravotnou starostlivosťou do Golianova alebo do Nitry.

4.2.2.2.4 Služby obyvateľstvu

K rozvoju obce veľkou mierou prispievajú firmy: Agile s.r.o. zaoberajúce sa poľnohospodárskou výrobou; AB-STAV s.r.o. zabezpečujúci stavebnú činnosť; Patriot s.r.o. s výrobou kŕmnych zmesí; Hana s.r.o. distribúciou drogistického tovaru, Hydromat - Pavol Borbély s medzinárodnou kamiónovou autodopravou.

O správu obce sa stará obecný úrad prostredníctvom svojich volených a výkonných orgánov. Matrika pre obec sa nachádza vo Veľkom Cetíne.

Obec vlastní kultúrny dom a futbalový areál.

4.2.2.2.5 Kultúrno-spoločenské a športové aktivity obyvateľov obce

V obci pôsobí iba malý počet spolkov. Obec organizuje tradičné kultúrne podujatia ako oslavy dňa matiek, deň dôchodcov, stávanie mája.

4.2.2.3 Analýza technickej infraštruktúry

4.2.2.3.1 Cestná sieť a dopravné systémy

Cez obec vedie cesta III. triedy, ktorá bola v roku 2008 zrekonštruovaná pozdĺž celej trasy v obci. Chodníky nie sú vybudované v celej obci, iba v jej časti na jednej strane cesty v úseku dlhom 1,4 km. Celková dĺžka miestnych komunikácií v obci je 2,5 km.

4.2.2.3.2 Vodné hospodárstvo a kanalizácia

Malý Cetín bol poslednou obcou združenia, v ktorej nebol vybudovaný obecný vodovod. Ako uvádzame v kapitole 4.2.2.7 obec každoročne vynakladala kapitálové výdavky na jeho vybudovanie. Vodovod a kanalizácia boli aj vďaka podpore z envirofondu dokončené v roku 2010. V súčasnosti je celá obec napojená na vodovod v dĺžka 3494 m, okrem toho sa v obci nachádza 91 studní.

4.2.2.4 Energetické hospodárstvo

V obci je zavedený plyn v počte 103 prípojok. Obec je plne elektrifikovaná, na jej území sa nachádzajú 3 stožiare TS, patriace ZSE a.s.

4.2.2.5 Odpadové hospodárstvo

Zber tuhého komunálneho odpadu v obce zabezpečuje firma Vepos Vráble. Zber nebezpečného odpadu, nadrozmerného komunálneho odpadu, bioodpadu a elektronického odpadu prebieha podľa potreby obyvateľov obce.

4.2.2.6 Telekomunikačná sieť

V obci sa nenachádza poštový úrad, svoje služby poskytuje pošta vo Veľkom Cetíne. Na telefónnu sieť je napojených 55 hlavných staníc, z toho 37 bytových.

4.2.2.7 Možnosti financovania sociálnej a technickej infraštruktúry

Bežný rozpočet obce v tis. €

tabuľka 9

rok	celkové príjmy	z toho poplatok za TKO	celkové výdavky	z toho výdavky na SI a TI
2004	60,94	3,78	55,40	0,03
2005	72,56	3,88	64,13	1,39
2006	76,41	3,95	67,25	0,33
2007	73,89	3,78	65,99	1,71
2008	93,50	5,47	71,19	1,19
2009	92,46	5,68	76,28	2,33

Zdroj: podklady od obecného úradu, vlastné spracovanie

Kapitálový rozpočet obce v tis. €

tabuľka 10

rok	celkové príjmy	celkové výdavky	z toho výdavky na SI a TI
2004	0,86	10,62	4,54
2005	107,41	127,23	122,08
2006	81,29	90,75	84,34
2007	6,97	13,94	0,86
2008	95,10	151,09	74,65
2009	207,92	331,96	168,91

Zdroj: podklady od obecného úradu, vlastné spracovanie

Obec vynaložila v roku 2004 na údržbu miestnych komunikácií 33 euro. V roku 2005 stála údržba miestnych komunikácií 1394 euro a v roku 2006 výdavky na opravu ciest činili 332 euro.

V roku 2004 obec vynaložila finančné prostriedky na vodovod a kanalizáciu vo výške 432 euro. Plynofikácia a elektrifikácia novej cesty stáli 4116 euro. V roku 2005 obec vynaložila na novú cestu 8664 euro. Budovanie vodovodu a kanalizácie pokračovalo aj v roku 2005, kedy obec na tento účel vynaložila 113424 euro. O rok neskôr to bolo ďalších 84346 euro. V roku 2007 boli výdavky na vodovod a kanalizáciu vo výške 863 euro, o rok neskôr sa výdavky zvýšili na 71234 euro. Značné výdavky boli vynaložené aj na rekonštrukciu cesty, a to vo výške 3419 euro. Výdavky na vodovod a kanalizácia boli v roku 2009 vo výške 140198 euro. Na technickú vybavenosť obec vynaložila 28713 euro.

4.2.2.8 Hodnotenie vybavenosti obcí sociálnou a technickou infraštruktúrou obyvateľmi obce

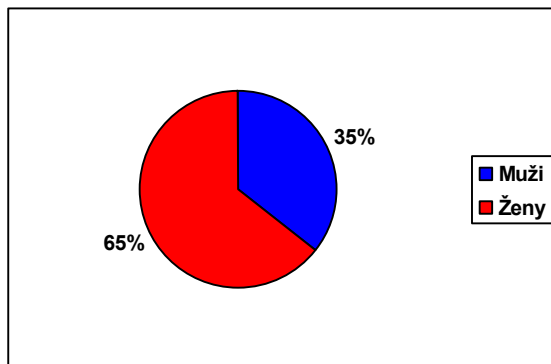
Úroveň vybavenosti obce prvkami sociálnej a technickej infraštruktúry hodnotili obyvatelia obce vyplnením dotazníku. Dotazníkový prieskum sa uskutočnil v období november 2010 až marec 2011.

Pri prieskume v obci bolo oslovených 100 občanov, čo predstavuje 25,97 % z celkového počtu občanov obce.

Na dotazníkový prieskum odpovedalo 20 žien a 11 mužov. Pohlavná štruktúra v obci je pomerne vyrovnaná, napriek tomu až 2/3 respondentov boli ženy a iba 1/3 mužov.

Pohlavná štruktúra respondentov

graf 12

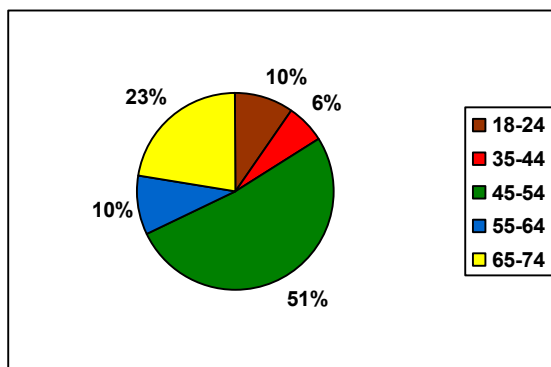

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Z celkového počtu respondentov bolo najviac, viac ako polovica opýtaných vo veku od 45 do 54 rokov. Druhou najpočetnejšie zastúpenou vekovou skupinou bola kategória od 65 do 74 rokov. V tejto vekovej kategórii odpovedalo 7 respondentov, čo predstavuje 23% z celkového počtu respondentov. 3 obyvatelia odpovedajúci na dotazník boli vo veku 18 až 24 rokov, čo predstavuje 10% obyvateľov. Rovnaký počet respondentov bol vo veku od 55 do 64 rokov. Vo vekovej kategórii 35 až 44 rokov odpovedali 2 obyvatelia. Vzhľadom na nízky celkový počet odpovedajúcich nikto z respondentov nebol vo vekových kategóriách 25-34 rokov a nad 75 rokov.

Veková štruktúra respondentov

graf 13

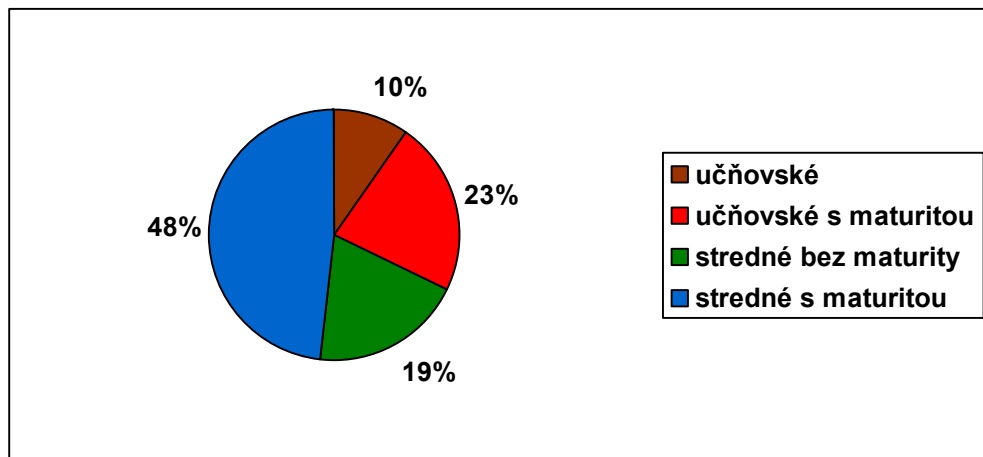
Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Ako vidíme v grafe 2, vo vzdelanostnej štruktúre boli zastúpené 4 vzdelanostné kategórie. Najpočetnejšie zastúpenia mali respondenti so stredoškolským vzdelaním s maturitou. Na dotazník ich odpovedalo 15, čo predstavuje 48%. 7 opýtaných malo učňovské

vzdelanie s maturitou. 19 % respondentov, 6 opýtaných, dosiahlo stredoškolské vzdelanie bez maturity. Na dotazník odpovedali 3 obyvatelia s učňovským vzdelaním, čo predstavuje 10% z celkového množstva opýtaných. Nikto z respondentov nezískal vysokoškolské ani postgraduálne štúdium, ale takisto nikto z respondentov nemal iba základné vzdelanie.

Vzdelanostná štruktúra respondentov

graf 14

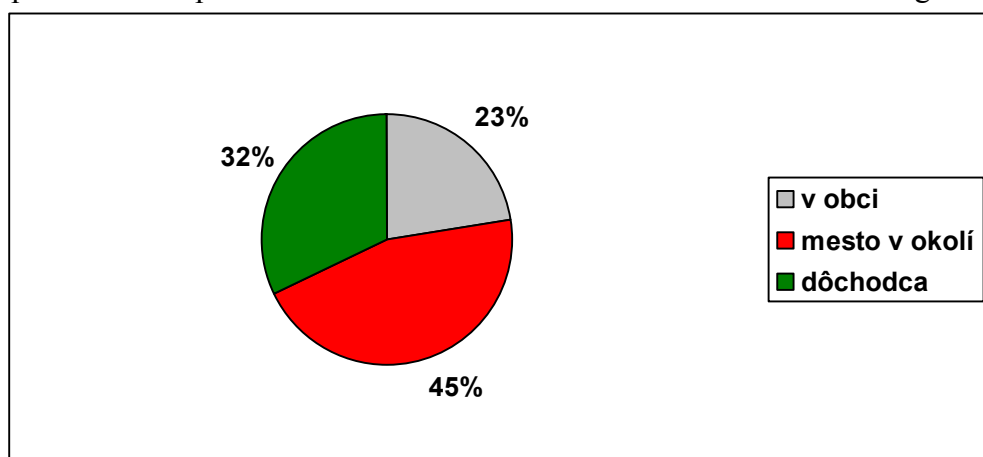

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Takmer polovica respondentov, 14, čo predstavuje 45%, pracuje v meste v okolí, prevažná väčšina z nich pracuje v Nitre. 10 odpovedajúcich bolo dôchodcov, čo predstavuje takmer tretinu opýtaných. V Malom Cetíne pracuje 7 respondentov, čo predstavuje 23%.

Miesto pracoviska respondentov

graf 15

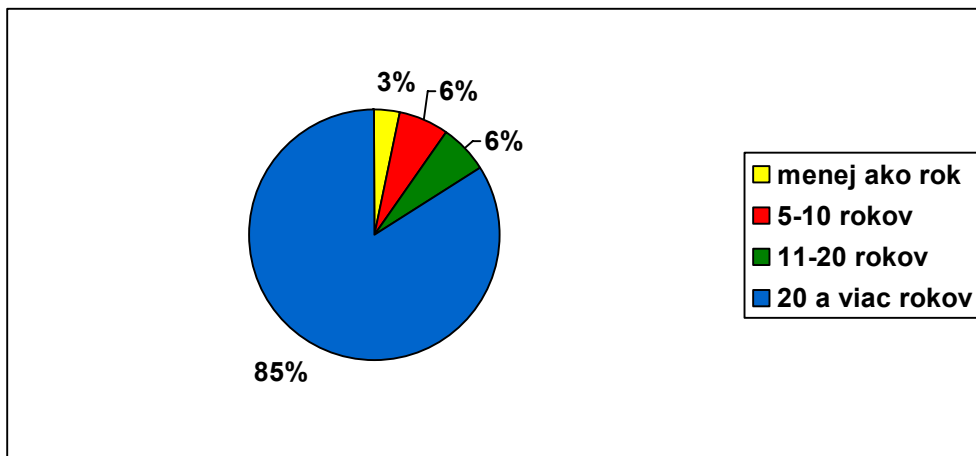
Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Silné väzby s obcou dokazuje skutočnosť, že až 26 respondentov, čo predstavuje 85% z celkového počtu opýtaných, žije v obci dlhšie ako 20 rokov. 2 obyvatelia žijú v obci

v časovom intervale 11 až 20 rokov. Rovnaký počet respondentov sa prisťahoval do obce v rozmedzí 5 až 10 rokov. Jeden respondent žije v obci menej ako rok.

Dĺžka pobytu v obci

graf 16

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Medzi výhody spojené so životom na dedine všetci respondenti radia blízky kontakt s prírodou, vlastníctvo nehnuteľnosti alebo hospodárstva a skutočnosť, že život na vidieku je kludnejší ako v obci. Takmer dve tretiny opýtaných si myslí, že ľudia v obci sa zaujímajú viac jeden o druhého, zvyšná tretina s týmto vyhlásením súhlasí iba čiastočne.

Hodnotenie výhod súvisiacich so životom v obci

tabuľka 11

	súhlasím	čiastočne súhlasím	nesúhlasím
Život je tu kludnejší a pokojnejší ako v meste	100%	-	-
Ľudia sa zaujímajú viac jeden o druhého ako v meste	62%	38%	-
Blízky kontakt s prírodou	100%	-	-
Vlastníctvo domu, záhrady, prípadne hospodárstva	100%	-	-

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Naopak, medzi nevýhody obyvatelia obce radia skutočnosť, že na vidieku je málo pracovných príležitostí. S týmto tvrdením súhlasí 25 opýtaných, 5 opýtaných súhlasí čiastočne a jeden respondent s týmto tvrdením nesúhlasí. Väčšina obyvateľov považuje za nedostatok života v obci zlé možnosti nákupu a využívania služieb, 13 opýtaných s týmto vyhlásením súhlasí a 17 súhlasí čiastočne. Jeden respondent vyhodnotil možnosti nákupu a využívania služieb v obci za dostačujúce. 25 respondentov čiastočne súhlasí s tvrdením, že v obci je málo možností na sebarealizáciu. 4 obyvatelia s týmto vyhlásením súhlasia, na druhej strane dvaja obyvatelia si myslia, že v obci je dostatok možností na sebarealizáciu. Hoci je Malý Cetín jednou z najmenších obcí združenia, iba 4 respondenti si myslia, že za všetkým treba ďaleko dochádzať. 22 obyvateľov tento

nedostatok registruje, ale s týmto tvrdením súhlasí iba čiastočne. Naopak, 5 obyvateľia s ním nesúhlasia vôbec.

Hodnotenie nevýhod súvisiacich so životom v obci

tabuľka 12

	súhlasím	čiastočne súhlasím	nesúhlasím
Málo pracovných príležitostí	81%	16%	3%
Zlé možnosti nákupu a využívania služieb	42%	55%	3%
Málo možností na sebarealizáciu	13%	81%	6%
Za všetkým treba ďaleko dochádzať	13%	71%	16%

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

V nasledovnom bode mali respondenti vyjadriť svoju spokojnosť s jednotlivými prvkami SI a TI. 1 – najväčšia spokojnosť, 5 – najmenšia spokojnosť. Z uvedených známok bol urobený priemer. Treba poznamenať, že nie všetci respondenti odpovedali na všetky otázky, čo sa prejavilo aj na celkovom bodovom hodnotení. Podobne, ako v ostatných obciach, aj obyvatelia Malého Cetína vyjadrili najväčšiu spokojnosť s plynofikáciou a elektrifikáciou obce. Najmenšiu spokojnosť vyjadrili respondenti so stavom dopravnej infraštruktúry, najmä chodníkov. Za negatívum považujú taktiež zlú dostupnosť internetu v obci. Materská škola, základná škola ani sociálne zariadenia pre seniorov sa v obci nenachádzajú. V obci taktiež absentuje obecná polícia a obecný hasičský zbor. Najbližšie zdravotné stredisko sa nachádza v obci Veľký Cetín, respondenti vyjadrili celkovú spokojnosť s úrovňou služieb poskytovaných týmto strediskom, avšak za nevýhodu považujú, že sa nachádza v susednej obci.

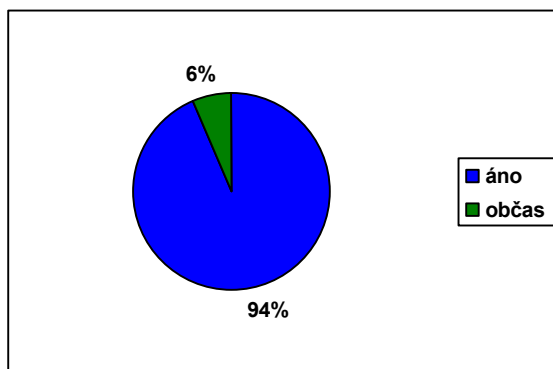
tabuľka 13

Stav miestnych komunikácií	2,7
Stav chodníkov	4,6
Vybavenie verejným vodovodom	1,2
Vybavenie verejnou kanalizáciou	1,3
Elektrifikácia obce	1,0
Plynofikácia obce	1,0
Požiarna ochrana	nie je
Obecná polícia	nie je
Zdravotná starostlivosť	nie je
Športové zariadenia (napr. hala, ihrisko a pod.)	1,4
Kultúrne zariadenia (napr. kultúrny dom, centrum voľného času a pod.)	2,1
Materská škola	nie je
Základná škola	nie je
Sociálne zariadenia pre seniorov	nie je
Dom smútku	1,8
Knižnica	2,9
Dostupnosť internetu	3,5
Pokrytie signálom mobilných sietí	2,3
iné (uved'te)	-

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Zaujímate sa o život v obci?

graf 17

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Medzi respondentmi bol značný počet dôchodcov, ktorý svoj voľný čas vyplňajú aj rôznymi aktivitami spojenými so životom v obci. To sa prejavilo aj na odpovediach na otázku týkajúcu sa záujmu o život v obci. Značné množstvo opýtaných pracuje v obci, preto ich záujem o dianie v obci je očakávaný. 29 opýtaných, čo predstavuje až 94%, sa zaujíma o život v obci. Občas sa o dianie v obci zaujíma 6% obyvateľov, čo predstavuje 2 obyvateľov.

Aký charakter by podľa Vás mala mať Vaša obec?

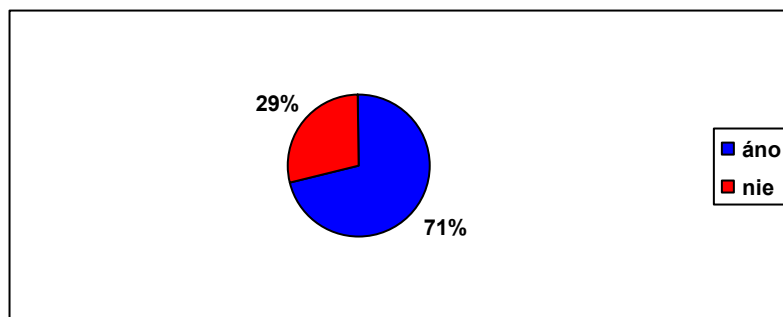
tabuľka 14

	súhlasím	čiastočne súhlasím	nesúhlasím
Obec by si mala zachovávať dedinský charakter centra	87%	13%	-
Mali by sa vytvárať podmienky na postupnú mestskú prestavbu	-	6%	94%

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

V ďalšej otázke sa obyvatelia vyjadrovali k predstavám, aký charakter by si mala obec zachovať. Život na vidieku preferuje väčšina obyvateľov, a súhlasí (87%) alebo čiastočne súhlasí (13%) s tým, aby si obec zachovala dedinský charakter centra. 29 opýtaných nesúhlasí s tvrdením, že ich obec by mala vytvárať podmienky na postupnú mestskú prestavbu. Treba poznamenať, že ide o jednu z najmenších obcí združenia, preto je podľa obyvateľov prirodzené, že Malý Cetín si zachová rurálny charakter. 2 opýtaný však čiastočne pripúšťajú možnosť urbanizácie.

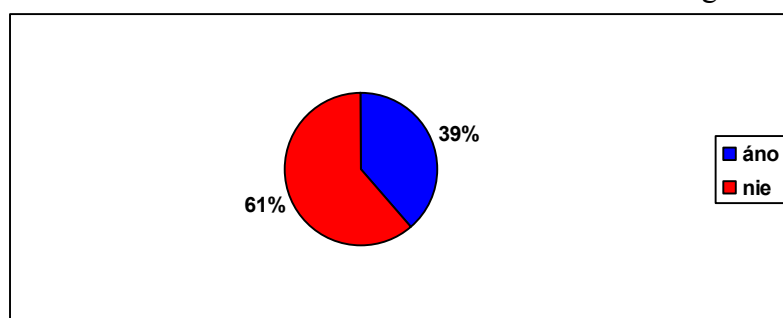
Viete o tom, že Vaša obec je súčasťou regionálneho združenia Dolná Nitra?
graf 18

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Skutočnosť, že obec je súčasťou RZDN, je známa 22 obyvateľom, najmä vďaka podpore združenia, ktorú získala ich obec. 9 obyvateľov však o tejto skutočnosti nevedelo, napriek tomu, že sa aktívne zaujímajú o život a dianie v obci.

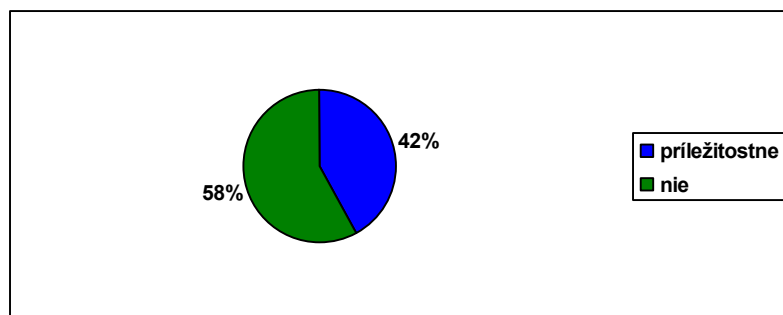
Ak áno, viete z akého dôvodu a kedy bolo založené regionálne združenie Dolná Nitra
graf 19

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Konkrétne dôvody založenia RZDN pozná iba 12 opýtaných, čo predstavuje 39%. 19 respondentov nepozná okolnosti kedy a prečo bolo združenie založené. Z celkového počtu opýtaných to predstavuje 61%

Ak áno, zúčastňujete sa podujatí, ktoré organizuje regionálne združenie Dolná Nitra
graf 20

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Vedenie obce patrí medzi členov združenia, ktorí sa aktívne podieľajú na tvorbe podujatí organizovaných združením a zúčastňuje sa zasadnutí združenia. Napriek tomu až 58% opýtaných, čo predstavuje 58%, sa takýchto podujatí nezúčastňuje vôbec a iba 13 opýtaných sa ich zúčastňuje príležitostne. Môže to byť spôsobené slabými väzbami medzi obcou a združením ale aj skutočnosťou, že združenie je veľmi mladé. Keďže obyvatelia sa zaujímajú o život v obci, možno predpokladať, že v budúcnosti sa budú vo vyššej miere zaujímať aj o dianie v RZDN.

4.2.3 Babindol

4.2.3.1 Všeobecná charakteristika obce

Obec leží na západnom Slovensku. Administratívne je začlenená do okresu Nitra, ktorý patrí do Nitrianskeho kraja. V rámci okresu má obec menej výhodnú polohu, je vzdialená od pólov rastu. Obec susedí zo severnej strany s obcou Dolné Obdokovce, z južnej s obcou Klasov, na východe s obcou Čeladice a zo západnej strany s obcou Golianovo. Od okresného mesta je vzdialená 11 km smerom na východ.

Z geomorfologického hľadiska je územie obce rovnorodé. Kataster obce patrí do orografického celku Alpínsko-himalájskej sústavy, podsústavy Panónska panva. Časť Nitrianskej pahorkatiny - Žitavská pahorkatina, leží v Podunajskej nížine v subprovincii Malá Dunajská kotlina. Nadmorská výška obce je 195 m. n. m.

Dopravná poloha obce v rámci regiónu nie je výhodná v porovnaní s ostatnými obcami regionálneho združenia. Obcou neprechádza žiadna významná komunikácia. Miestna komunikácia sa napája približne 2 km za obcou na cestu I. triedy Nitra-Vráble-Levice. Železnica obcou neprechádza, najbližšia zastávka vlakov sa nachádza v meste Vráble, je vzdialená 8 km.

S počtom obyvateľov 669 k 31.12.2009 sa zaraďuje medzi stredné obce nitrianskeho okresu, avšak počet obyvateľov sa neustále zvyšuje. Hustota obyvateľstva obce je 124 obyvateľov na 1 km².

Tabuľka 15

Vývoj počtu obyvateľov a demografické charakteristiky v obci počas obdobia rokov 2005-2009				
rok	prirodzený prírastok	migračné saldo	celkový prírastok	počet obyvateľov
2005	1	-2	-1	649
2006	4	11	15	664
2007	-1	6	5	669
2008	-1	4	3	672
2009	-2	-1	-3	669

Počet obyvateľov Babindola v sledovanom období rastie. Príčinou je najmä vysoká migrácia obyvateľov miest na vidiek, ktorá sa prejavila takmer na celom území RZ. V budúcnosti možno predpokladať rastúci trend vzhľadom na plánovanú bytovú výstavbu v obci v rokoch 2011-2014.

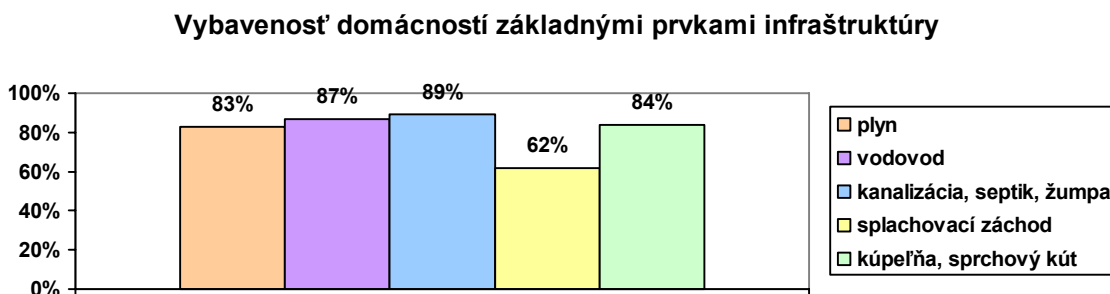
4.2.3.2 Analýza sociálnej infraštruktúry

4.2.4.3.1 Domový a bytový fond

Podľa výsledkov sčítania obyvateľov, domov a bytov uskutočneného v roku 2001 bolo v obci 190 domov, z toho trvale obývaných bolo 160 a zvyšných 30 neobývaných. Priemerný vek domov v obci bol 36. Prevažná časť domov je prízemných, s 1-2 nadzemnými podlažiami. K 31.12.2010 je v obci celkom 210 domov, z toho trvale obývaných 192 a nedokončených 18. Počet neobývaných domov klesol na 18.

Vybavenosť bytov v obci je na veľmi dobrej úrovni. Na plyn je napojených 83 % trvalo obývaných domov, vodovodom je vybavených 87 % trvalo obývaných bytov, na kanalizačnú sieť, žumpu, septik je napojených 89 % trvalo obývaných bytov. Splachovacím záchodom je vybavených 62 % bytov, ústredné kúrenie má zavedené 46 bytov. Vybavenosť kúpeľňou, resp. sprchovým kútom dosahuje úroveň 84 %.

Graf 21

Zdroj: ŠÚ SR v Nitre

4.2.3.2.2 Školstvo

V obci sa nachádza materská škola a zariadenie školského stravovania. V školskom roku 2008/2009 navštevovalo materskú školu 11 detí a v školskom roku 2009/2010 sa počet detí zvýšil na 19. Vytvorená je jedna trieda. V materskej škole pracuje 2 pedagogickí zamestnanci. V školskej jedálni sú zamestnaní 2 pracovníci. V materskej škole pracuje aj nepedagogický zamestnanec. Obec patrí do školského obvodu susednej obce Klasov. Väčšina školopovinných detí navštevuje základnú školu s vyučovacím jazykom slovenským alebo vyučovacím jazykom maďarským v Klasove alebo okolitých obciach.

4.2.3.2.3 Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť

Zdravotnícke zariadenia, ktoré poskytujú zdravotnícke služby sa priamo v obci nenachádzajú. Pre obyvateľov obce je ambulantná zdravotná starostlivosť zabezpečená v neďalekom meste Vráble, kde sa nachádza aj poliklinika. Časť obyvateľov obce využíva služby poskytovateľov zdravotnej starostlivosti v krajskom meste Nitra.

4.2.3.2.4 Služby obyvateľstvu

V obci sa nachádza predajňa potravín, pohostinstvo a predajňa rozličného tovaru. Medzi najvýznamnejšie prevádzky patrí Cent s.r.o. a marketingová spoločnosť Zamboj. O správu obce sa stará obecný úrad prostredníctvom svojich volených a výkonných orgánov. Obec vlastní kultúrny dom, obecnú knižnicu, futbalový areál.

4.2.3.2.5 Kultúrno-spoločenské a športové aktivity obyvateľov obce

V obci nie je matrika, agendu občania vybavujú v susednej obci Klasov. Občanom je prístupná obecná knižnica a futbalový areál. Hoci tu pôsobí iba organizácia zameraná na šport, obec každoročne realizuje niekoľko kultúrnych akcií, ako deň matiek, farský ples, posedenie s dôchodcami, deň detí či hromadný odber krvi. V obci je zriadená predajňa potravinárskeho tovaru a pohostinstvo.

4.2.3.3 Analýza technickej infraštruktúry

4.2.3.3.1 Cestná sieť a dopravné systémy

Cez obec vedú miestne komunikácie v dĺžke 2,9 km. Jedna z nich sa napája na cestu I. triedy Nitra-Vráble-Levice. V časti obce, v úseku 1,2 km sú po jednej strane vybudované chodníky.

4.2.3.3.2 Vodné hospodárstvo a kanalizácia

Vodovod a plynofikačná sieť boli vybudované koncom 80-tych rokov, keď Babindol administratívne patril pod obec Klasov. Vodovodná sieť je vybudovaná v počte 147 prípojok. Priemerná ročná spotreba vody v obci je 13 tis. m². Časť obyvateľov obce využíva vlastný zdroj pitnej vody. Kanalizácia v obci bola dobudovaná v roku 2008.

4.2.3.3.4 Energetické hospodárstvo

V obci je od konca 80-tych rokov resp. začiatku 90-tych rokov zavedený plyn v počte 147 prípojok. Obec je plne elektrifikovaná, na území obce sa nachádzajú 3 stožiare TS, patriace ZSE a.s.

4.2.3.3.5 Odpadové hospodárstvo

Zber tuhého komunálneho odpadu v obce zabezpečuje firma Vepos Vráble v dvojtýždňových intervaloch. Zber nebezpečného odpadu, nadrozmerneho komunálneho

odpadu, bioodpadu a elektronického odpadu sa uskutočňuje v závislosti od potrieb obyvateľov. V obci je realizovaný zber PET fliaš, skla a tetrapakových obalov.

4.2.3.6 Telekomunikačná sieť

V obci sa nenachádza poštový úrad. Poštové služby využívajú občania v susednej obci Klasov. Na telefónnu sieť je napojených 85 hlavných staníc, z toho 78 bytových.

4.2.3.7 Možnosti financovania sociálnej a technickej infraštruktúry

Bežný rozpočet obce v tis. € tabuľka 16

rok	celkové príjmy	z toho poplatok za TKO	celkové výdavky	z toho výdavky na SI a TI
2004	117,92	7,05	117,92	3,28
2005	115,57	7,00	100,90	1,16
2006	123,62	7,76	122,14	2,22
2007	124,88	8,03	122,36	0,51
2008	129,45	8,29	128,88	3,19
2009	166,51	8,46	166,45	2,86

Zdroj: podklady od obecného úradu, vlastné spracovanie

Kapitálový rozpočet obce v tis. € tabuľka 17

rok	celkové príjmy	celkové výdavky	z toho výdavky na SI a TI
2004	0	0	0
2005	0	0	0
2006	0	0	0
2007	0	0	0
2008	19,58	11,61	0
2009	23,23	13,27	0

Zdroj: podklady od obecného úradu, vlastné spracovanie

Obec Babindol vynaložila v sledovanom období bežné výdavky na technickú infraštruktúru vo výške 4954 euro. Najvyššie výdavky mala obec v roku 2004 na budovanie kanalizácie vo výške 3286 euro. V roku 2005 na tento účel vynaložila ďalších 1162 euro. Na zameranie kanalizácie v roku 2007 obec vynaložila prostriedky vo výške 506 euro. V sledovanom období nemala obec žiadne kapitálové výdavky na sociálnu a technickú infraštruktúru. V rokoch 2008 a 2009 vynaložila 24896 euro na projekty na rozvoj obce.

4.2.3.8 Hodnotenie vybavenosti obcí sociálnou a technickou infraštruktúrou obyvateľmi obce

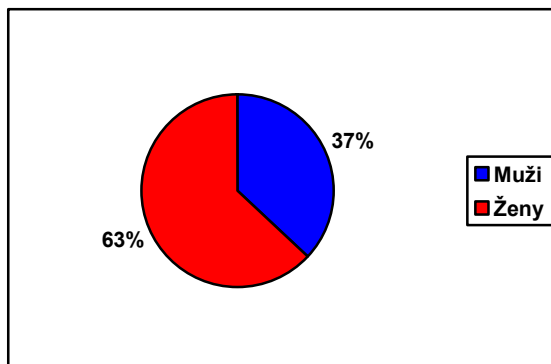
V dotazníkovom prieskume mali obyvatelia obce možnosť vyjadriť svoju spokojnosť s úrovňou vybavenosti obce prvkami sociálnej a technickej infraštruktúry. Dotazníkový prieskum sa uskutočnil v období november 2010 až marec 2011.

Pri prieskume v obci bolo oslovených 100 občanov, čo predstavuje 14,95 % z celkového počtu občanov obce.

Dvojtretinový podiel v pohlavnej štruktúre respondentov mali ženy, ktorých odpovedalo celkovo 17, respondentov mužského pohlavia bolo 10.

Pohlavná štruktúra respondentov

graf 22

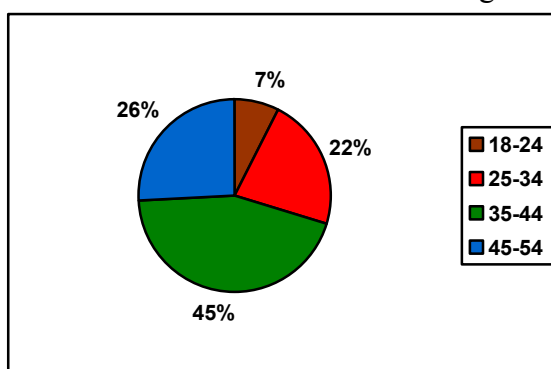

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

V respondovanej vzorke boli zastúpené 4 vekové kategórie. Najviac respondentov bolo vo veku 35 až 44 rokov. Na dotazník ich odpovedalo 12. 7 respondentov bolo vo vekovej kategórii 45-54 rokov, 6 vo vekovej kategórii 25-34 rokov. Na dotazník odpovedali aj dvaja respondenti vo veku 18-24 rokov. Zaujímavosťou je, že na dotazník neodpovedal ani jeden obyvateľ v poproduktívnom veku, čo mohlo byť spôsobené tým, že starší občania používajú v hovorovej reči maďarský jazyk.

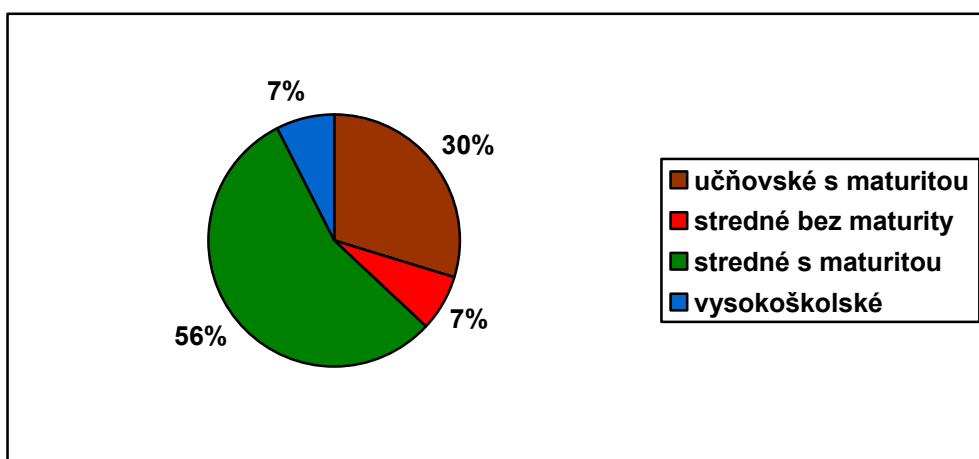
Veková štruktúra respondentov

graf 23

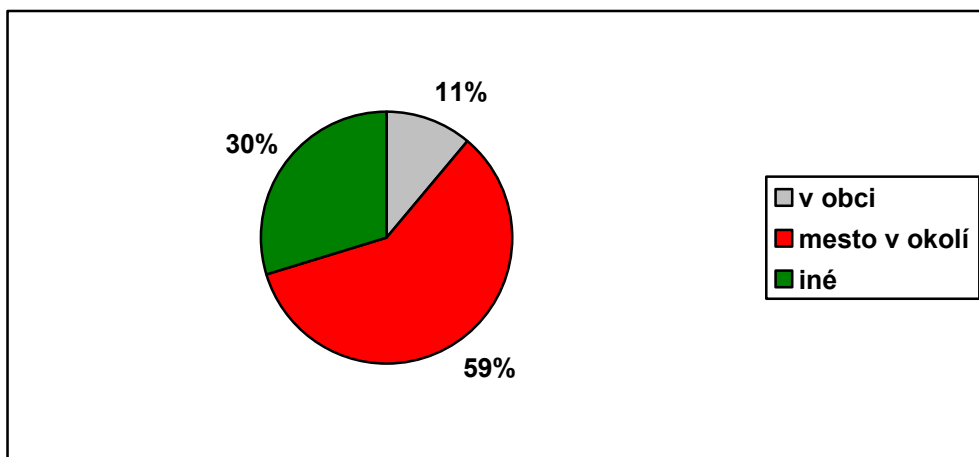
Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Ako vidíme v grafe 24, vo vzdelanostnej štruktúre boli zastúpené štyri vzdelanostné kategórie. Najpočetnejšie zastúpenia mali respondenti so stredoškolským vzdelaním, ktoré dosiahla polovica respondentov. 8 respondentov malo učňovské vzdelanie s maturitou. Stredoškolské vzdelanie bez maturity dosiahli dvaja odpovedajúci, takisto aj vysokoškolské vzdelanie dosiahli dvaja respondenti.

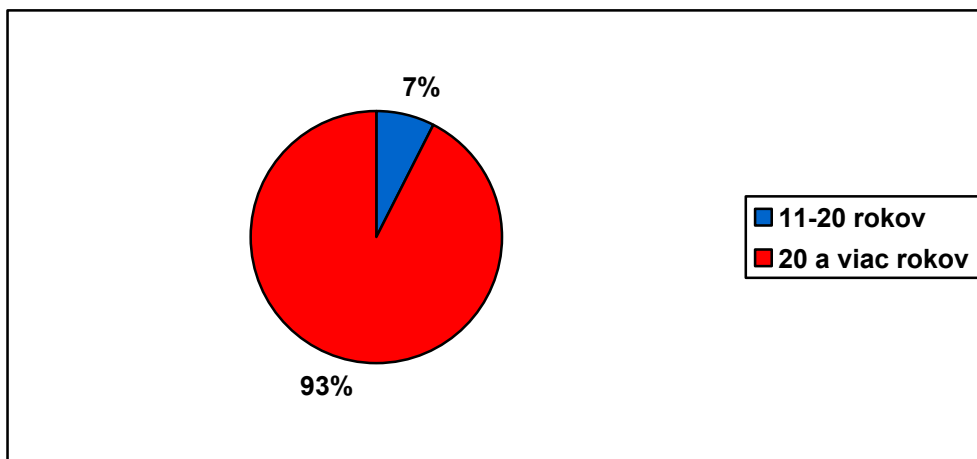
Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Blízkosť pracoviska je dôležitým faktorom rozhodovania sa obyvateľov o migrácii. Keďže v okruhu 10 km sa mesto Vrábľa so širokou ponukou pracovných možností, väčšina obyvateľov pracuje v tomto meste, prípadne v krajskom meste Nitra. 3 respondenti pracujú priamo v obci. 8 respondentov uviedlo iné miesto pracoviska, išlo o študentov a nezamestnaných.

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

V grafe 27 vidíme, že všetci obyvatelia sa zaujímajú o život v obci, či už pravidelne alebo občas. Silné väzby s obcou dokumentuje aj graf 26. Prieskum ukázal, že až 25 respondentov žije v obci viac ako 20 rokov, pričom ďalší dva respondenti žijú v obci v rozpätí 11 až 20 rokov.

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

V ďalšej časti sme sa zamerali na názor obyvateľov na výhody a nevýhody spojené so životom na dedine. Všetci respondenti súhlasia, že život v ich obci je kludnejší ako v meste, ľudia sa zaujímajú viac jeden o druhého a oceňujú blízky kontakt s prírodou. Za výhodu považujú aj vlastníctvo nehnuteľnosti.

Hodnotenie výhod súvisiacich so životom v obci

tabuľka 18

	súhlasím	čiastočne súhlasím	nesúhlasím
Život je tu kludnejší a pokojnejší ako v meste	96%	4%	-
Ľudia sa zaujímajú viac jeden o druhého ako v meste	93%	7%	-
Blízky kontakt s prírodou	93%	7%	-
Vlastníctvo domu, záhrady, prípadne hospodárstva	96%	4%	-

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Na druhej strane, ako vidíme v tabuľke 19, za nevýhody považujú málo pracovných príležitostí na dedine a zlé možnosti nákupu a využívania služieb. Respondenti čiastočne súhlasia s vyhlásením, že za všetkým treba ďaleko dochádzať. Tretina opýtaných si myslí, že obyvatelia majú málo možností na sebarealizáciu, s čím čiastočne súhlasí polovica opýtaných.

Hodnotenie nevýhod súvisiacich so životom v obci

tabuľka 19

	súhlasím	čiastočne súhlasím	nesúhlasím
Málo pracovných príležitostí	89%	4%	7%
Zlé možnosti nákupu a využívania služieb	85%	15%	-
Málo možností na sebarealizáciu	37%	56%	7%
Za všetkým treba ďaleko dochádzať	15%	70%	15%

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Vybavenosť obce infraštruktúrou je jedným z hlavných faktorov preukazujúcim stupeň rozvoja obce. V ďalšej časti mali respondenti známkami hodnotiť spokojnosť s vybavenosťou obce jednotlivými súčasťami SI a TI. Najväčšiu spokojnosť vyjadrili

s vybavením verejným vodovodom, elektrifikáciou a plynofikáciou obce. Vysokú spokojnosť vyjadrili aj s materskou školou v obci a domom smútku. Naopak, najmenšiu spokojnosť vyjadrili so stavom chodníkov v obci.

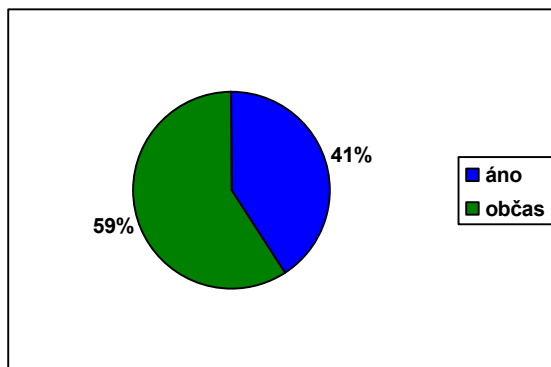
tabuľka 20

Stav miestnych komunikácií	2,1
Stav chodníkov	4,1
Vybavenie verejným vodovodom	1,0
Vybavenie verejnou kanalizáciou	1,4
Elektrifikácia obce	1,0
Plynofikácia obce	1,0
Požiarna ochrana	nie je
Obecná polícia	nie je
Zdravotná starostlivosť	nie je
Športové zariadenia (napr. hala, ihrisko a pod.)	1,2
Kultúrne zariadenia (napr. kultúrny dom, centrum voľného času a pod.)	1,2
Materská škola	1,0
Základná škola	nie je
Sociálne zariadenia pre seniorov	nie je
Dom smútku	1,0
Knižnica	2,0
Dostupnosť internetu	2,7
Pokrytie signálom mobilných sietí	2,2
iné (uved'te)	-

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Zaujímate sa o život v obci?

graf 27

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Samotná aktivita obyvateľov je jedným z predpokladov pre rozvoj obce. S ňou je spojený aj záujem obyvateľov o dianie v obci. Ako vidíme v grafe 27, o život v obci sa zaujímajú všetci respondenti, či už pravidelne alebo iba čiastočne.

Aký charakter by podľa Vás mala mať Vaša obec?

tabuľka 21

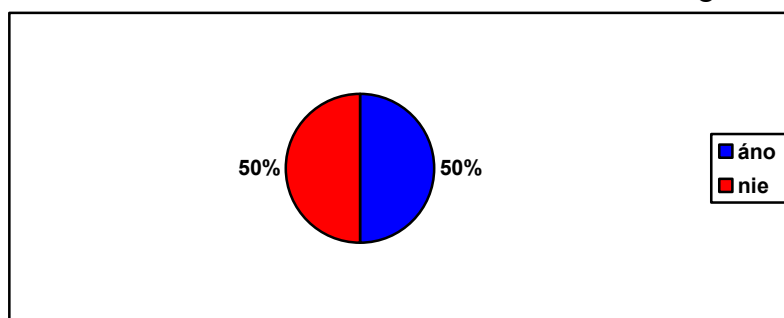
	súhlasím	častočne súhlasím	nesúhlasím
Obec by si mala zachovávať dedinský charakter centra	77%	23%	-
Mali by sa vytvárať podmienky na postupnú mestskú prestavbu	8%	84%	8%

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

V predchádzajúcich otázkach sme sa pýtali na výhody a nevýhody života v obci. Obyvatelia súhlasili s výhodami bývania v obci, a ako vidíme v tabuľke 21, myslia si, že obec by si mala zachovať vidiecky charakter. Na druhej strane však nemajú námietky voči čiastočnej urbanizácii obce.

Viete o tom, že Vaša obec je súčasťou regionálneho združenia Dolná Nitra?

graf 28

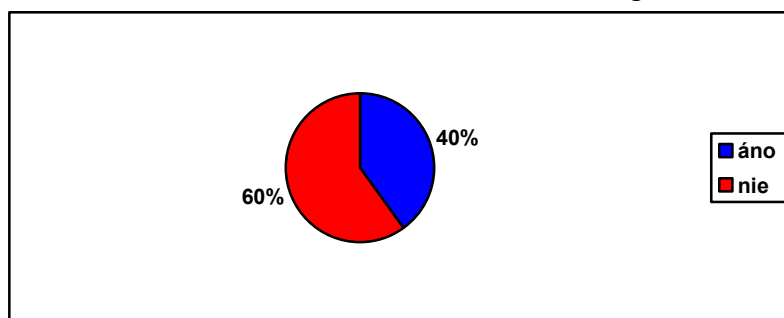

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Na otázku, či obyvatelia obce vedia o skutočnosti, že ich obec je súčasťou RZDN odpovedalo 24 respondentov. Z nich iba polovica vie o skutočnosti, že Babindol je súčasťou MAS-ky. Možno predpokladať, že obyvatelia sa zaujímajú viac o udalosti v obci ako o projekty realizované v rámci partnerskej spolupráce.

Ak áno, viete z akého dôvodu a kedy bolo založené regionálne združenie Dolná Nitra

graf 29

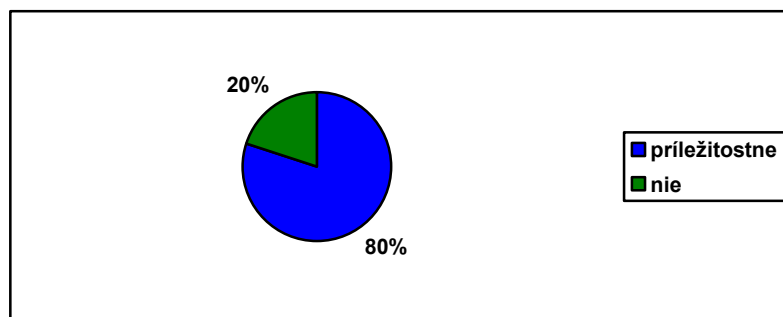

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

20 respondentov odpovedalo na otázku, či poznajú dôvody založenia RZDN. Iba 8 opýtaných z celkového počtu respondentov odpovedalo na túto otázku kladne, čo môže byť spôsobené nízkou informovanosťou obyvateľov, respektíve absenciou informačných panelov združenia v obci.

Ak áno, zúčastňujete sa podujatí, ktoré organizuje regionálne združenie Dolná Nitra
graf 30

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Podujatí, organizovaných združením sa zúčastňuje 8 obyvateľov. V decembri 2010 zorganizovala obec v spolupráci s RZDN Silvestrovskú zábavu, na ktorej sa zúčastnili aj obyvatelia obce, hoci toto podujatie vnímali skôr ako obecnú akciu.

4.2.4 Čechynce

4.2.4.1 Všeobecná charakteristika obce

Obec leží na západnom Slovensku. Obec má rozlohu 5,9 km². Administratívne je začlenená do okresu Nitra, ktorý patrí do Nitrianskeho kraja. Obec susedí severnej strany s Veľkými Janíkovcami, z južnej s obcou Malý Cetín, na východe s Golianovom a zo západnej strany s obcou Ivánka pri Nitre. Od okresného mesta je vzdialená 12 km smerom na juh.

Z geomorfologického hľadiska je územie obce rovnomerné. Kataster obce patrí do orografického celku Alpínsko-himalájskej sústavy, podsústavy Panónska panva. Obec leží na okraji Žitavskej sprašovej pahorkatiny, na ľavostrannej nive a terase rieky Nitra v nadmorskej výške 133 m. n. m.

Do 1.1.1991 tvorila s obcou Malý Cetín spoločnú obec Nitraný.

Dopravná poloha obce v rámci regiónu je vcelku dobrá, obcou prechádza cesta III. triedy. Obec má z hľadiska možnosti využitia rozvoja podnikania v obci dobrú polohu, výhodná je najmä blízkosť Nitry a dobré dopravné prepojenie. Železnica obcou neprechádza, najbližšia zastávka vlakov sa nachádza v meste Nitra.

Počet obyvateľov obce dosiahol k 31.12.2009 počet 1050, čím sa zaraďuje medzi stredné obce nitrianskeho okresu. Hustota obyvateľstva obce je 178 obyvateľov na 1 km², čím sa Čechynce zaraďujú medzi najľudnatejšie obce Regionálneho združenia Dolná Nitra, hoci počet obyvateľov pomalým tempom klesá.

Tabuľka 22

Vývoj počtu obyvateľov a demografické charakteristiky v obci počas obdobia rokov 2005-2009				
rok	prirodený prírastok	migračné saldo	celkový prírastok	počet obyvateľov
2005	-8	-4	-12	1018
2006	-4	-2	-6	1012
2007	3	-1	2	1014
2008	-5	40	35	1049
2009	-4	5	1	1050

Zdroj: ŠÚ SR v Nitre

Počet obyvateľov Čechyniec mal klesajúci trend do roku 2007. Dostavba bytových domov spôsobila v roku 2008 prudký nárast počtu obyvateľov. Napriek prirodzenému úbytku počet obyvateľov rastie, čo je zapríčinené pozitívnym migračným saldom.

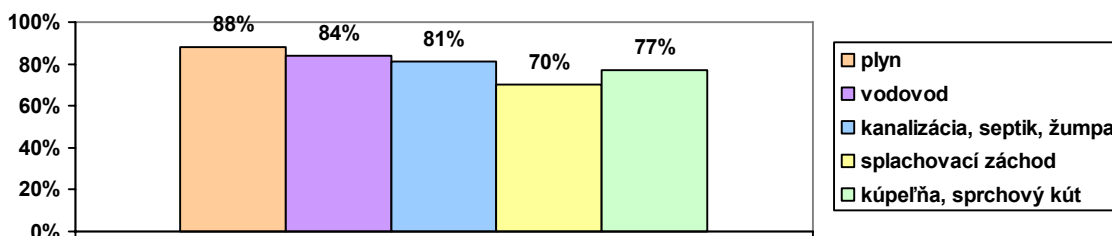
4.2.4.2 Analýza sociálnej infraštruktúry

4.2.4.2.1 Domový a bytový fond

Ponuka bývania a stav domového a bytového fondu sú kľúčovými faktormi, ktoré vplývajú na rozvoj obce a sú predpokladom naplňania jej obytnej funkcie. Podľa výsledkov sčítania obyvateľov, domov a bytov uskutočneného v roku 2001 bolo v obci 327 domov, z toho trvale obývaných bolo 278 a zvyšných 49 neobývaných. Priemerný vek domov v obci bol 37. Prevažná časť domov je prízemných, s 1-2 nadzemnými podlažiami. K 31.12.2010 je v obci celkom 335 domov, z toho trvale obývaných 291 a nedokončených 5. Počet neobývaných domov klesol na 44. V Čechynciach sa nachádza bytový dom z 80-tých rokov minulého storočia, pred ktorým je vybudované detské ihrisko.

Graf 31

Vybavenosť domácností základnými prvkami infraštruktúry

Zdroj: ŠÚ SR v Nitre

Vybavenosť bytov v obci je na dobrej úrovni. Na plyn je napojených 88 % trvalo obývaných domov, vodovodom je vybavených 84 % trvalo obývaných bytov, na kanalizačnú sieť, žumpu, septik je napojených 81 % trvalo obývaných bytov. Splachovacím

záchodom je vybavených 70 % bytov, ústredné kúrenie má zavedené 55 bytov. Vybavenosť kúpeľňou, resp. sprchovým kútom dosahuje úroveň 77 %.

Obec plánuje do budúcnosti rozšíriť ponuku bytového fondu v obci výstavbou bytových domov.

4.2.4.2.2 Školstvo

V obci sa nachádza Materská škola, Školská jedáleň, Základná škola a Školský klub detí pri ZŠ. V školskom roku 2008/2009 navštevovalo základnú školu s vyučovacím jazykom maďarským 11 detí a v školskom roku 2009/2010 klesol počet detí na 7. Sú vytvorené dve triedy, v ktorých dvaja pedagogickí zamestnanci zabezpečujú výchovno-vzdelávací proces. Základná škola s vyučovacím jazykom slovenským je trojtriedna. Navštevuje ju v školskom roku 2008/2009 ju navštevovalo 31 detí, o rok neskôr sa počet žiakov zvýšil na 34. Odbornú stránku vyučovacieho procesu zabezpečuje šesť učiteľov. Materskú školu navštevovalo v školskom roku 2008/2009 21 detí o rok neskôr o 6 detí viac. Zamestnaní sú tu traja vychovávatelia.

4.2.4.2.3 Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť

Zdravotnícke zariadenia, ktoré poskytujú zdravotnícke služby sa priamo v obci nenachádzajú. Pre obyvateľov obce je ambulantná zdravotná starostlivosť zabezpečená v susednej obci Golianovo, kde občania využívajú služby stomatóloga, praktického lekára pre deti a dorast a praktického lekára pre dospelých ako aj výdajňu liekov. Niektorí obyvatelia obce navštevujú aj zdravotnícke zariadenia v neďalekom krajskom meste Nitra, v ktorom sa nachádza okrem polikliniky aj fakultná nemocnica.

4.2.4.2.4 Služby obyvateľstvu

V obci je situovaná predajňa potravín, pohostinstvo, bar a zmrzlina. Väčšina prevádzok je situovaných v okolí Centra u starej vrbí. Pôsobí tu prevádzka MP stavebniny. O správu obce sa stará obecný úrad prostredníctvom svojich volených a výkonných orgánov. Matrika pre občanov obce sa nachádza vo Veľkom Cetíne. Obec vlastní kultúrny dom, v priestoroch ktorého sa nachádza obecný úrad a pošta. Budova sa začala stavať v roku 1998, v súčasnosti je rekonštruovaná, robí sa prístavba a nadstavba.

4.2.4.2.5 Kultúrno-spoločenské a športové aktivity obyvateľov obce

V obci pôsobí viacero organizácií ako zväz záhradkárov, spolok vinohradníkov, ktoré organizujú ochutnávku vín aj oslavy svätého Urbana, spolok Slovenského Červeného kríža, motoklub Iskra a spolok Čemadok. Obec každoročne pripravuje pre svojich

obyvateľov niekoľko spoločenských podujatí ako posedenie s dôchodcami, pre deti stretnutie s Mikulášom.

4.2.4.3 Analýza technickej infraštruktúry

4.2.4.3.1 Cestná sieť a dopravné systémy

Cez obec cesta III. triedy. V celom úseku obce je táto cesta zrekonštruovaná. Vzhľadom na to, že údržba sa vykonávala v roku 2008, cesta je vo veľmi dobrom stave. Celková dĺžka miestnych komunikácií je 4,0 km. Z celého územia obce sú chodníky vybudované v dĺžke 1,9 km po jednej strane vozovky.

4.2.4.3.2 Vodné hospodárstvo a kanalizácia

V obci bola v roku 2008 dobudovaná kanalizácia, ktorá je napojená na čističku odpadových vôd. Kanalizačná sieť je vybudovaná v počte 153 prípojok. Vodovodná sieť je na území obce vybudovaná v počte 229 prípojok. Priemerná ročná spotreba vody v obci je 14 tis. m². Časť obyvateľov obce využíva vlastný zdroj pitnej vody.

4.2.4.4 Energetické hospodárstvo

Plynifikácie obce prebiehala v rokoch 1992-1993. V súčasnosti je pripojených 241 domácností. Obec je plne elektrifikovaná, na území obce sa nachádza 5 stožiarov TS, patriacich ZSE a.s.

4.2.4.5 Odpadové hospodárstvo

Zber tuhého komunálneho odpadu v obce zabezpečuje firma Vepos Vráble 2x mesačne. Zber nebezpečného odpadu, nadrozmerného komunálneho odpadu, bioodpadu a elektronického odpadu prebieha 2 x ročne.

4.2.4.6 Telekomunikačná sieť

V obci sa v spoločnej budove obecného úradu a kultúrneho domu nachádza poštový úrad. Na telefónnu sieť je napojených 99 hlavných staníc, z toho 88 bytových.

4.2.4.7 Možnosti financovania sociálnej a technickej infraštruktúry

Bežný rozpočet obce v tis. €

tabuľka 23

rok	celkové príjmy	z toho poplatok za TKO	celkové výdavky	z toho výdavky na SI a TI
2004	240,69	11,38	253,80	11,36
2005	300,21	7,73	253,20	9,55
2006	314,78	7,11	295,36	10,65
2007	328,62	8,28	318,53	12,73
2008	358,93	10,18	335,76	11,94
2009	407,20	10,33	359,27	14,68

Zdroj: podklady od obecného úradu, vlastné spracovanie

Kapitálový rozpočet obce v tis. € tabuľka 24

rok	celkové príjmy	celkové výdavky	z toho výdavky na SI a TI
2004	78,80	77,08	4,55
2005	76,18	151,20	122,08
2006	63,83	91,68	84,35
2007	231,53	563,60	0,86
2008	285,33	544,98	74,65
2009	13,57	29,76	16,89

Zdroj: podklady od obecného úradu, vlastné spracovanie

Bežné príjmy obce v sledovanom období každoročne rástli priemerne o 12%. Príjem z poplatku za tuhý komunálny odpad v sledovanom období kolísal. Bolo to spôsobené skutočnosťou, že v niektorých rokoch obyvatelia zaplatili aj nedoplatky z predchádzajúcich rokov. Takmer 4 % z celkových bežných výdavkov použila obec na údržbu miestnych komunikácií, verejné osvetlenie, miestny rozhlas a sociálne zabezpečenie. Kapitálové výdavky použila v rámci výdavkov na infraštruktúru na miestne komunikácie. Ďalšou významnou položkou bola projektová dokumentácia k žiadostiam o NFP z fondov Európskej únie.

4.2.4.8 Hodnotenie vybavenosti obcí sociálnou a technickou infraštruktúrou obyvateľmi obce

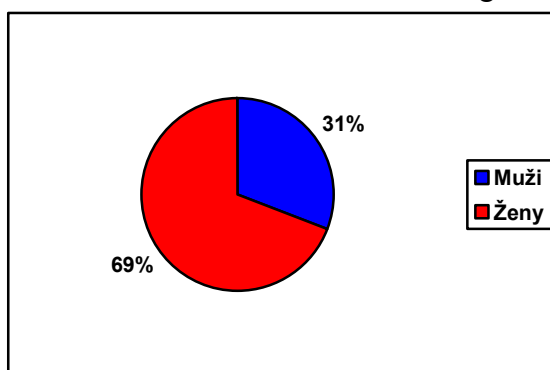
Úroveň vybavenosti obce prvkami sociálnej a technickej infraštruktúry hodnotili aj obyvatelia obcí vyplnením dotazníku. Dotazníkový prieskum sa uskutočnil v období november 2010 až marec 2011.

Pri prieskume v obci bolo oslovených 100 občanov, čo predstavuje 9,52 % z celkového počtu občanov obce.

Na dotazníkový prieskum odpovedalo 18 žien a 8 mužov.

Pohlavná štruktúra respondentov

graf 32

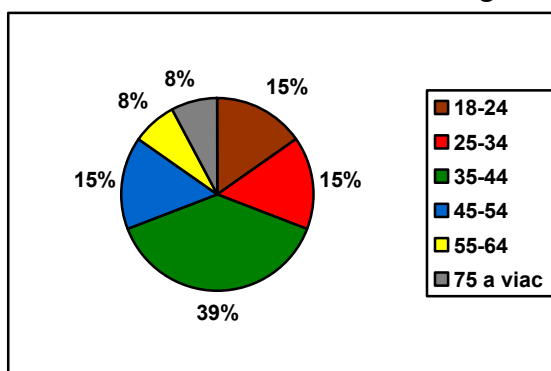

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

V respondovanej vzorke malo zastúpenie až 6 vekových kategórií. Ako môžeme vidieť v grafoch 33 a 34, zloženie respondentov v obci je jedným z najvariabilnejších z obcí združenia. Najpočetnejšie zastúpenou skupinou boli respondenti vo veku 35 až 44 rokov, na dotazník ich odpovedalo 10. Najmenej zastúpenými vekovými kategóriami boli obyvatelia vo veku 55-64 rokov a nad 75 rokov. V každej vekovej kategórii odpovedali dvaja. Ani jeden respondent nebol vo veku 65-74 rokov.

Veková štruktúra respondentov

graf 33

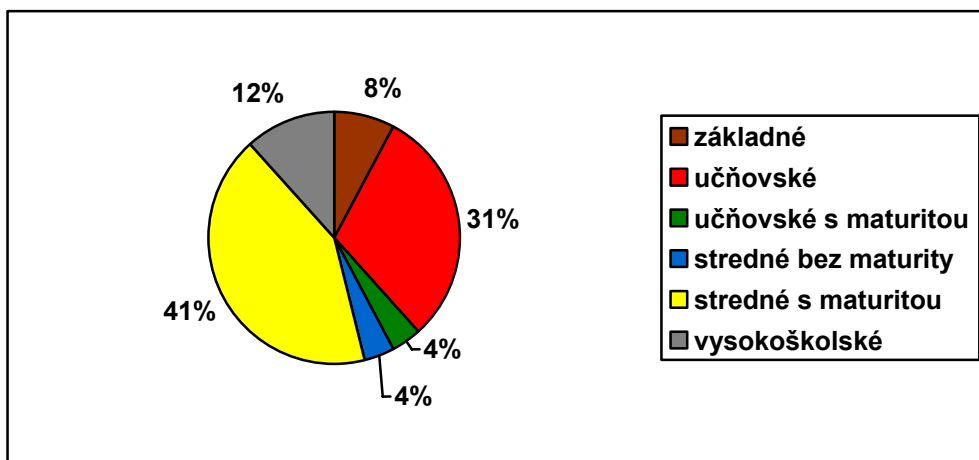

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Štruktúra respondentov podľa vzdelania je takisto rôznorodá, hoci dominantný podiel majú respondenti so stredoškolským vzdelaním (10) a učňovským vzdelaním (8). Najmenšie zastúpenie mali stredoškóľáci bez maturity (1) a respondenti s učňovským vzdelaním s maturitou (1). Postgraduálne vzdelanie nezískal ani jeden respondent.

Vzdelanostná štruktúra respondentov

graf 34

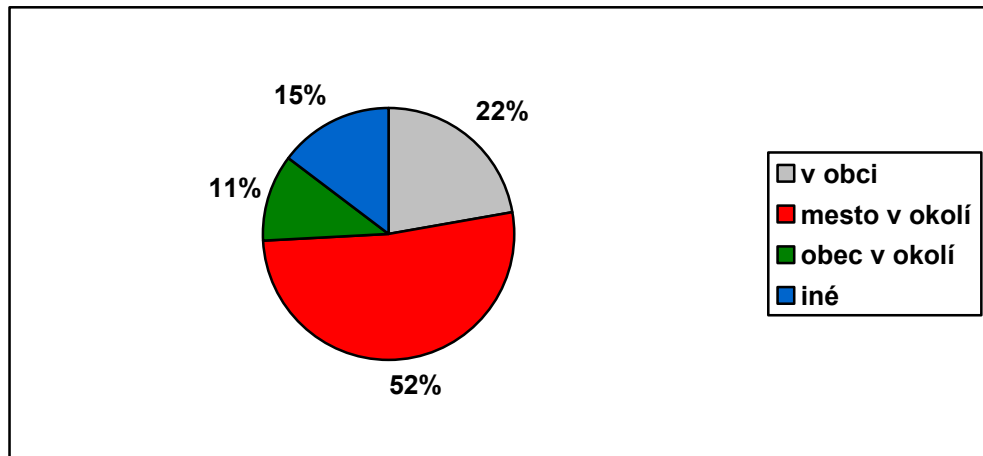

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Ako vidíme v tabuľke 26, približne polovica respondentov si myslí, že v obci je málo pracovných príležitostí. Napriek tomu až 6 opýtaných pracuje priamo v obci a ďalší traja respondenti pracujú v obci v okolí Čechyniec. 14 respondentov pracuje v Nitre, ktorá ponúka množstvo rozmanitých pracovných príležitostí.

Miesto pracoviska respondentov

graf 35

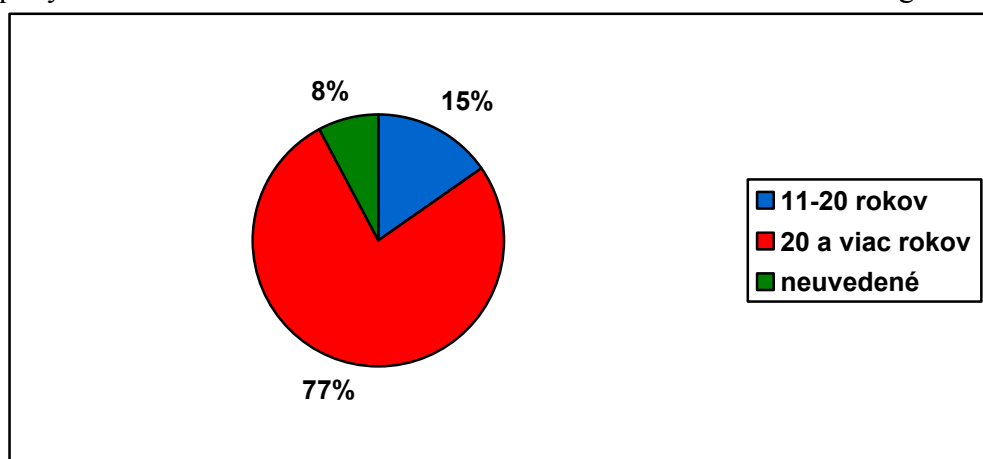

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Podobne, ako v obci Babindol a v Čechynciach žije väčšina respondentov viac ako 20 rokov (20) a štyria respondenti žijú v obci dlhšie ako 11 rokov. Možno teda predpokladať silné väzby s obcou a vysoký záujem o dianie v obci.

Dĺžka pobytu v obci

graf 36

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

V ďalšej otázke nás zaujímalo, aký názor majú obyvatelia na život v obci. Ponúkli sme im niekoľko možností, aby vyjadrili svoj súhlas alebo nesúhlas s výhodami, ktoré poskytuje bývanie na dedine. Medzi najväčšie výhody považujú respondenti vlastníctvo nehnuteľnosti, domu, záhrady alebo hospodárstva a blízky kontakt s prírodou. Pozitívom je

taktiež pokojnejší život ako v meste. Respondenti taktiež súhlasia s tvrdením, že dedinčania sa viac zaujímajú jeden o druhého.

Hodnotenie výhod súvisiacich so životom v obci

tabuľka 25

	súhlasím	čiastočne súhlasím	nesúhlasím
Život je tu kludnejší a pokojnejší ako v meste	91%	9%	-
Ľudia sa zaujímajú viac jeden o druhého ako v meste	48%	52%	-
Blízky kontakt s prírodou	100%	-	-
Vlastníctvo domu, záhrady, prípadne hospodárstva	100%	-	-

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Výsledky prieskumu ukázali, že takmer polovica opýtaných nesúhlasí s tvrdeniami, že za všetkým musia ďaleko dochádzať a že v obci majú málo možností na sebarealizáciu. Tri štvrtiny respondentov čiastočne súhlasí s tvrdením, že v obci sú zlé možnosti nákupu a nízka úroveň poskytovaných služieb. Napriek skutočnosti, že značný podiel respondentov pracuje v obci, ako sme už uviedli v grafe 35, viac ako polovica respondentov si myslí, že v obci je málo pracovných príležitostí.

Hodnotenie nevýhod súvisiacich so životom v obci

tabuľka 26

	súhlasím	čiastočne súhlasím	nesúhlasím
Málo pracovných príležitostí	57%	35%	8%
Zlé možnosti nákupu a využívania služieb	8%	75%	17%
Málo možností na sebarealizáciu	14%	43%	43%
Za všetkým treba ďaleko dochádzať	-	57%	43%

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Jedným z cieľov dotazníkového prieskumu bolo zistiť spokojnosť s úrovňou infraštruktúry v obci. Napriek tomu, že prevažná väčšina respondentov považuje za pozitívum život v obci, čo dokazuje aj dĺžka života v obci a rast počtu obyvateľov obce, v oblasti vybavenosti jednotlivými prvkami infraštruktúry vyjadrili celkovo nižšiu spokojnosť ako ukázal prieskum v ostatných obciach. Najhoršími známami ohodnotili požiarnu ochranu, zdravotnú starostlivosť a sociálne zariadenia pre seniorov. Tieto prvky však v obci úplne absentujú. Respondenti sú menej spokojní so stavom dopravnej infraštruktúry, so stavom športových zariadení a pokrytím signálom mobilných sietí. Na druhej strane prejavili najväčšiu spokojnosť s obecnou knižnicou a v oblasti technickej infraštruktúry s verejným vodovodom, kanalizáciou, elektrifikáciou a plynifikáciou obce.

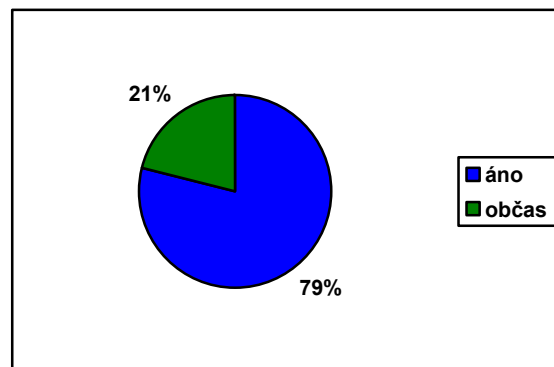
tabuľka 27

Stav miestnych komunikácií	3,0
Stav chodníkov	3,4
Vybavenie verejným vodovodom	1,2
Vybavenie verejnou kanalizáciou	1,2
Elektrifikácia obce	1,3
Plynofikácia obce	1,2
Požiarňa ochrana	4,6
Obecná polícia	nie je
Zdravotná starostlivosť	4,7
Športové zariadenia (napr. hala, ihrisko a pod.)	3,0
Kultúrne zariadenia (napr. kultúrny dom, centrum voľného času a pod.)	2,4
Materská škola	2,1
Základná škola	2,2
Sociálne zariadenia pre seniorov	4,8
Dom smútku	2,1
Knižnica	1,1
Dostupnosť internetu	2,2
Pokrytie signálom mobilných sietí	3,0
iné (uveďte)	-

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Zaujímate sa o život v obci?

graf 37

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

19 respondentov odpovedalo na otázku: „Zaujímate sa o život v obci?“, u toho 15 respondentov sa pravidelne zaujíma o dianie v obci, ostatní opýtaní sa zaujímajú o obec občas. Všetci respondenti žijú v obci viac ako jedno desaťročie, preto môžeme predpokladať, že ich vzťah k obci je pozitívny a budú sa podieľať na jej ďalšom rozvoji.

Aký charakter by podľa Vás mala mať Vaša obec?

tabuľka 28

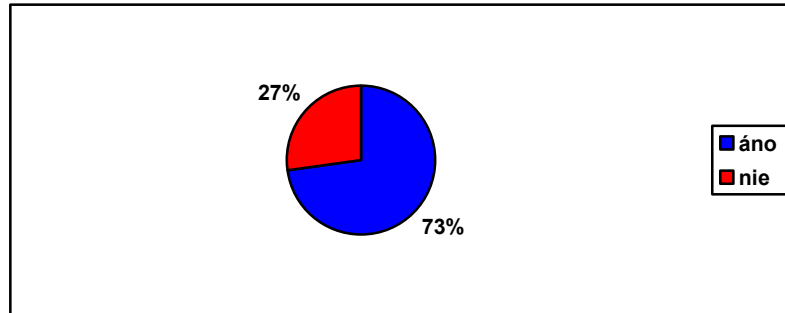
	súhlasím	čiastočne súhlasím	nesúhlasím
Obec by si mala zachovávať dedinský charakter centra	88%	12%	-
Mali by sa vytvárať podmienky na postupnú mestskú prestavbu	-	12%	88%

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Ako sme už vyššie skonštatovali, respondenti sú celkovo spokojní so životom v obci Čechynce. Obyvatelia si myslia, že ich obec by si mala zachovať dedinský charakter mesta a nemala byť podliehať urbanizácii.

Viete o tom, že Vaša obec je súčasťou regionálneho združenia Dolná Nitra?

graf 38

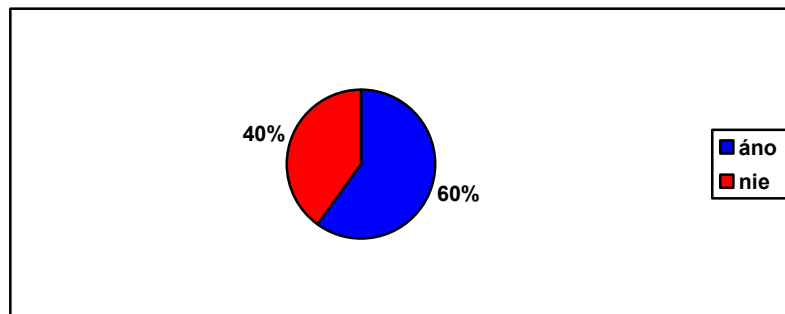

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

O tom, že osud obce nie je jej obyvateľom ľahostajný, sme sa presvedčili odpoveďami na otázku či sa zaujímajú o život v obci. Napriek vysokému záujmu o kultúrny a spoločenský život obce 6 opýtaných z celkového počtu 22 nemá vedomosť o tom, že Čechynce sú súčasťou MAS RZDN.

Ak áno, viete z akého dôvodu a kedy bolo založené RZDN?

graf 39

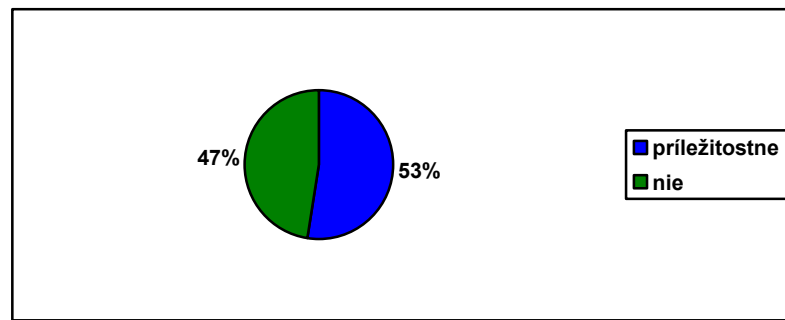

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

V ďalšej otázke sme sa pýtali na dôvody založenia RZDN. 12 respondentov vie, kedy a z akých dôvodov bolo združenie založené a čo je jeho cieľom.

V poslednej otázke sme sa respondentov pýtali, či sa zúčastňujú podujatí organizovaných MAS RZDN. 10 opýtaných takýchto podujatí zúčastňuje príležitostne a 9 respondentov sa nezúčastňuje vôbec. Treba poznamenať, že združenie je veľmi mladé a neposkytuje široké spektrum podujatí, o ktoré by mali respondenti záujem.

Ak áno, zúčastňujete sa podujatí, ktoré organizuje regionálne združenie Dolná Nitra
graf 40

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

4.2.5 Pohranice

4.2.5.1 Všeobecná charakteristika obce

Obec s rozlohou 12,1 km² sa nachádza na západnom Slovensku. Administratívne je začlenená do okresu Nitra, ktorý patrí do Nitrianskeho kraja. V rámci okresu má obec vcelku dobrú polohu. Pohranice susedia zo severnej strany s obcou Dolné Štitáre, z južnej s obcou Malý Lapáš, na východe s obcou Dolné Obdokovce, Kolíňany a Host'ová a zo západnej strany s Nitrianskymi Hrnčiarovcami.

Z geomorfologického hľadiska je územie obce rovnomerné. Kataster obce patrí do orografického celku Alpínsko-himalájskej sústavy, podsústavy Panónska panva. Časť Nitrianskej pahorkatiny - Žitavská pahorkatina, leží v Podunajskej nížine v subprovincii Malá Dunajská kotlina pod Máľockým vrchom na treťohorných sprašových uloženinách Žitavskej pahorkatiny, na hornom toku potoka Kadaň v nadmorskej výške 189 m. n. m.

Dopravná poloha obce v rámci regiónu je veľmi dobrá, obcou prechádza cesta III. triedy, ktorá sa napája na hlavnú komunikáciu Nitra - Zlaté Moravce. Na kratšie obdobie bola súčasťou Pohraníc aj susedná obec Host'ová, ktorá sa už odčlenila. Výhodná poloha (blízkosť Nitry, dobré dopravné prepojenie) je jeden z významných faktorov, ktoré pozitívne vplyvajú na rozvoj podnikania v obci. Železnica obcou neprechádza, najbližšie zastávky vlakov sa nachádzajú v meste Nitra a v 8 km vzdialenej obci Žirany.

Obec sa s počtom obyvateľov 1085 k 31.12.2009 zaraďuje medzi stredné obce nitrianskeho okresu. Obec je svojou polohou veľmi atraktívna aj pre imigrantov z okolitých obcí a krajského mesta Nitra. Hustota obyvateľstva obce je 90 obyvateľov na 1 km².

Tabuľka 29

Vývoj počtu obyvateľov a demografické charakteristiky v obci počas obdobia rokov 2005-2009				
rok	prirodený prírastok	migračné saldo	celkový prírastok	počet obyvateľov
2005	10	-4	6	1065
2006	-8	-2	17	1082
2007	-4	-1	12	1094
2008	-9	-4	-13	1081
2009	-2	6	4	1085

Zdroj: ŠÚ SR v Nitre

Počet obyvateľov Pohraníc má celkovo rastúci trend. Výnimkou je rok 2008, kedy kvôli vysokému prirodzenému úbytku klesol počet obyvateľov o 9. Napriek hromadnej bytovej výstavbe sa výrazne nezvýšilo migračné saldo. Vzhľadom na plánovanú bytovú výstavbu v budúcnosti možno predpokladať rast počtu obyvateľov.

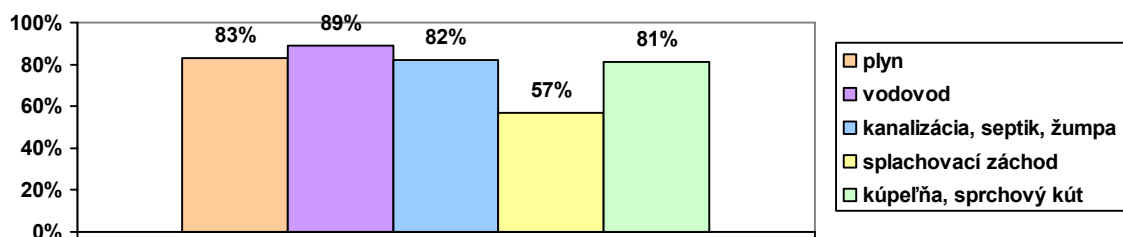
4.2.5.2 Analýza sociálnej infraštruktúry

4.2.5.2.1 Domový a bytový fond

Ponuka bývania a stav domového a bytového fondu sú kľúčovými faktormi, ktoré vplyvajú na rozvoj obce a sú predpokladom naplňania je obytnej funkcie. Podľa výsledkov sčítania obyvateľov, domov a bytov uskutočneného v roku 2001 bolo v obci 394 domov, z toho trvale obývaných bolo 301 a zvyšných 93 neobývaných. Priemerný vek domov v obci bol 39. Prevažná časť domov je prízemných, s 1-2 nadzemnými podlažiami. K 31.12.2010 je v obci celkom 403 domov, z toho trvale obývaných 322 a nedokončených 9. Počet neobývaných domov klesol na 81. Bytový fond sa neustále rozširuje, čomu napomáha aj bytová výstavba prostredníctvom obce. Obec vlastní štyri bytové domy, ktoré poskytujú 24 bytových jednotiek. Dokončené boli v roku 2009.

Graf 41

Vybavenosť domácností základnými prvkami infraštruktúry

Zdroj: ŠÚ SR v Nitre

Vybavenosť bytov v obci je na dobrej úrovni. Na plyn je napojených 83 % trvalo obývaných domov, vodovodom je vybavených 89 % trvalo obývaných bytov, na kanalizačnú sieť, žumpu, septik je napojených 82 % trvalo obývaných bytov. Splachovacím záchodom je vybavených 57 % bytov, ústredné kúrenie má zavedené 63 bytov. Vybavenosť kúpeľňou, resp. sprchovým kútom dosahuje úroveň 81 %.

4.2.5.2.2 Školstvo

V obci sa nachádza trojtriedna základná škola s vyučovacím jazykom slovenským pre 1. - 4. ročník, sedemtriedna základná škola s vyučovacím jazykom maďarským, materská škola, školský klub detí a školská jedáleň. V školskom roku 2008/2009 navštevovalo základnú školu s vyučovacím jazykom slovenským 37 detí, o rok neskôr počet žiakov stúpol na 40. Odbornú stránku vyučovacieho procesu zabezpečujú 3 učitelia. Základnú školu s vyučovacím jazykom maďarským navštevovalo v školskom roku 2008/2009 58 žiakov, o rok neskôr sa ich počet zvýšil o 4. Pracuje tu 9 pedagogických zamestnancov. Prvý stupeň ZŠ s vyučovacím jazykom maďarským tvoria dve malotriedky. V materskej škole pracujú 3 pedagogickí zamestnanci v školskom roku 2009/2010 ju navštevovalo 22 detí. Vytvorené sú dve triedy.

4.2.5.2.3 Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť

V obci sa nachádza zdravotné stredisko. Dvakrát týždenne je tu ambulancia pre deti a dorast aj pre obce Malý Lapáš, Golianovo a Veľký Lapáš. V obci sa nachádza aj ambulancia zubného lekára a lekára pre dospelých. V Pohraniciach je situovaná aj lekareň. V rámci sociálnej starostlivosti obec zabezpečuje dovoz stravy pre osamelých občanov v poproduktívnom veku priamo do domácnosti.

4.2.5.2.4 Služby obyvateľstvu

V obci sa nachádzajú dve predajne potravín, pohostinstvo, bar, dve predajne záhradkárskych potrieb a mäsiarstvo. Prepravné služby poskytuje autobusová doprava Čekei. Nachádza sa tu stavebná firma Agrostav, poľnohospodárska prevádzka AgroDvor Pohranice a predajňa automobilov Iveco.

Verejnú správu vykonáva obecný úrad v Pohraniciach. Obec vlastní kultúrny dom, budovy škôl a škôlky, bytové domy a futbalový areál.

4.2.5.2.5 Kultúrno-spoločenské a športové aktivity obyvateľov obce

Pôsobí tu futbalový klub, zväz záhradkárov, zväz poľovníkov, kynologický klub a maďarský folklórny súbor Čemadok. Obec sa svojou činnosťou podieľa na organizovaní kultúrno-spoločenských podujatí ako obecné dni, ples záhradkárov, deň dôchodcov, obecné dni, deň matiek či uvítanie novorodencov do života.

4.2.5.3 Analýza technickej infraštruktúry

4.2.5.3.1 Cestná sieť a dopravné systémy

Cez obec vedie cesta III. triedy napájajúca sa na komunikáciu Nitra - Zlaté Moravce a miestne komunikácie. Časť z miestnych komunikácií bola vybudovaná v posledných rokoch, cesty v obci sú vo veľmi dobrom stave. Celková dĺžka miestnych komunikácií je 4,2 km. Chodníky sú vybudované v približne 1/3 obce v dĺžke 1,4 km.

4.2.5.3.2 Vodné hospodárstvo a kanalizácia

V obci je vybudovaná kanalizácia v počte 176 kanalizačných prípojok a čistička odpadových vôd. Vodovodná sieť dokončená v roku 1997 je vybudovaná v počte 274 prípojok. Priemerná ročná spotreba vody v obci je 26 tis. m³. Časť obyvateľov obce využíva vlastný zdroj pitnej vody.

4.2.5.4 Energetické hospodárstvo

V obci je zavedený plyn v počte 269 prípojok. Plynifikácie obce prebiehala v rokoch 1996-1997. Obec je plne elektrifikovaná, v roku 2010 bola elektrická sieť rozšírená aj o lokalitu vinohrady. Na území obce sa nachádza 7 stožiarov TS, patriacich ZSE a.s.

4.2.5.5 Odpadové hospodárstvo

Zber tuhého komunálneho odpadu v obce zabezpečuje firma Nitrianske komunálne služby 2x mesačne. Zber nebezpečného odpadu, nadrozmerného komunálneho odpadu, bioodpadu a elektronického odpadu prebieha podľa potreby, približne 2 x ročne. Zber PET fliaš a tetrapakových obalov zabezpečuje obec 1 x mesačne.

4.2.5.6 Telekomunikačná sieť

V obci sa nachádza poštový úrad, ktorý poskytuje služby aj pre susednú obec Dolné Obdokovce. Na telefónnu sieť je napojených 146 hlavných staníc, z toho 112 bytových.

4.2.5.7 Možnosti financovania sociálnej a technickej infraštruktúry

Bežný rozpočet obce v tis. €

tabuľka 30

rok	celkové príjmy	z toho poplatok za TKO	celkové výdavky	z toho výdavky na SI a TI
2004	303,23	9,60	213,87	8,78
2005	299,40	9,60	294,17	10,69
2006	314,01	10,25	196,01	20,15
2007	437,11	9,72	302,45	34,36
2008	520,78	11,52	338,49	39,53
2009	594,53	13,05	382,66	36,13

Zdroj: podklady od obecného úradu, vlastné spracovanie

Kapitálový rozpočet obce v tis. € tabuľka 31

rok	celkové príjmy	celkové výdavky	z toho výdavky na SI a TI
2004	159,23	104,00	75,03
2005	67,85	116,51	116,51
2006	68,15	104,33	86,40
2007	269,38	704,35	671,47
2008	355,67	1 132,83	948,22
2009	64,23	99,86	-

Zdroj: podklady od obecného úradu, vlastné spracovanie

Môžeme skonštatovať, že bežné príjmy obce v sledovanom období každoročne rástli. Poplatok za tuhý komunálny odpad tvoril 2,58% z celkových bežných príjmov, čo sa rovná priemeru stredných obcí združenia. Analýzou sme zistili, že Pohranice vynaložili najvyšší percentuálny podiel výdavkov na SI a TI z bežných výdavkov. Obec v tejto oblasti každoročne investovala do verejného osvetlenia, údržby miestnych komunikácií, domu smútku, ďalej vynaložila finančné prostriedky na zabezpečenie pitnej vody a sociálne zabezpečenie. V rokoch 2007 a 2008 investovala 33,35 tis. € do čističky odpadových vôd. Okrem bežných výdavkov vynaložila obec na ČOV a kanalizáciu kapitálové výdavky v rokoch 2004 – 2007. V roku 2005 vynaložila kapitálové prostriedky na aj na vybudovanie časti plynovodu a miestnu komunikáciu. Ďalšie kapitálové prostriedky obec vynaložila na miestne komunikácie v rokoch 2006 a 2007. Do výstavby bytových domov investovala v rokoch 2007 a 2008 sumu 1 312,58 tis. €, v tomto období vynaložila kapitálové prostriedky aj na verejné osvetlenie vo výške 3,07 tis. €.

4.2.5.8 Hodnotenie vybavenosti obcí sociálnou a technickou infraštruktúrou obyvateľmi obce

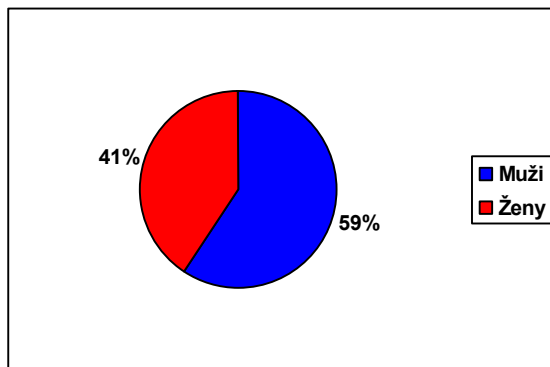
Dotazníkovým prieskumom v Pohraniciach sme zisťovali spokojnosť obyvateľov s úrovňou jednotlivých súčastí sociálnej a technickej infraštruktúry. Dotazníkový prieskum sa uskutočnil v období november 2010 až marec 2011.

Pri prieskume v obci bolo oslovených 100 občanov, čo predstavuje 9,22 % z celkového počtu občanov obce.

Štruktúru respondentov podľa pohlavia dokumentuje graf 42. Na dotazníkový prieskum odpovedalo 9 žien a 13 mužov, napriek skutočnosti, že ženy tvoria väčší podiel na štruktúre obyvateľov Pohraníc ako muži.

Pohlavná štruktúra respondentov

graf 42

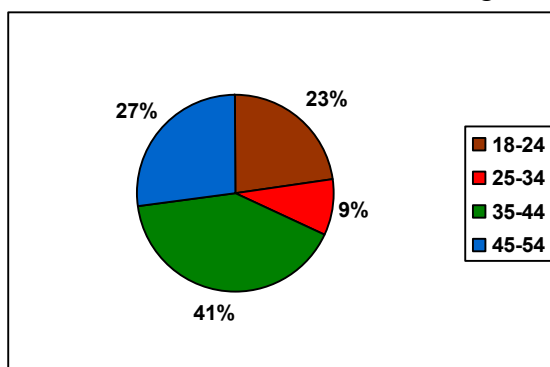

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

V respondovanej vzorke boli zastúpené štyri vekové kategórie. Najviac respondentov bolo vo veku 35 až 44 rokov (9). Na dotazník neodpovedal ani jeden obyvateľ starší ako 55 rokov, čo mohlo byť spôsobené skutočnosťou, že časť obyvateľov v tejto vekovej kategórii má maďarskú národnosť a komunikuje v tomto jazyku.

Veková štruktúra respondentov

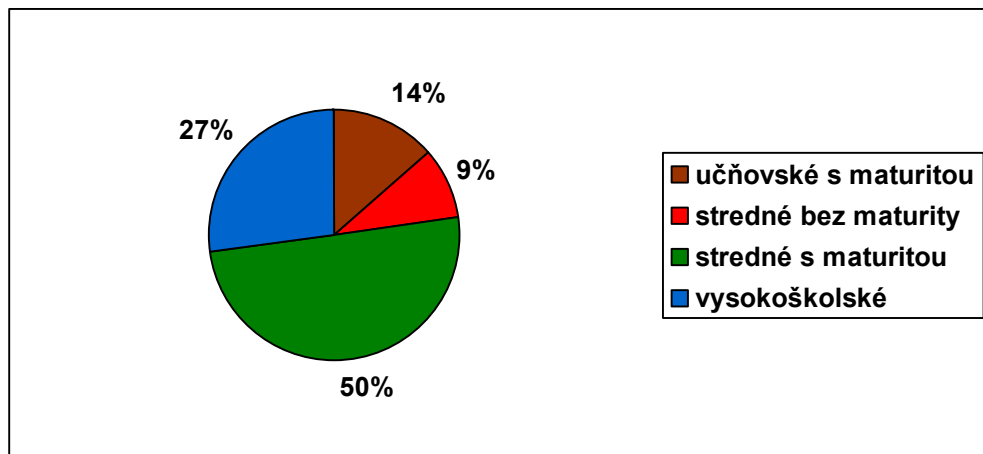
graf 43

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

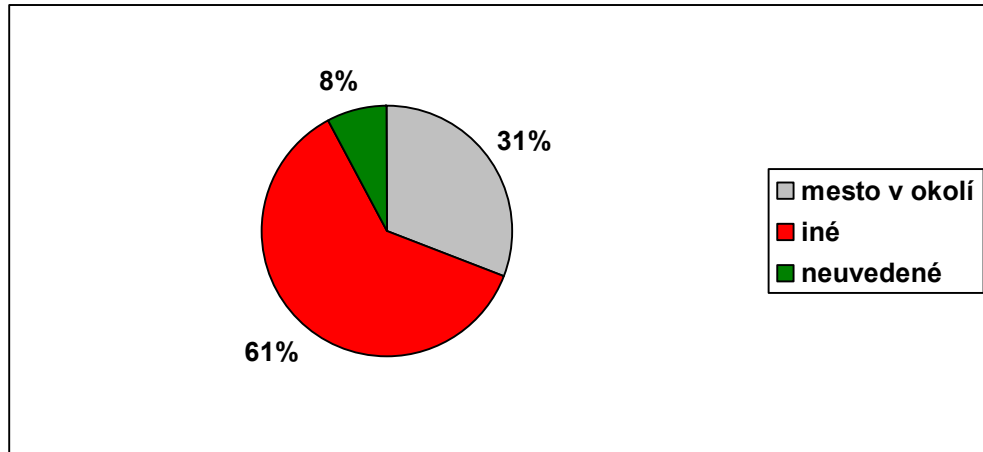
Na dotazníkový prieskum odpovedalo 11 respondentov so stredoškolským vzdelaním s maturitou. Zaujímavosťou je, že až 27% respondentov (6) dosiahlo vysokoškolské vzdelanie, čo je najväčší podiel zo všetkých obcí združenia. Naopak, nikto z odpovedajúcich nemal iba základné vzdelanie a učňovské vzdelanie bez maturity, ale takisto nikto z respondentov nevyštudoval III. stupeň vysokej školy.

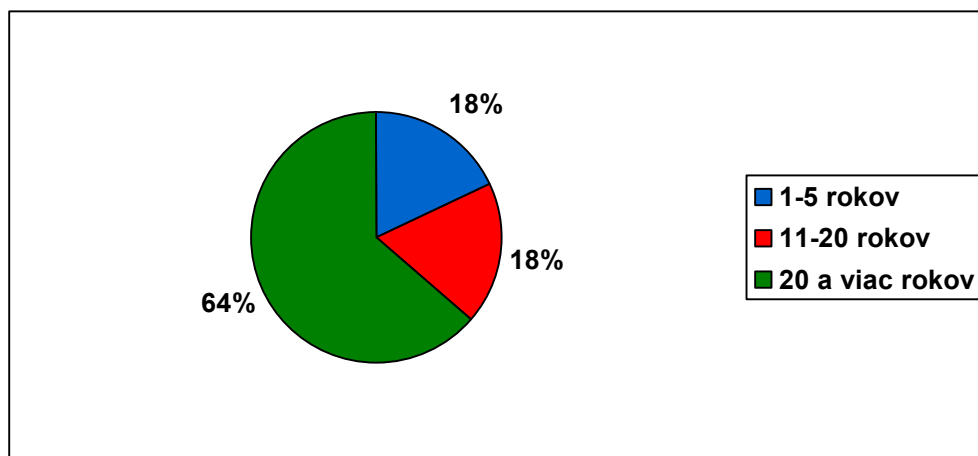
Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Dotazníkový prieskum ukázal, že tretina respondentov pracuje v meste v okolí obce. Ako vo väčšine obcí najviac obyvateľov pracuje v meste Nitra. 16 respondentov uviedlo iné miesto pracoviska, išlo o študentov, nezamestnaných a ženy na materskej dovolenke. 2 respondenti svoje miesto pracoviska neuviedli.

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Jednou z ďalších úloh dotazníkového prieskumu bolo zistiť aké väzby majú obyvatelia k obci. Na túto skutočnosť má výrazný vplyv dĺžka života v obci. Dve tretiny obyvateľov žije v Pohraničiach dlhšie ako 20 rokov. 4 respondenti sa prisťahovali do obce v rozpätí 1 roka až 5 rokov a takisto 4 respondenti bývajú v obci 11 až 20 rokov.

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

V tejto časti sme sa zamerali na názor obyvateľov na výhody a nevýhody spojené so životom na dedine. Na základe výsledkov prieskumu môžeme skonštatovať, že tak, ako v ostatných obciach, aj v Pohraničiach respondenti súhlasia so všetkými tvrdeniami o výhodách života v obci.

Hodnotenie výhod súvisiacich so životom v obci

tabuľka 32

	súhlasím	čiastočne súhlasím	nesúhlasím
Život je tu kludnejší a pokojnejší ako v meste	86%	14%	-
Ľudia sa zaujímajú viac jeden o druhého ako v meste	100%	-	-
Blízky kontakt s prírodou	82%	18%	-
Vlastníctvo domu, záhrady, prípadne hospodárstva	100%	-	-

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Ako najväčšie nevýhody vnímajú obyvatelia málo možností na sebarealizáciu, ale aj zlé možnosti nákupu a nízku úroveň poskytovaných služieb. Počet pracovných príležitostí je podľa respondentov v obci nedostačujúci. Až tri štvrtiny obyvateľov považuje za čiastočnú nevýhodu skutočnosť, že za všetkým treba ďaleko dochádzať.

Hodnotenie nevýhod súvisiacich so životom v obci

tabuľka 33

	súhlasím	čiastočne súhlasím	nesúhlasím
Málo pracovných príležitostí	27%	64%	9%
Zlé možnosti nákupu a využívania služieb	41%	50%	9%
Málo možností na sebarealizáciu	55%	27%	18%
Za všetkým treba ďaleko dochádzať	18%	73%	9%

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

V ďalšej časti sme sa zamerali na zisťovanie spokojnosti obyvateľov vybavenosťou obce jednotlivými prvkami SI a TI. Najväčšiu spokojnosť vyjadrili respondenti s vybavením vodovodnou sieťou a kanalizačnou sieťou, s plynifikáciou a elektrifikáciou

obce. Spokojnosť vyjadrili najmä so stavom domu smútku, základnou školou a kultúrnym domom. Čo sa týka dopravnej infraštruktúry stav miestnych komunikácií je podľa názoru obyvateľov veľmi dobrý, avšak za negatívum považujú zlý stav chodníkov, respektíve ich absenciu. Respondenti boli najmenej spokojní s dostupnosťou internetu v obci.

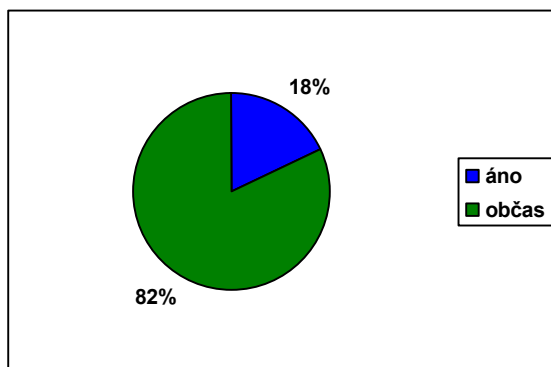
tabuľka 34

Stav miestnych komunikácií	1,4
Stav chodníkov	3,2
Vybavenie verejným vodovodom	1,0
Vybavenie verejnou kanalizáciou	1,0
Elektrifikácia obce	1,0
Plynofikácia obce	1,0
Požiarna ochrana	nie je
Obecná polícia	nie je
Zdravotná starostlivosť	2,1
Športové zariadenia (napr. hala, ihrisko a pod.)	2,1
Kultúrne zariadenia (napr. kultúrny dom, centrum voľného času a pod.)	1,8
Materská škola	2,1
Základná škola	1,9
Sociálne zariadenia pre seniorov	nie je
Dom smútku	1,2
Knižnica	2,2
Dostupnosť internetu	3,3
Pokrytie signálom mobilných sietí	2,3
iné (uveďte)	

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Zaujímate sa o život v obci?

graf 47

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Dianie v obci respondentom nie je ľahostajné, avšak o život v obci sa zaujímajú iba občas. Odpoveď na túto otázku ovplyvnila aj veková štruktúra respondentov, keďže o dianie v obci sa väčšinou zaujímajú obyvatelia v poproduktívnom veku, ktorí majú na sledovanie udalostí v obci viac času. Na druhej strane však ich aktivita už nie je taká výrazná, preto by sa obec mala zamerať na upútanie pozornosti produktívnej časti obyvateľstva.

Aký charakter by podľa Vás mala mať Vaša obec?

tabuľka 35

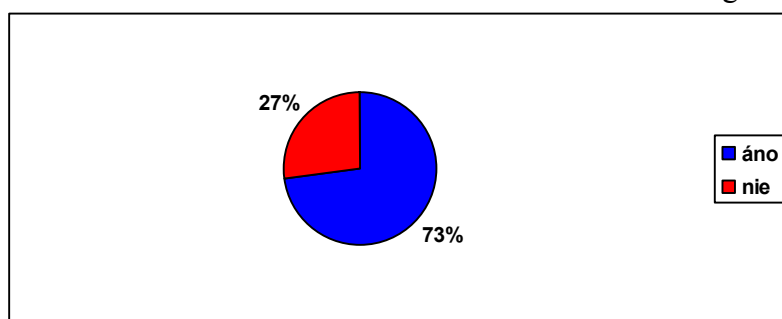
	súhlasím	čiastočne súhlasím	nesúhlasím
Obec by si mala zachovávať dedinský charakter centra	77%	23%	-
Mali by sa vytvárať podmienky na postupnú mestskú prestavbu	-	14%	86%

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Ako vidíme v tabuľke 35, lokálpatriotmus sa prejavuje v nižšej miere. Viac ako tri štvrtiny respondentov si myslí, že obec by si mala zachovávať dedinský charakter mesta, avšak štvrtina obyvateľov s týmto názorom súhlasí iba čiastočne.

Viete o tom, že Vaša obec je súčasťou regionálneho združenia Dolná Nitra?

graf 48

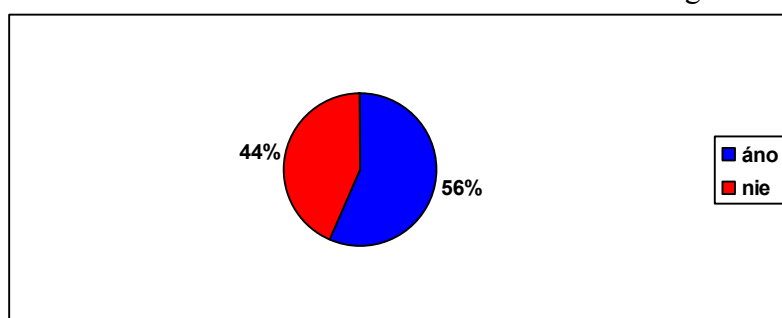

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Ako sme už uviedli v grafe 47, väčšia časť respondentov sa o dianie v obci zaujíma iba občas. Napriek tomu prieskum ukázal, že až tri štvrtiny opýtaných vie, že ich obec je súčasťou Regionálneho združenia Dolná Nitra.

Ak áno, viete z akého dôvodu a kedy bolo založené regionálne združenie Dolná Nitra

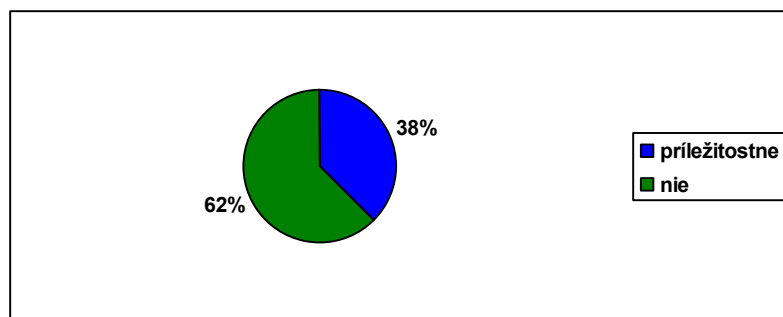
graf 49

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Na otázku, či respondenti vedia prečo a kedy bolo založené RZDN odpovedalo 16 opýtaných, z toho 9 tieto dôvody pozná, čo predstavuje 56% z celkového počtu opýtaných.

Ak áno, zúčastňujete sa podujatí, ktoré organizuje regionálne združenie Dolná Nitra
graf 50

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Napriek tomu, že väčší podiel respondentov má určité vedomosti o MAS RZ Dolná Nitra, 6 z nich sa zúčastňuje podujatí združenia iba príležitostne, 10 respondentov nezúčastňuje podujatí vôbec.

4.2.6 Veľký Lapáš

4.2.6.1 Všeobecná charakteristika obce

Obec leží na západnom Slovensku. Administratívne je začlenená do okresu Nitra, ktorý patrí do Nitrianskeho kraja. V rámci okresu má obec výhodnú polohu, leží v strede nitrianskeho okresu. Obec susedí zo severnej strany s obcou Malý Lapáš a časťou katastra Nitra-Chrenová, z južnej s obcou Golianovo, na východe s obcou Dolné Obdokovce a zo západnej strany s katastrom obce Veľké Janíkovce. Od okresného mesta je vzdialená 8 km smerom na juhovýchod.

Z geomorfologického hľadiska je územie obce rovnomerné. Kataster obce patrí do orografického celku Alpínsko-himalájskej sústavy, podsústavy Panónska panva. Časť Nitrianskej pahorkatiny - Žitavská pahorkatina, leží v Podunajskej nížine v subprovincii Malá Dunajská kotlina. Nadmorská výška Veľkého Lapáša je 160 m. n. m.

Dopravná poloha obce v rámci regiónu je veľmi dobrá, obcou prechádza cesta I. triedy Nitra-Vráble-Levice. Výhodná poloha (blízkosť Nitry, dobré dopravné prepojenie) je jeden z významných faktorov, ktoré pozitívne vplyvajú na rozvoj podnikania v obci. Železnica obcou neprechádza, najbližšia zastávka vlakov sa nachádza v meste Nitra.

S počtom obyvateľov 1124 k 31.12.2009 sa zaraďuje medzi stredné obce nitrianskeho okresu. Hoci obec je svojou polohou atraktívna a významnú úlohu v pohybe obyvateľstva zohráva aj imigrácia z okolitých miest, znižujúci sa index vitality poukazuje neustále klesajúci podiel predproduktívneho obyvateľstva. Hustota obyvateľstva obce je 137 obyvateľov na 1 km².

Tabuľka 36

Vývoj počtu obyvateľov a demografické charakteristiky v obci počas obdobia rokov 2005-2009				
rok	prirodzený prírastok	migračné saldo	celkový prírastok	počet obyvateľov
2005	1	-15	-14	1157
2006	-7	-3	-10	1147
2007	-8	7	-1	1146
2008	0	-7	-7	1139
2009	-9	-6	-15	1124

Zdroj: ŠÚ SR v Nitre

Negatívny vývoj počtu obyvateľov obce je dôsledkom prirodzeného úbytku ako aj negatívneho migračného salda. Obyvatelia sa sťahovali najmä do krajského mesta Nitra alebo do okolitých obcí. V ďalších rokoch možno predpokladať rast počtu obyvateľov vďaka plánovanej individuálnej a hromadnej bytovej výstavbe.

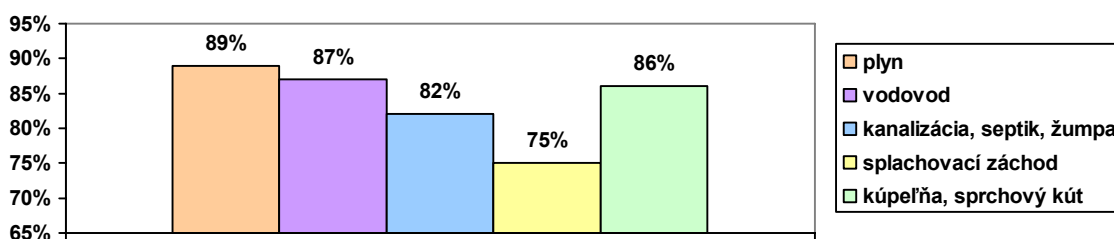
4.2.6.2 Analýza sociálnej infraštruktúry

4.2.6.2.1 Domový a bytový fond

Ponuka bývania a stav domového a bytového fondu sú kľúčovými faktormi, ktoré vplyvajú na rozvoj obce a sú predpokladom naplňania jej obytnej funkcie. Podľa výsledkov sčítania obyvateľov, domov a bytov uskutočneného v roku 2001 bolo v obci 397 domov, z toho trvale obývaných bolo 329 a zvyšných 68 neobývaných. Priemerný vek domov v obci bol 36. Prevažná časť domov je prízemných, s 1-2 nadzemnými podlažiami. Domový fond sa neustále rozširuje, čo potvrdzujú aj údaje poskytnuté Obecným úradom vo Veľkom Lapáši. K 31.12.2010 bolo v obci celkom 426 domov, z toho trvale obývaných 389 a nedokončených 11. Počet neobývaných domov klesol na 37. V obci sa nachádza jeden bytový dom, v ktorom sú štyri bytové jednotky. V roku 2010 sa začala výstavba trojpodlažného bytového domu so šiestimi bytovými jednotkami. Do roku 2020 by sa mal počet bytových domov zvýšiť na 5 a rozšíriť tak ponuku bývania v obci.

Vybavenosť bytov v obci je na dobrej úrovni. Na plyn je napojených 89 % trvalo obývaných domov, vodovodom je vybavených 87 % trvalo obývaných bytov, na kanalizačnú sieť, žumpu, septik je napojených 82 % trvalo obývaných bytov. Splachovacím záchodom je vybavených 75 % bytov, ústredné kúrenie má zavedené 72 bytov. Vybavenosť kúpeľňou, resp. sprchovým kútom dosahuje úroveň 86 %.

Vybavenosť domácností základnými prvkami infraštruktúry

Zdroj: ŠÚ SR v Nitre

4.2.6.2.2 Školstvo

V obci sa nachádza Základná škola a Školský klub detí pri ZŠ. V školskom roku 2008/2009 navštevovalo základnú školu 115 detí, z toho 41 detí je zo susednej obce Malý Lapáš, ktorá patrí do školského obvodu obce Veľký Lapáš. V školskom roku 2009/2010 klesol počet žiakov na 114. Základná škola má 9 tried. Odbornú stránku vyučovacieho procesu zabezpečuje 14 učiteľov, z toho 2 sú externí. V škole pracujú 3 nepedagogickí zamestnanci. Školský klub detí navštevuje 31 detí. Jeden pracovník je zamestnaný na plný úväzok, jeden na polovičný úväzok. Časť budovy školy, v ktorej sídli aj školský klub detí bola skolaudovaná v roku 2004. Zvyšné pavilóny vrátane telocvične sú rozostavané. Materská škola s jedálňou, z ktorej sa dováža strava pre žiakov ZŠ, sa nachádza v susednej obci Malý Lapáš.

4.2.6.2.3 Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť

Zdravotnícke zariadenia, ktoré poskytujú zdravotnícke služby sa priamo v obci nenachádzajú. Pre obyvateľov obce je ambulantná zdravotná starostlivosť zabezpečená v susednej obci Golianovo. Vzhľadom na možnosť výberu všeobecného lekára viacerí obyvatelia obce navštevujú aj zdravotnícke zariadenia v neďalekom krajskom meste Nitra, v ktorom sa nachádza okrem polikliniky aj fakultná nemocnica.

V rámci sociálnej starostlivosti obec zabezpečuje dovoz stravy pre osamelých občanov v poproduktívnom veku priamo do domácnosti. V roku 2009 využíva tento spôsob stravovania približne 20 občanov.

4.2.6.2.4 Služby obyvateľstvu

V obci sa nachádza predajňa potravín, pošta, pohostinstvo a predajňa priemyselného tovaru a záhradkárskych potrieb. V prevádzke je penzión a motel so zariadením pre údržbu a opravu motorových vozidiel a predajňou súčiastok a príslušenstva pre

motorové vozidlá, ďalší penzión bol sprevádzkovaný v roku 2009. V rokoch 2011-12 by mala byť v obci otvorená pizzeria.

V obci, v budove obecného úradu, má sídlo Obvodné oddelenie Policajného zboru SR, ktorý sa stará o verejný poriadok nielen pre obec, ale aj pre okolité obce. V obci sídli aj farský úrad. O správu obce sa stará obecný úrad prostredníctvom svojich volených a výkonných orgánov. V obci sa nachádza aj Spoločný obecný úrad, ktorý rieši stavebné konania pre obce Veľký Lapáš, Malý Lapáš a Golianovo.

Obec vlastní kultúrny dom, v ktorom bolo v minulosti prevádzkované kino, futbalový areál.

4.2.6.2.5 Kultúrno-spoločenské a športové aktivity obyvateľov obce

Svoju činnosť tu vyvíja množstvo spoločenských a záujmových organizácií a spolkov, napr. Obecný futbalový klub, hokejbalový klub, dobrovoľný hasičský zbor, miestne organizácie Slovenského červeného kríža, Zväzu telesne postihnutých, Jednoty dôchodcov Slovenska, poľovnícke združenie, vinohradnícky spolok, folklórne súbory Rapkáčik a Rozmarín, dychová hudba Lapášanka, spevácke súbor Lipa a Seniori. Obec sa podieľa na organizovaní športových, kultúrnych a spoločenských podujatí. Dlhoročnú tradíciu má obecný ples aj Zoborské slávnosti dychových hudieb, degustácia vín a Rezbárske sympózium.

4.2.6.3 Analýza technickej infraštruktúry

4.2.6.3.1 Cestná sieť a dopravné systémy

Cez obec vedie okrem cesty I. triedy aj cesta III. triedy. Celková dĺžka miestnych komunikácií v obci je 3,6 km. Chodníky sú vybudované len na jednej strane cesty I. a III. triedy v úseku dlhom 1,9 km.

4.2.6.3.2 Vodné hospodárstvo a kanalizácia

Kanalizácia v obci vybudovaná nie je. Vodovodná sieť dokončená v roku 2003 je vybudovaná v počte 296 prípojok. Priemerná ročná spotreba vody v obci je 12 tis. m³. Časť obyvateľov obce využíva vlastný zdroj pitnej vody.

4.2.6.4 Energetické hospodárstvo

V obci je zavedený plyn v počte 302 prípojok. Plynifikácie obce prebiehala v rokoch 1996-1997. Obec Veľký Lapáš je plne elektrifikovaná, na území obce sa nachádza 6 stožiarov TS, patriacich ZSE a.s. V roku 2011 sa plánuje rozšíriť elektrická sieť o lokalitu vinohrady, čo vyžaduje vybudovanie ďalšej trafostanice.

4.2.6.5 Odpadové hospodárstvo

Zber tuhého komunálneho odpadu v obce zabezpečuje firma Vepos Vráble 2x mesačne. Zber nebezpečného odpadu, nadrozmerného komunálneho odpadu, bioodpadu a elektronického odpadu prebieha 2 x ročne. Zber PET fliaš a tetrapakových obalov zabezpečuje obec 1 x mesačne.

4.2.6.6 Telekomunikačná sieť

V obci sa nachádza poštový úrad, ktorý poskytuje služby aj pre susednú obec Malý Lapáš. Na telefónnu sieť je napojených 178 hlavných staníc, z toho 149 bytových.

4.2.6.7 Možnosti financovania sociálnej a technickej infraštruktúry

Bežný rozpočet obce v tis. €

tabuľka 37

rok	celkové príjmy	z toho poplatok za TKO	celkové výdavky	z toho výdavky na SI a TI
2004	278,11	7,21	278,68	11,62
2005	348,50	7,47	309,60	12,88
2006	347,34	9,63	347,34	19,71
2007	449,08	11,80	452,61	21,84
2008	438,67	12,10	432,03	23,54
2009	522,25	13,43	521,69	21,10

Zdroj: podklady od obecného úradu, vlastné spracovanie

Kapitálový rozpočet obce v tis. €

tabuľka 38

rok	celkové príjmy	celkové výdavky	z toho výdavky na SI a TI
2004	-	2,92	-
2005	-	-	-
2006	-	-	-
2007	-	8,30	-
2008	16,60	23,24	-
2009	-	21,00	-

Zdroj: podklady od obecného úradu, vlastné spracovanie

Bežné príjmy obce každoročne stúpali priemerne o 15%. Takisto aj príjem z poplatku za tuhý komunálny odpad. Ten sa zvýšil aj kvôli zvýšeniu poplatku za jednu osobu. Takmer všetky bežné príjmy boli použité na bežné výdavky, z toho takmer 5% tvorili výdavky na SI a TI. Obec vynakladala bežné výdavky na dom smútku, opravu a údržbu miestnych komunikácií, verejné osvetlenie a sociálne zabezpečenie. Obec mala kapitálové príjmy iba v roku 2008 vo výške 16,6 tis. €, ktoré získala z predaja obecného pozemku. V sledovanom období nevynaložila žiadne kapitálové výdavky na SI a TI.

4.2.6.8 Hodnotenie vybavenosti obcí sociálnou a technickou infraštruktúrou obyvateľmi obce

V dotazníkovom prieskume nás zaujímal postoj respondentov v obci Veľký Lapáš na úroveň vybavenosti infraštruktúrou, ktorá je významným činiteľom rozvoja vidieka.

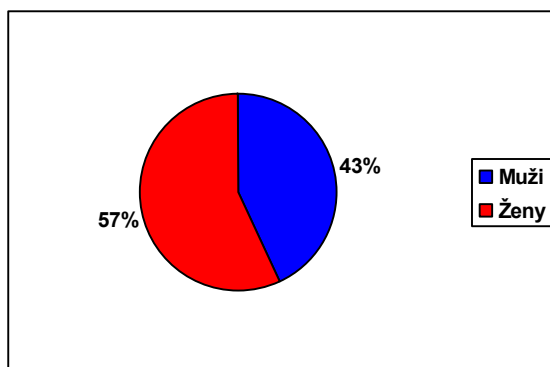
Dotazníkový prieskum sa uskutočnil v období november 2010 až marec 2011.

Pri prieskume v obci bolo oslovených 100 občanov, čo predstavuje 8,9 % z celkového počtu občanov obce.

V obci Veľký Lapáš odpovedalo na dotazník najviac respondentov, celkovo 95. Z toho 41 bolo mužov a 54 žien. Štruktúra respondentov podľa pohlavia bola percentuálne približne rovnaká ako je celková štruktúra obyvateľstva obce podľa pohlavia.

Pohlavná štruktúra respondentov

graf 52

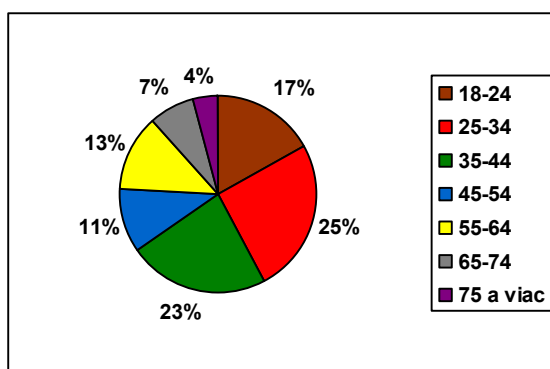

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

V štruktúre respondentov boli zastúpené všetky vekové kategórie. Najpočetnejšie zastúpenou vekovou skupinou boli respondenti vo veku 25-34 rokov a vo vekovej kategórii 35-44 rokov. Najmenej zastúpenou skupinou boli respondenti starší ako 75 rokov.

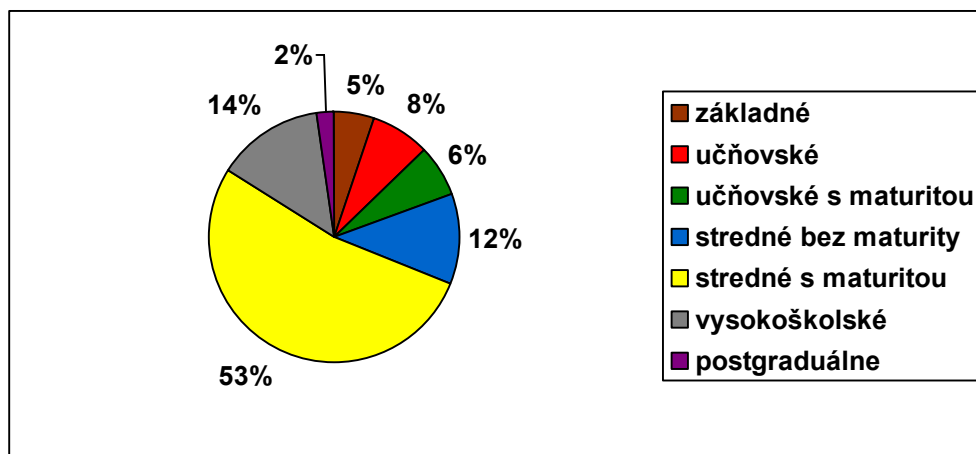
Veková štruktúra respondentov

graf 53

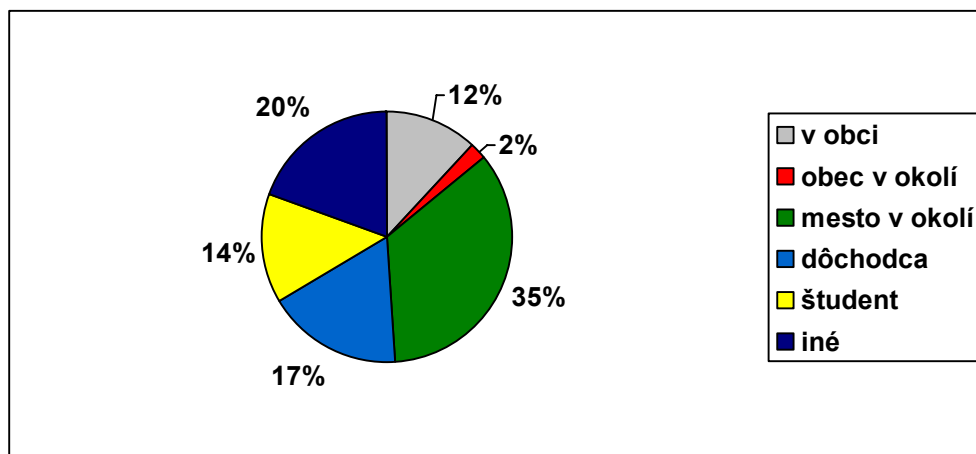
Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

V responodovanej vzorke mali zastúpenie taktiež všetky vzdelanostné kategórie. Najviac respondentov dosiahlo stredoškolské vzdelanie s maturitou (49), menej početné zastúpenie mali uční s maturitou (7) a uční bez maturity (6). 13 respondentov získalo vysokoškolské vzdelanie a dvaja odpovedajúci absolvovali III. stupeň vysokoškolského štúdia.

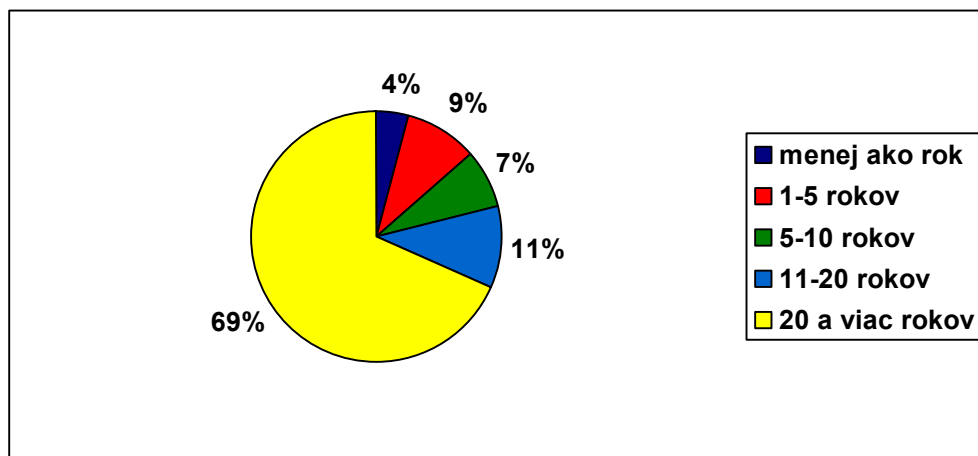
Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Vzhľadom na vysoký počet respondentov je aj miesto ich pracoviska rôznorodé. Tretina opýtaných pracuje v meste v okolí. Jedná sa o mestá Nitra a Vrábľe. Na dotazník odpovedalo 16 dôchodcov a 13 študentov. 11 respondentov pracuje priamo v obci (na obecnom úrade, v potravinách, hostinci a v predajni rozličného tovaru), ďalší dvaja respondenti pracujú v obci v okolí. Iné miesto pracoviska uviedlo 18 respondentov, išlo o nezamestnaných a ženy na materskej dovolenke.

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

V respondovanej vzorke mali zastúpenie obyvatelia žijúci v obci niekoľko mesiacov aj niekoľko desaťročí. Dominantný podiel tvoria obyvatelia žijúci v obci viac ako 20 rokov (65), najmenšie zastúpenie mali obyvatelia žijúci v obci menej ako rok, na dotazníkový prieskum odpovedali 4.

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Napriek skutočnosti, že niektorí obyvatelia žijú v obci krátko, všetci respondenti súhlasili s tvrdeniami vypovedajúcimi o výhodách života v obci. Za najväčšiu výhodu považujú vlastníctvo domu, záhrady alebo hospodárstva. Takmer všetci respondenti súhlasia s tvrdením, že život na dedine je kludnejší a jeho výhodou je aj blízky kontakt s prírodou. Záujem ľudí jeden o druhého tiež považujú za výhodu.

Hodnotenie výhod súvisiacich so životom v obci

tabuľka 39

	súhlasím	čiastočne súhlasím	nesúhlasím
Život je tu kludnejší a pokojnejší ako v meste	96%	4%	-
Ľudia sa zaujímajú viac jeden o druhého ako v meste	76%	24%	-
Blízky kontakt s prírodou	98%	2%	-
Vlastníctvo domu, záhrady, prípadne hospodárstva	100%	-	-

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Názory respondentov na tvrdenia o nevýhodách života v obci sa líšia. Kým takmer polovica opýtaných považuje nedostatok pracovných príležitostí za nevýhodu a súhlasí s týmto prehlásením, tretina opýtaných súhlasí iba čiastočne a 20% nesúhlasí vôbec. Tretina opýtaných súhlasí aj s ostatnými tvrdeniami o nevýhodách života na dedine, naopak tretina respondentov si nemyslí, že obec poskytuje málo možností na seberealizáciu a že za všetkým treba ďaleko dochádzať. Iba 12% opýtaných nesúhlasí s tvrdením, že v obci sú zlé možnosti nákupu a nízka ponuka služieb.

Hodnotenie nevýhod súvisiacich so životom v obci

tabuľka 40

	súhlasím	čiastočne súhlasím	nesúhlasím
Málo pracovných príležitostí	46%	34%	20%
Zlé možnosti nákupu a využívania služieb	31%	57%	12%
Málo možností na seberealizáciu	34%	34%	32%
Za všetkým treba ďaleko dochádzať	30%	34%	36%

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

V tejto časti vyjadrili respondenti spokojnosť s vybavením SI a TI obce. Najväčšiu spokojnosť vyjadrili s vybavením obecným vodovodom, elektrifikáciou a plynofikáciou obce, takisto s úrovňou vybavenosti základnej školy a materskej školy, pričom brali do úvahy materskú školu, ktorá sa nachádza v obci Malý Lapáš. Respondenti nemajú výhrady ani voči pokrytiu signálom mobilných sietí a stavom domu smútku. Najväčšiu nespokojnosť vyjadrili so stavom chodníkov v obci. Musíme poznamenať, že najbližšie zdravotné stredisko sa nachádza v obci Golianovo, preto respondenti hodnotili úroveň služieb poskytovaných strediskom v susednej obci.

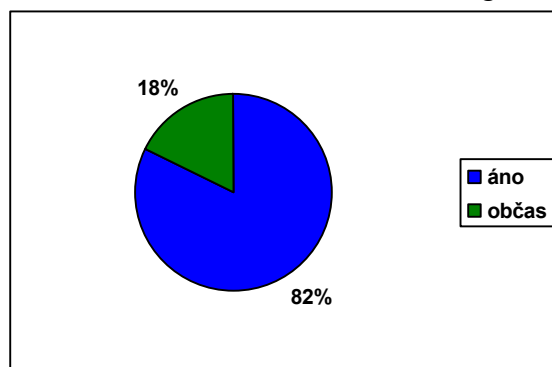
tabuľka 41

Stav miestnych komunikácií	2,2
Stav chodníkov	4,7
Vybavenie verejným vodovodom	1,2
Vybavenie verejnou kanalizáciou	nie je
Elektrifikácia obce	1,1
Plynofikácia obce	1,2
Požiarňa ochrana	1,6
Obecná polícia	nie je
Zdravotná starostlivosť	2,1
Športové zariadenia (napr. hala, ihrisko a pod.)	2,4
Kultúrne zariadenia (napr. kultúrny dom, centrum voľného času a pod.)	2,3
Materská škola	1,7
Základná škola	1,1
Sociálne zariadenia pre seniorov	nie je
Dom smútku	1,0
Knižnica	2,6
Dostupnosť internetu	2,2
Pokrytie signálom mobilných sietí	1,2
iné (uveďte)	-

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Zaujímate sa o život v obci?

graf 57

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Ako vidíme v grafe 57 väčšina respondentov sa pravidelne zaujíma o dianie v obci, ďalších 17 opýtaných sa takisto zaujíma o život v obci, ale iba občas. Vzhľadom na vysoký počet respondentov možno predpokladať veľkú aktivitu obyvateľov na rozvoji obce.

Aký charakter by podľa Vás mala mať Vaša obec?

tabuľka 42

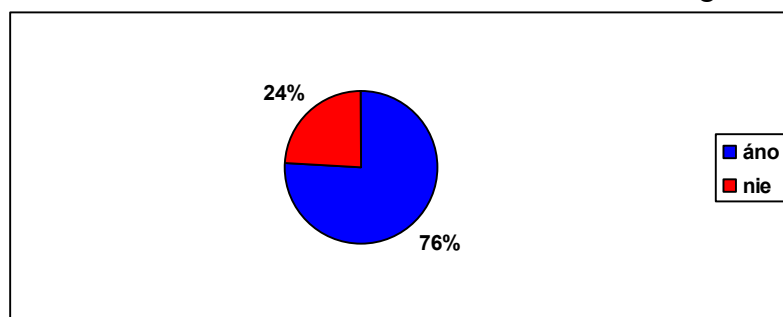
	súhlasím	čiastočne súhlasím	nesúhlasím
Obec by si mala zachovávať dedinský charakter centra	89%	11%	-
Mali by sa vytvárať podmienky na postupnú mestskú prestavbu	3%	10%	87%

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

V ďalšej otázke sa obyvatelia vyjadrovali k predstavám, aký charakter by si mala obec zachovať. Život na vidieku preferuje väčšina obyvateľov, a súhlasí (89%) alebo čiastočne súhlasí (11%) s tým, aby si obec Veľký Lapáš zachovala dedinský charakter centra.

Viete o tom, že Vaša obec je súčasťou regionálneho združenia Dolná Nitra?

graf 58

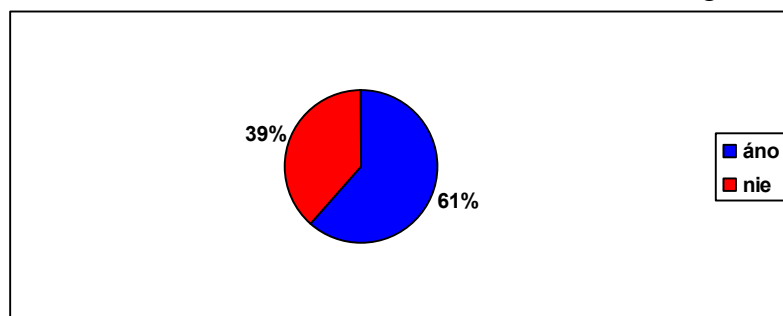

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Dotazníkový prieskum ukázal, že hoci sa obyvatelia zaujímajú o život v obci, až štvrtina z nich nevedela o tom, že Veľký Lapáš je súčasťou MAS RZDN. Predpokladáme, že je to spôsobené nízkou informovanosťou obyvateľov ale aj skutočnosťou, že združenie je veľmi mladé.

Ak áno, viete z akého dôvodu a kedy bolo založené regionálne združenie Dolná Nitra

graf 59

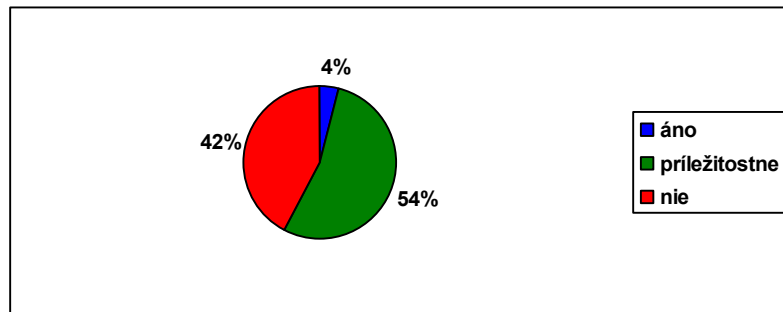

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Takisto dôvody, prečo bolo združenie založené pozná iba 46 respondentov. MAS plánuje v rámci propagácie združenia vydávať informačné materiály, preto v môžeme

v budúcnosti predpokladať zvýšenie informovanosti obyvateľov nielen tejto obce ale aj celého združenia.

Ak áno, zúčastňujete sa podujatí, ktoré organizuje regionálne združenie Dolná Nitra
graf 60

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Napriek tomu, že respondenti nemajú dostatok znalostí o MAS, 3 respondenti sa pravidelne zúčastňujú podujatí organizovaných združením. Treba poznamenať, že ide o členov MAS, ktorí sa pravidelne zúčastňujú aj zasadnutí orgánov MAS. 39 respondentov sa zúčastňuje podujatí organizovaných MAS príležitostne, pričom ide najmä o kultúrne a športové podujatia. 31 opýtaných sa však nezúčastňuje žiadnych aktivít poriadaných združením.

4.2.7 Dolné Obdokovce

4.2.7.1 Všeobecná charakteristika obce

Obec leží na západnom Slovensku. Má rozlohu 10,2 km². Administratívne je začlenená do okresu Nitra, ktorý patrí do Nitrianskeho kraja. V rámci okresu má obec skôr nevýhodnú polohu, leží mimo centra rozvoja nitrianskeho okresu. Dolné Obdokovce susedia zo severnej strany s obcou Pohranice a Host'ová, z južnej s obcou Babindol, na východe s obcou Čeladice a zo západnej strany s obcami Malý Lapáš a Veľký Lapáš. Obec je od okresného mesta vzdialená 13 km smerom na východ.

Z geomorfologického hľadiska je územie obce rovnomerné. Kataster obce patrí do orografického celku Alpínsko-himalájskej sústavy, podsústavy Panónska panva. Časť Nitrianskej pahorkatiny - Žitavská pahorkatina, leží v Podunajskej nížine v subprovincii Malá Dunajská kotlina. Obec leží uprostred Žitavskej sprašovej pahorkatiny na hornom toku pravostranného prítoku Žitavy, na juhozápad od pohoria Tribeč, na Požitavskej pahorkatine v Host'ovského potoka, v nadmorskej výške 190 m. n. m.

Železnica obcou neprechádza, najbližšia zastávka vlakov je vzdialená 15 km, situovaná v krajskom meste Nitra.

S počtom obyvateľov 1174 k 31.12.2009 sa zaraďuje medzi stredné obce nitrianskeho okresu. 3/4 obyvateľov sa hlási k maďarskej národnosti a z etnografického hľadiska je jednou z 13 obcí podzoborskej enklávy, vклиňujúcej sa do slovenského jazykového prostredia. Hustota obyvateľstva obce je 115 obyvateľov na 1 km².

Tabuľka 43

Vývoj počtu obyvateľov a demografické charakteristiky v obci počas obdobia rokov 2005-2009				
rok	prirodzený prírastok	migračné saldo	celkový prírastok	počet obyvateľov
2005	6	33	39	1150
2006	-2	-3	-5	1145
2007	3	14	17	1162
2008	0	-3	0	1159
2009	-2	17	15	1174

Zdroj: ŠÚ SR v Nitre

Počet obyvateľov Dolných Obdokoviec má striedavo rastúci a klesajúci trend. Prirodzený prírastok nie je výrazný, počet obyvateľov ovplyvnilo najmä pozitívne migračné saldo zapríčinené dokončením obecných bytových domov.

4.2.7.2 Analýza sociálnej infraštruktúry

4.2.7.2.1 Domový a bytový fond

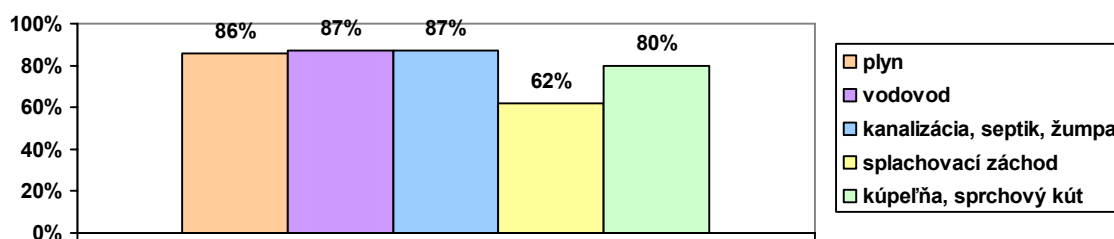
Stav domového a bytového fondu a ponuka bývania sú kľúčovými faktormi, ktoré vplývajú na rozvoj obce a sú predpokladom naplňania jej obytnej funkcie. Podľa výsledkov sčítania obyvateľov, domov a bytov uskutočneného v roku 2001 bolo v obci 343 domov, z toho trvale obývaných bolo 289 a zvyšných 54 neobývaných. Priemerný vek domov v obci bol 37. Prevažná časť domov je prízemných, s 1-2 nadzemnými podlažiami. K 31.12.2010 je v obci celkom 372 domov, z toho trvale obývaných 322 a nedokončených 8. Počet neobývaných domov klesol na 50.

Vybavenosť bytov v obci je na dobrej úrovni. Na plyn je napojených 86 % trvalo obývaných domov, vodovodom je vybavených 87 % trvalo obývaných bytov, na kanalizačnú sieť, žumpu, septik je napojených 87 % trvalo obývaných bytov. Splachovacím záchodom je vybavených 62 % bytov, ústredné kúrenie má zavedené 61 bytov. Vybavenosť kúpeľňou, resp. sprchovým kútom dosahuje úroveň 80 %.

V obci sa nachádza niekoľko bytových domov s 22 bytovými jednotkami. Obec má záujem o zvýšenie počtu svojich obyvateľov, čo potvrdzuje skutočnosť, že ďalší bytový dom je vo výstavbe.

Vybavenosť domácností základnými prvkami infraštruktúry

Zdroj: ŠÚ SR v Nitre

4.2.7.2.2 Školstvo

Obec Dolné Obdokovce ako jediná v regionálnom združení disponuje okrem materskej a základnej školy, školskej jedálne a školského klubu detí aj strednou školou s vyučovacím jazykom maďarským a školským internátom. V školskom roku 2008/2009 navštevovalo materskú školu 20 detí, o rok neskôr sa ich počet zvýšil na 21. Pôsobia tu dvaja vychovávateľia. Základnú školu s vyučovacím jazykom slovenským, ktorá je dvojtriedna, navštevuje 19 žiakov, ich počet sa oproti predošlému školskému roku zvýšil o 3. Odbornú stránku vyučovacieho procesu zabezpečujú traja učitelia. Dvojtriednu základnú školu s vyučovacím jazykom maďarským navštevuje 9 žiakov. Pôsobia tu dvaja pedagógovia. Budova základnej školy, v ktorej sídli aj materská škola a zariadenie školského stravovania bola postavená koncom 60-tych rokov.

V obci sa nachádza súkromná stredná škola s vyučovacím jazykom maďarským - Baltazár Paulis DREVOUMELEC. Školu navštevuje 93 študentov v odboroch obchod a podnikanie a škola podnikania. Je tu situovaný aj stredoškolský internát.

4.2.7.2.3 Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť

Zdravotnícke zariadenia, ktoré poskytujú zdravotnícke služby sa priamo v obci nenachádzajú. Pre obyvateľov obce je ambulantná zdravotná starostlivosť zabezpečená v susednej obci Pohranice. Niektorí obyvatelia navštevujú aj zdravotnícke zariadenia v krajskom meste Nitra.

4.2.7.2.4 Služby obyvateľstvu

V obci sa nachádza predajňa potravín, pohostinstvo a predajňa záhradkárskych potrieb. Dopravné služby poskytuje cestovná kancelária Gyepes Tour. V obci sídli firma Drevar, ktorá sa zaoberá drevovýrobou.

Okrem bytových domov vlastní budovu základnej a materskej školy postavenú v 60-tych rokoch, budovu kultúrneho domu, v ktorej sa nachádza obecný úrad postavený taktiež v 60-tych rokoch a futbalový areál.

4.2.7.2.5 Kultúrno-spoločenské a športové aktivity obyvateľov obce

V obci pôsobí miestny spolok Slovenského červeného kríža, poľovnícke združenie, zväz záhradkárov, telovýchovná jednota, ženský spevácky súbor a dychová hudba Bodočanka. Svojou činnosťou sa podieľajú na organizovaní spoločenských akcií ako stávanie mája, oslavy obce, deň matiek, deň dôchodcov.

4.2.7.3 Analýza technickej infraštruktúry

4.2.7.3.1 Cestná sieť a dopravné systémy

Cez obec nevedie žiadna významná cestná sieť. V obci sa nachádzajú miestne komunikácie v dĺžke 6,2 km. Chodníky pre chodcov a cyklistov v obci absentujú.

4.2.7.3.2 Vodné hospodárstvo a kanalizácia

V obci je vybudovaná verejná kanalizácia v počte 358 prípojok. Výstavba začala v roku 1996, sprevádzkovaná bola o rok neskôr. V roku 2006 bola kanalizácia dobudovaná v celej obci. Obec je napojená na čističku odpadových vôd. Vodovodná sieť bola budovaná v rokoch 1996-1997. Momentálne je na vodovodnú sieť napojených 267 domácností. Priemerná ročná spotreba vody v obci je 15 tis. m². Niektorí obyvatelia obce využívajú vlastný zdroj pitnej vody.

4.2.7.4 Energetické hospodárstvo

V obci je zavedený plyn v počte 277 prípojok. Plynifikácie obce prebiehala v rokoch 1996-7. Obec je plne elektrifikovaná, na území obce sa nachádza 6 stožiarov TS, patriacich ZSE a.s.

4.2.7.5 Odpadové hospodárstvo

Zber tuhého komunálneho odpadu v obce zabezpečuje firma SITA Slovensko. Zber nebezpečného odpadu, nadrozmerného komunálneho odpadu, bioodpadu a elektronického odpadu prebieha podľa potreby obyvateľov. Separovaný zber PET fliaš a tetrapakových obalov zabezpečuje obec.

4.2.7.6 Telekomunikačná sieť

Poštový úrad sa v obci nenachádza. Služby Slovenskej pošty využívajú občania v susednej obci Pohranice. Na telefónnu sieť je napojených 136 hlavných staníc, z toho 124 bytových.

4.2.7.7 Možnosti financovania sociálnej a technickej infraštruktúry

Bežný rozpočet obce v tis. €

tabuľka 44

rok	celkové príjmy	z toho poplatok za TKO	celkové výdavky	z toho výdavky na SI a TI
2004	238,27	6,11	216,03	12,71
2005	291,81	5,78	226,05	12,88
2006	333,90	8,76	279,76	13,60
2007	333,63	8,50	248,09	13,21
2008	403,94	10,59	328,35	15,13
2009	403,53	12,06	339,25	17,88

Zdroj: podklady od obecného úradu, vlastné spracovanie

Kapitálový rozpočet obce v tis. €

tabuľka 45

rok	celkové príjmy	celkové výdavky	z toho výdavky na SI a TI
2004	497,74	510,75	510,75
2005	392,45	537,64	537,64
2006	122,15	276,94	276,94
2007	224,36	249,49	249,49
2008	8,53	414,86	414,86
2009	253,99	606,24	606,24

Zdroj: podklady od obecného úradu, vlastné spracovanie

Analýzou rozpočtov obce Dolné Obdokovce sme zistili, že bežné príjmy aj tejto obce sa každoročne zvyšujú, rovnako ako aj príjem z poplatku za tuhý komunálny odpad, ktorý tvorí 2,58% z celkových príjmov. Na druhej strane však rovnakým tempom rástli aj bežné výdavky. V sledovanom období obec vynaložila v priemere 5,22% z bežných výdavkov na položky súvisiace s TI, najmä údržba a oprava ciest a verejného osvetlenia a SI, z ktorých časť vynaložila na sociálne zabezpečenie. Kapitálové výdavky prevyšujú kapitálové príjmy. Rozdiel bol hradený zo zostatkov hospodárenia minulých rokov a z poskytnutých grantov. Obec Dolné Obdokovce ako jediná vynaložila všetky kapitálové výdavky na sociálnu a technickú infraštruktúru, v sledovanom období to bolo v celkovej výške 2 595 920 Eur.

4.2.7.8 Hodnotenie vybavenosti obcí sociálnou a technickou infraštruktúrou obyvateľmi obce

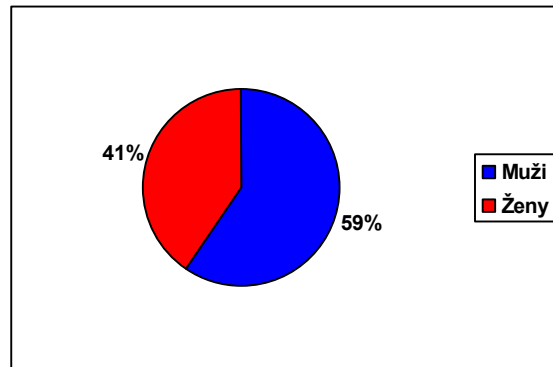
Dotazníkový prieskum sa uskutočnil v období november 2010 až marec 2011. Zaujímalo nás názor obyvateľov na spokojnosť s rozvojom obce v oblasti SI a TI a väzby obyvateľov k obci a MAS RZDN.

Pri prieskume v obci bolo oslovených 100 občanov, čo predstavuje 8,16 % z celkového počtu obyvateľov obce.

Ako vidíme v grafe 62, pohlavná štruktúra respondentov bola nasledovná: na dotazníkový prieskum odpovedalo 13 žien a 19 mužov.

Pohlavná štruktúra respondentov

graf 62

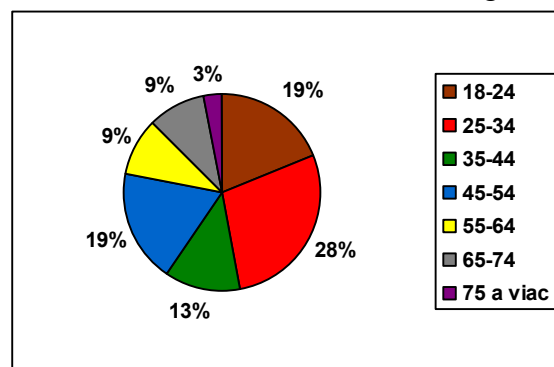

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Hoci sa dotazníkového prieskumu zúčastnila iba tretina oslovených obyvateľov, v respondovanej vzorke boli zastúpené všetky vekové kategórie. Ako vidíme v grafe 63 najväčšie zastúpenie má veková kategória 25 až 34 rokov. Dotazníkového prieskumu sa zúčastnilo 9 obyvateľov v tejto vekovej kategórii. Naopak, najmenej zastúpenou skupinou boli občania nad 75 rokov. Na dotazník odpovedal iba jeden respondent starší ako 75 rokov.

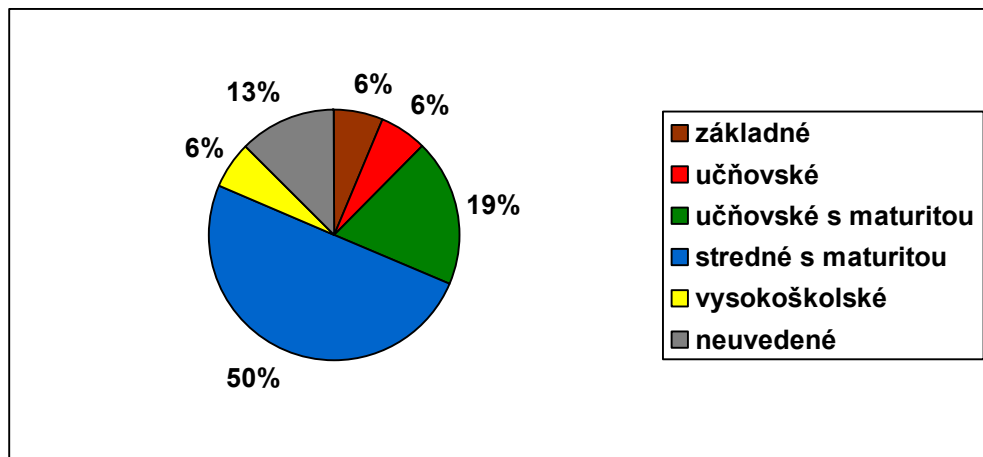
Veková štruktúra respondentov

graf 63

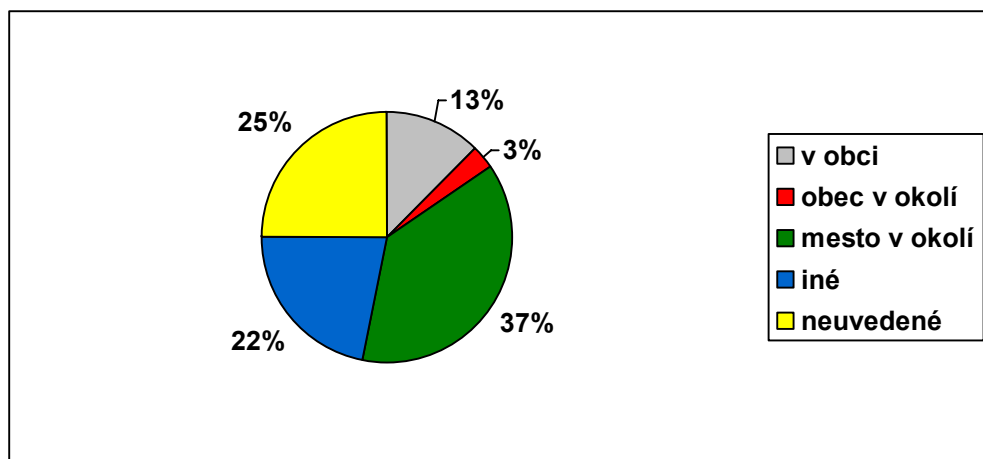
Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Vo vybranej vzorke obyvateľov boli zastúpené takmer všetky vzdelanostné kategórie. Najväčší podiel tvorili, ako vo väčšine obcí, respondenti so stredoškolským vzdelaním s maturitou. Dvaja respondenti mali základné vzdelanie, dvaja dosiahli učňovské vzdelanie bez maturity a dvaja respondenti mali vysokoškolské vzdelanie. Štyria respondenti svoje vzdelanie neuviedli.

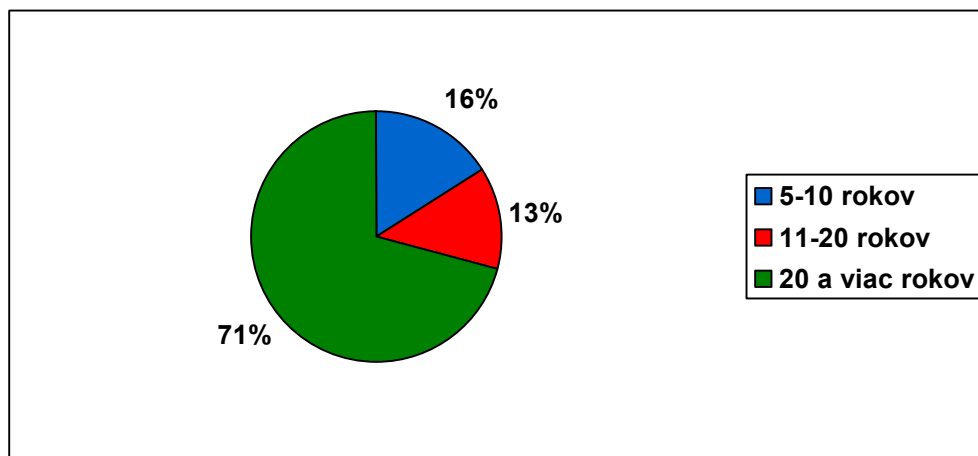
Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Rozmanité je aj miesto pracoviska respondentov. Najviac odpovedajúcich pracuje v Nitre (12), štyria opýtaní pracujú priamo v obci, a jeden respondent uviedol ako miesto svojho pracoviska inú vidiecku obec. 7 respondentov uviedlo iné miesto pracoviska a 8 respondentov nevybralo žiadnu z možností. Môžeme predpokladať, že 4 až 6 respondentov sú dôchodcovia, na dotazník odpovedali takisto aj študenti.

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Pre rozvoj obce je dôležitá účasť jej obyvateľov na živote v obci, podieľanie sa na jej dianí a rozhodovaní. Tento aspekt ovplyvňuje najmä puto medzi obcou a jej občanom, na ktorú má značný vplyv aj dĺžka pobytu daného obyvateľa v obci. Ako vidíme v grafe 66 všetci respondenti žijú v obci viac ako 5 rokov. 22 respondentov žije v obci viac ako dve desaťročia.

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Aj respondentov v obci Dolné Obdokovce sme sa pýtali na ich názor na výhody spojené so životom v obci. Na všetky tvrdenia odpovedali takmer identicky, približne dve tretiny opýtaných s uvedenými tvrdeniami úplne súhlasia, zvyšok súhlasí iba čiastočne. Nikto z obyvateľov však nevyjadril nesúhlas s poskytnutými tvrdeniami, preto možno predpokladať, že obyvatelia sú so životom na dedine spokojní.

Hodnotenie výhod súvisiacich so životom v obci

tabuľka 46

	súhlasím	čiastočne súhlasím	nesúhlasím
Život je tu kludnejší a pokojnejší ako v meste	65%	35%	-
Ľudia sa zaujímajú viac jeden o druhého ako v meste	61%	39%	-
Blízky kontakt s prírodou	61%	39%	-
Vlastníctvo domu, záhrady, prípadne hospodárstva	74%	26%	-

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Na druhej strane sa názory na nevýhody spojené so životom v obci líšia. Väčšina opýtaných úplne alebo čiastočne súhlasí s tvrdením, že v obci je málo pracovných príležitostí. Naopak, čo sa týka možností na sebarealizáciu, tu vidia respondenti značné možnosti. Najviac obyvateľov nesúhlasí s tvrdením, že v obci sú zlé možnosti nákupu a nízka úroveň poskytovaných služieb.

Hodnotenie nevýhod súvisiacich so životom v obci

tabuľka 47

	súhlasím	čiastočne súhlasím	nesúhlasím
Málo pracovných príležitostí	57%	30%	13%
Zlé možnosti nákupu a využívania služieb	12%	48%	40%
Málo možností na sebarealizáciu	8%	69%	23%
Za všetkým treba ďaleko dochádzať	12%	71%	17%

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

V ďalšom bode sme sa respondentov pýtali na ich názor na vybavenie obce SI a TI. Nie všetci respondenti ohodnotili všetky ponúknuté možnosti, z uvedených známk sme urobili aritmetický priemer. Výsledky prieskumu ukázali, že najväčšiu spokojnosť vyjadrili respondenti s vybavením verejným vodovodom, kanalizáciou, elektrifikáciou a plynofikáciou obce a s domom smútku. Naopak, najmenej spokojní sú so stavom chodníkov v obci, knižnicou, dostupnosťou internetu a pokrytím signálom mobilných sietí. Obecná polícia, zdravotná starostlivosť a sociálne zariadenie pre seniorov v obci úplne absentujú.

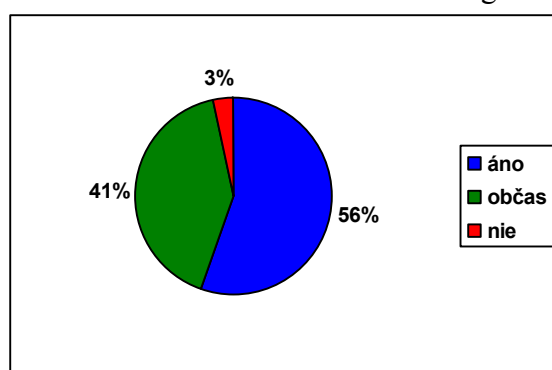
tabuľka 48

Stav miestnych komunikácií	2,2
Stav chodníkov	4,1
Vybavenie verejným vodovodom	1,0
Vybavenie verejnou kanalizáciou	1,0
Elektrifikácia obce	1,0
Plynofikácia obce	1,0
Požiarňa ochrana	3,8
Obecná polícia	nie je
Zdravotná starostlivosť	nie je
Športové zariadenia (napr. hala, ihrisko a pod.)	2,9
Kultúrne zariadenia (napr. kultúrny dom, centrum voľného času a pod.)	2,1
Materská škola	1,9
Základná škola	1,3
Sociálne zariadenia pre seniorov	4,7
Dom smútku	1,0
Knižnica	3,9
Dostupnosť internetu	3,1
Pokrytie signálom mobilných sietí	2,9
iné (uveďte)	-

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Zaujímate sa o život v obci?

graf 67

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Hoci sú obyvatelia hlavným činiteľom miestneho rozvoja, na otázku či sa respondenti zaujímajú o život v obci odpovedalo kladne iba 16 opýtaných, jeden respondent sa o dianie v obci nezaujíma vôbec.

Aký charakter by podľa Vás mala mať Vaša obec?

tabuľka 49

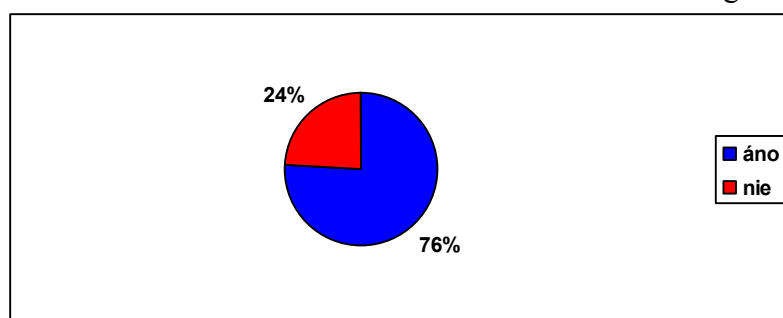
	súhlasím	čiastočne súhlasím	nesúhlasím
Obec by si mala zachovávať dedinský charakter centra	85%	15%	-
Mali by sa vytvárať podmienky na postupnú mestskú prestavbu	-	15%	85%

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

V ďalšej otázke sme zisťovali, aký charakter by mala mať podľa respondentov obec. S tvrdením, že obec by si mala zachovať rurálny charakter, súhlasí úplne 85% opýtaných. Rovnaký počet opýtaných nesúhlasí s urbanizáciou obce.

Viete o tom, že Vaša obec je súčasťou regionálneho združenia Dolná Nitra?

graf 68

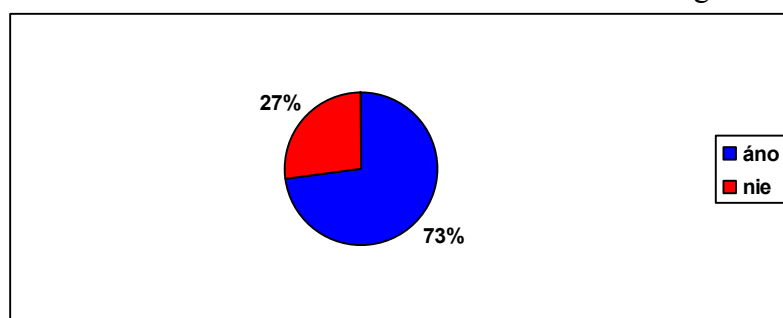

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Dotazníkovým prieskumom sme zisťovali, či obyvatelia vedia o tom, že ich obec je súčasťou MAS RZDN. 22 respondentov o danej skutočnosti vie, 7 obyvateľov sa o členstve obce v združení dozvedelo až na základe dotazníkového prieskumu.

Ak áno, viete z akého dôvodu a kedy bolo založené regionálne združenie Dolná Nitra

graf 69

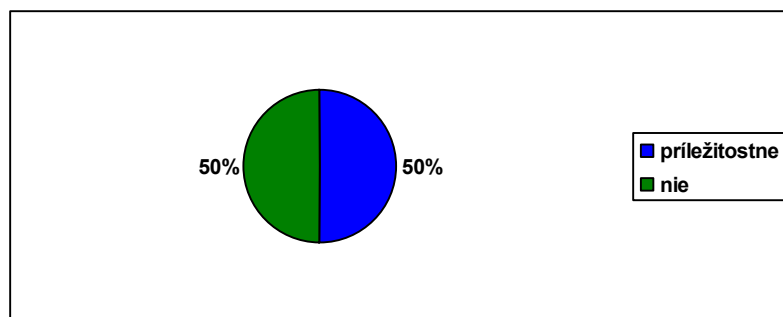

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Dôvody založenia združenia a jeho poslanie pozná 16 opýtaných. Môžeme však predpokladať, že viac informácií o združení získajú obyvatelia po umiestnení informačného panelu RZDN v obci.

Ak áno, zúčastňujete sa podujatí, ktoré organizuje regionálne združenie Dolná Nitra
graf 70

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Keďže Dolné Obdokovce sú krajinou obcou združenia, jej obyvatelia sa na väčšine podujatí organizovaných združením nezúčastňujú. Tento negatívny jav by v budúcnosti mohla zmeniť bližšia spolupráca obce a združenia.

4.2.8 Klasov

4.2.8.1 Všeobecná charakteristika obce

Obec leží na západnom Slovensku. Administratívne je začlenená do okresu Nitra, ktorý patrí do Nitrianskeho kraja. Obec susedí zo severnej strany s Babindolom a Čeľadiacami, z južnej s obcou Dyčka a s mestom Vráble, na východe s Veľkými a Malými Chyndicami a zo západnej strany s obcami Paňa a Golianovo. Od okresného mesta je vzdialená 19 km smerom na juhovýchod.

Z geomorfologického hľadiska je územie obce rovnorodé. Kataster obce patrí do orografického celku Alpínsko-himalájskej sústavy, podsústavy Panónska panva. Časť Nitrianskej pahorkatiny - Žitavská pahorkatina, leží v Podunajskej nížine v subprovincii Malá Dunajská kotlina. Klasom leží v strednej časti Žitavskej pahorkatiny v doline Babindolského potoka v nadmorskej výške 180 m n. m.

Dopravná poloha obce v rámci regiónu je dobrá, obcou prechádza cesta III. triedy, ktorá sa napája na cestu I. triedy Nitra-Vráble-Levice. Železnica obcou neprechádza, najbližšia zastávka vlakov sa nachádza v 5 km vzdialenom meste Vráble.

S počtom obyvateľov 1297 k 31.12.2009 sa zaraďuje medzi stredné obce nitrianskeho okresu. 60 % obyvateľov sa hlási k maďarskej národnosti. Hoci obec je svojou polohou atraktívna a významnú úlohu v pohybe obyvateľstva zohráva aj prirodzený úbytok obyvateľstva. Hustota obyvateľstva obce je 107 obyvateľov na 1 km².

Tabuľka 50

Vývoj počtu obyvateľov a demografické charakteristiky v obci počas obdobia rokov 2005-2009				
rok	prirodzený prírastok	migračné saldo	celkový prírastok	počet obyvateľov
2005	-6	5	-1	1213
2006	-8	7	-1	1212
2007	-6	11	5	1217
2008	-9	41	32	1249
2009	-1	49	48	1297

Zdroj: ŠÚ SR v Nitre

V Klasove bol rast počtu obyvateľov taktiež ovplyvnený pozitívnym migračným saldóm. Napriek prirodzenému úbytku počet obyvateľov rastie rýchlym tempom. Tak ako v ďalších obciach združenia aj v Klasove je migračné saldo ovplyvnené dokončením bytových domov a širokou ponukou občianskej vybavenosti.

4.2.8.2 Analýza sociálnej infraštruktúry

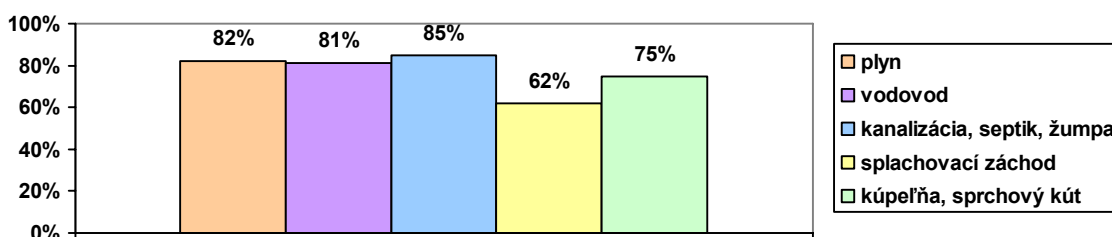
4.2.8.2.1 Domový a bytový fond

Ponuka bývania a stav domového a bytového fondu sú kľúčovými faktormi, ktoré vplývajú na rozvoj obce a sú predpokladom naplňania je obytnej funkcie. Podľa výsledkov sčítania obyvateľov, domov a bytov uskutočneného v roku 2001 bolo v obci 350 domov, z toho trvale obývaných bolo 296 a zvyšných 54 neobývaných. Priemerný vek domov v obci bol 40. Prevažná časť domov je prízemných, s 1-2 nadzemnými podlažiami. K 31.12.2010 je v obci celkom 388 domov, z toho trvale obývaných 334 a nedokončených 8. Počet neobývaných domov stúpol na 55.

Vybavenosť bytov v obci je na dobrej úrovni. Na plyn je napojených 82 % trvalo obývaných domov, vodovodom je vybavených 81 % trvalo obývaných bytov, na kanalizačnú sieť, žumpu, septik je napojených 85 % trvalo obývaných bytov. Splachovacím záchodom je vybavených 62 % bytov, ústredné kúrenie má zavedené 47 bytov. Vybavenosť kúpeľňou, resp. sprchovým kútom dosahuje úroveň 75 %.

V súčasnej dobe má obec rozostavané bytové domy, v ktorých je 20 bytových jednotiek.

Vybavenosť domácností základnými prvkami infraštruktúry

Zdroj: ŠÚ SR v Nitre

4.2.8.2.2 Školstvo

V obci sa nachádza materská škola, základná škola so školským klubom detí a školská jedáleň. V školskom roku 2008/2009 navštevovalo základnú školu 91 detí, z toho 24 detí bolo zo susednej obce Babindol, ktorá patrí do školského obvodu obce Klasov. V roku 2009/2010 bol rovnaký počet žiakov. Základná škola má 9 tried. Odbornú stránku vyučovacieho procesu zabezpečuje 12 učiteľov. V škole pracujú 3 nepedagogickí zamestnanci. Materskú školu navštevuje 28 detí, čo je nárast o 5 detí oproti predošlému školskému roku. V dvoch triedach pôsobia 3 pedagógovia. Budovy školských zariadení potrebujú rekonštrukciu, vzhľadom na fakt, že boli postavené v 60-tych, resp. 70-tych rokoch.

4.2.8.2.3 Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť

Zdravotnícke zariadenia, ktoré poskytujú zdravotnícke služby sa priamo v obci nenachádzajú. Pre obyvateľov obce je zdravotná starostlivosť zabezpečená v neďalekom meste Vrábľe, v ktorom sa nachádza aj poliklinika.

V obci sa nachádza Domov sociálnych služieb pre deti a dospelých s celoročným pobytom.

4.2.8.2.4 Služby obyvateľstvu

V obci je situovaných niekoľko predaní potravín a pohostinských prevádzok. Obyvatelia môžu využívať futbalový štadión a ľadovú plochu.

V obci je zriadená matrika pre Klasov a susednú obec Babindol.

Obec vlastní kultúrny dom, ktorý bol rekonštruovaný v rokoch 1978-1981, budovy školy a škôlky a futbalový areál.

4.2.8.2.5 Kultúrno-spoločenské a športové aktivity obyvateľov obce

V obci pôsobia mnohé organizácie, napríklad Poľovnícke združenie, Slovenský zväz záhradkárov, Telovýchovná jednota, Slovenský zväz mladých, divadelníci Čemadok

a stolnotenisový klub. Obec sa v spolupráci s organizáciami podieľa na organizovaní akcií pre dôchodcov, deti a širokú verejnosť.

4.2.8.3 Analýza technickej infraštruktúry

4.2.8.3.1 Cestná sieť a dopravné systémy

Cez obec vedie cesta III. triedy napájajúca sa na cestu I. triedy. Celková dĺžka miestnych komunikácií je 6,8 km. Chodníky v obci sú vybudované po oboch stranách cesty III. triedy, sčasti aj po oboch stranách miestnych komunikácií alebo po jednej strane miestnych komunikácií v úseku dlhom 4,0 km.

4.2.8.3.2 Vodné hospodárstvo a kanalizácia

Vodovod a plynofikačná sieť boli vybudované koncom 80-tych rokov, keď bola obec zlúčená s obcou Babindol. Kanalizácia v obci Klasov bola vybudovaná v rokoch 2007-2010. Vodovodná sieť je vybudovaná v počte 249 prípojok. Priemerná ročná spotreba vody v obci je 30 tis. m². Časť obyvateľov obce využíva vlastný zdroj pitnej vody.

4.2.8.4 Energetické hospodárstvo

V obci je zavedený plyn v počte 256 prípojok. Plynifikácie obce prebiehala koncom 80-tych rokov minulého storočia. Obec je plne elektrifikovaná, na území obce sa nachádza 6 stožiarov TS, patriacich ZSE a.s.

4.2.8.5 Odpadové hospodárstvo

Zber tuhého komunálneho odpadu v obce zabezpečuje firma Vepos Vráble 2x mesačne. Zber nebezpečného odpadu, nadrozmerného komunálneho odpadu, bioodpadu a elektronického odpadu prebieha 2 x ročne. Zber PET fliaš a tetrapakových obalov zabezpečuje obec 1 x mesačne.

4.2.8.6 Telekomunikačná sieť

V obci sa nachádza poštový úrad, ktorý poskytuje služby aj pre susednú obec Babindol. Na telefónnu sieť je napojených 159 hlavných staníc, z toho 143 bytových.

4.2.8.7 Možnosti financovania sociálnej a technickej infraštruktúry

Bežný rozpočet obce v tis. €

tabuľka 51

rok	celkové príjmy	z toho poplatok za TKO	celkové výdavky	z toho výdavky na SI a TI
2004	356,27	5,88	340,84	13,66
2005	411,64	6,64	374,53	13,11
2006	422,53	6,97	421,66	12,77
2007	429,74	6,64	429,36	16,55
2008	546,26	7,97	522,94	19,54
2009	717,00	9,82	523,80	18,17

Zdroj: podklady od obecného úradu, vlastné spracovanie

Kapitálový rozpočet obce v tis. €

tabuľka 52

rok	celkové príjmy	celkové výdavky	z toho výdavky na SI a TI
2004	4,25	16,33	6,64
2005	1,06	148,14	145,02
2006	96,40	134,04	124,38
2007	6,64	26,29	14,17
2008	189,14	391,29	337,98
2009	752,22	1 525,71	50,00

Zdroj: podklady od obecného úradu, vlastné spracovanie

Ako môžeme vidieť v tabuľke 51 finančná kríza v posledných rokoch sa na rozpočte obce výrazne neprejavila. Príjmy rástli rýchlejšim tempom ako výdavky, preto obec vykazuje pozitívny výsledok hospodárenia. Analýzou rozpočtových zdrojov obcí sme zistili, že podiel príjmu z poplatku za TKO je v Klasove najnižší zo všetkých obcí RZDN, tvorí iba 1,52%. Na druhej strane však podiel výdavkov na SI a TI je priemerný, môžeme konštatovať, že aj Klasov vynakladá finančné prostriedky v oblasti infraštruktúry najmä na údržbu ciest, verejné osvetlenie a sociálne zabezpečenie. Kapitálové príjmy sú nižšie ako kapitálové výdavky. Tie sú hradené aj z grantov od štátu a Európskej únie. Kapitálové výdavky na SI a TI tvorili v rokoch 2007-2007 a v roku 2009 výdavky na kanalizáciu a čističku odpadových vôd. V roku 2008 vynaložila obec na výstavbu bytovky 332,2 tis. €, v roku 2009 ďalších 45,28 tis. €.

4.2.8.8 Hodnotenie vybavenosti obcí sociálnou a technickou infraštruktúrou obyvateľmi obce

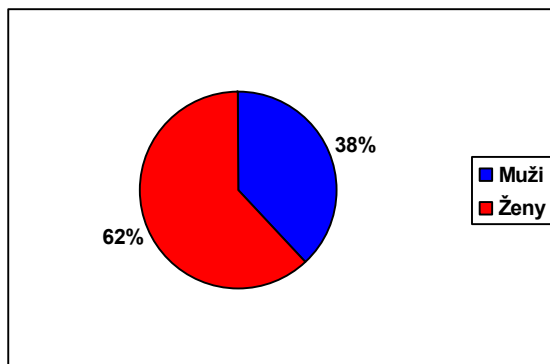
Úroveň vybavenosti obce prvkami sociálnej a technickej infraštruktúry hodnotili obyvatelia Klasova vyplnením dotazníku. Dotazníkový prieskum sa uskutočnil v období november 2010 až marec 2011.

Pri prieskume v obci bolo oslovených 100 občanov, čo predstavuje 7,71 % z celkového počtu občanov obce.

Pohlavnú štruktúru respondentov dokumentuje graf 72. Na dotazníkový prieskum odpovedalo 18 žien a 11 mužov.

Pohlavná štruktúra respondentov

graf 72

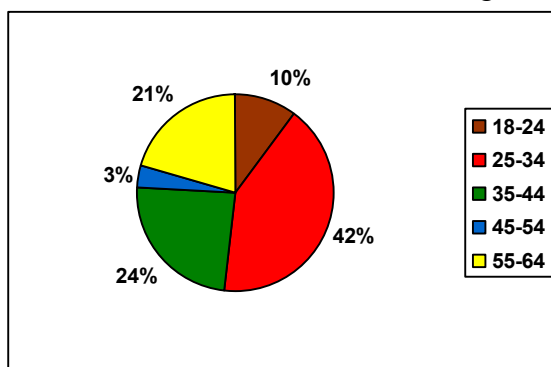

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Z celkového počtu respondentov bolo 12 vo veku od 25 do 34 rokov, čo predstavuje 42 %. Druhou najpočetnejšie zastúpenou vekovou skupinou bola kategória od 35 do 44 rokov. V tejto vekovej kategórii odpovedalo 7 respondentov, čo predstavuje 24 % z celkového počtu respondentov. 6 obyvateľov odpovedajúcich na dotazník bolo vo veku 55 až 64 rokov, čo predstavovalo 21 %. Vo vekovej kategórii 18 až 24 rokov odpovedali 3 obyvatelia. Najmenej zastúpenou skupinou boli obyvatelia vo veku od 45 do 54 rokov. V tomto veku bol 1 respondent. Žiadny z respondentov nebol starší ako 65 rokov.

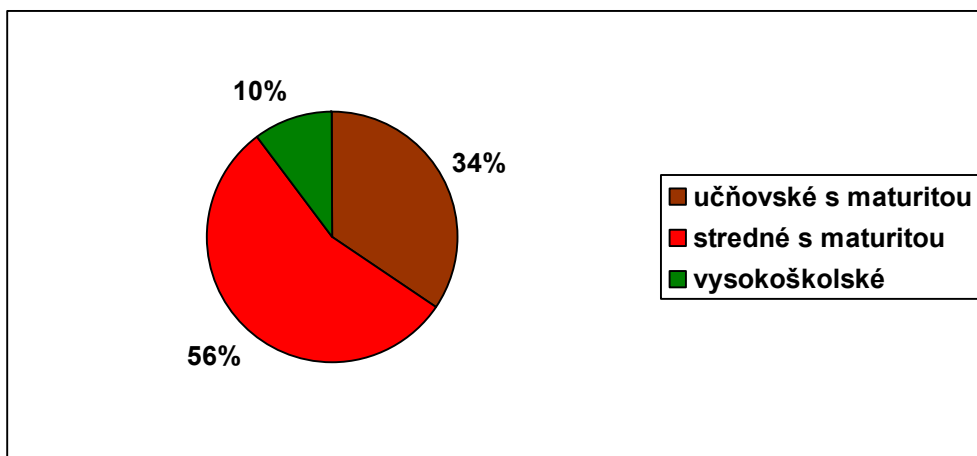
Veková štruktúra respondentov

graf 73

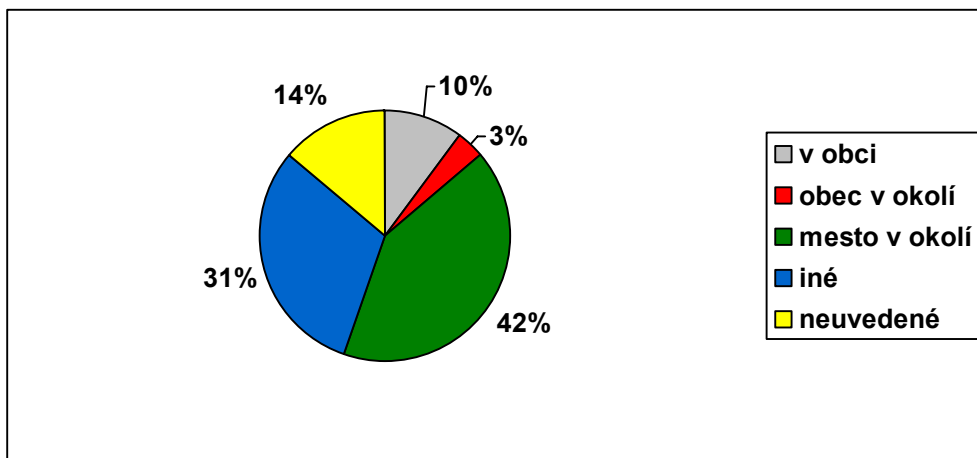
Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

V respondovanej vzorke mali zastúpenie tri vzdelanostné kategórie. Viac ako polovica respondentov dosiahla stredoškolské vzdelanie s maturitou, čo predstavuje 16 obyvateľov. 10 respondentov dosiahlo učňovské vzdelanie s maturitou a 3 obyvatelia mali vysokoškolské vzdelanie.

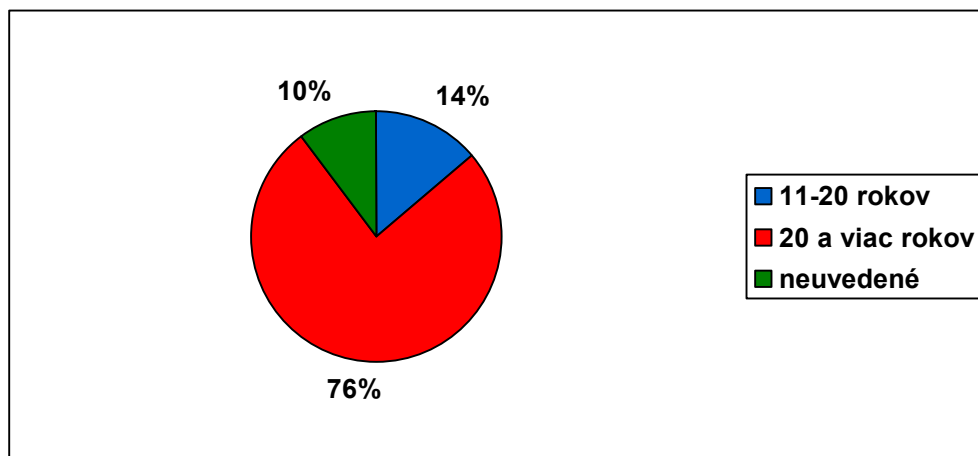
Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

12 respondentov pracuje v meste v okolí obce. Ide o mestá Vráble a Nitra. Traja opýtaní pracujú priamo v obci, jeden respondent pracuje vo vidieckej obci v okolí Klasova. 9 respondentov uviedlo iné miesto pracoviska. 4 respondenti na túto otázku neodpovedali.

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Silné väzby s obcou dokazuje skutočnosť, že až 22 respondentov, čo predstavuje 76% z celkového počtu opýtaných, žije v obci dlhšie ako 20 rokov. 4 obyvatelia žijú v obci v časovom intervale 11 až 20 rokov. Dvaja respondenti na otázku neodpovedali.

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Ďalšou úlohou bolo zistiť čo považujú obyvatelia za výhody a nevýhody života v obci. Z prieskumu vyplynulo, že väčšina obyvateľov si myslí, že život na vidieku prináša výhody, najmä vlastníctvo domu, záhrady alebo hospodárstva (100%), blízky kontakt s prírodou (86%), pokojnejší život ako v meste (69%) a taktiež 69% opýtaných si myslí, že ľudia na dedine sa zaujímajú viac jeden o druhého.

Hodnotenie výhod súvisiacich so životom v obci

tabuľka 53

	súhlasím	čiastočne súhlasím	nesúhlasím
Život je tu kludnejší a pokojnejší ako v meste	69%	31%	-
Ľudia sa zaujímajú viac jeden o druhého ako v meste	69%	31%	-
Blízky kontakt s prírodou	86%	14%	-
Vlastníctvo domu, záhrady, prípadne hospodárstva	100%	-	-

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Na základe dotazníkového prieskumu sme zistili, že respondenti priznávajú nevýhody spojené so životom na dedine. Najväčším negatívom je podľa opýtaných málo pracovných príležitostí. Ako najmenšiu nevýhodu občania vnímajú vzdialenosť, vzhľadom na to, že obec je dobre infraštruktúrne vybavená a je situovaná v blízkosti mesta Vrábľa.

Hodnotenie nevýhod súvisiacich so životom v obci

tabuľka 54

	súhlasím	čiastočne súhlasím	nesúhlasím
Málo pracovných príležitostí	70%	27%	3%
Zlé možnosti nákupu a využívania služieb	62%	38%	-
Málo možností na seberealizáciu	48%	48%	4%
Za všetkým treba ďaleko dochádzať	38%	55%	7%

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

V ďalšej úlohe hodnotili respondenti stav SI a TI a občiansku vybavenosť. Rovnako, ako v ostaných obciach sme zaznamenali u respondentov najvyššiu spokojnosť s elektrifikáciou a plynifikáciou obce a s vybavením verejným vodovodom a kanalizáciou. Najhoršími známami ohodnotili stav chodníkov v obci, respektíve ich absenciu

a vybavenosť knižnice. V obci absentuje zdravotná starostlivosť, sociálne zariadenie pre seniorov, obecná polícia a obecný hasičský zbor. Napriek týmto negatívam sú obyvatelia spokojní s infraštruktúrnym vybavením obce.

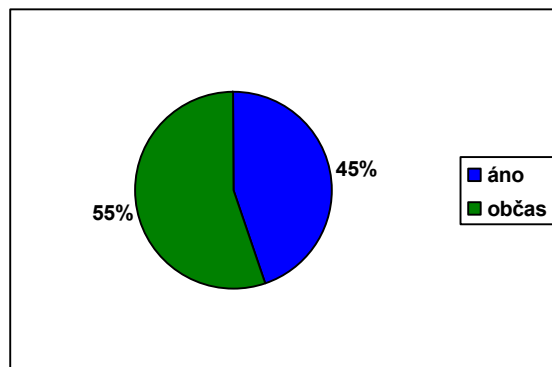
tabuľka 55

Stav miestnych komunikácií	2,1
Stav chodníkov	3,1
Vybavenie verejným vodovodom	1,0
Vybavenie verejnou kanalizáciou	1,0
Elektrifikácia obce	1,0
Plynifikácia obce	1,0
Požiarna ochrana	nie je
Obecná polícia	nie je
Zdravotná starostlivosť	nie je
Športové zariadenia (napr. hala, ihrisko a pod.)	2,2
Kultúrne zariadenia (napr. kultúrny dom, centrum voľného času a pod.)	2,0
Materská škola	1,5
Základná škola	1,3
Sociálne zariadenia pre seniorov	nie je
Dom smútku	1,3
Knižnica	3,0
Dostupnosť internetu	1,3
Pokrytie signálom mobilných sietí	2,0
iné (uved'te)	-

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Zaujímate sa o život v obci?

graf 77

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

To, že obyvatelia obce nemajú flegmatický postoj k životu v obci, dokumentuje graf 77. Všetci respondenti zaujímajú o život v obci a v rámci možností sa ho aj aktívne zúčastňujú, čo je pozitívnym činiteľom miestneho rozvoja.

Aký charakter by podľa Vás mala mať Vaša obec?

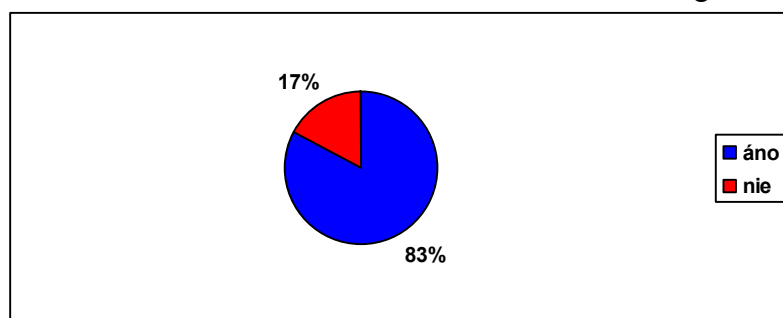
tabuľka 56

	súhlasím	čiastočne súhlasím	nesúhlasím
Obec by si mala zachovávať dedinský charakter centra	100%	-	-
Mali by sa vytvárať podmienky na postupnú mestskú prestavbu	-	-	100%

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Napriek tomu, že Klasov nie je plne vybavený všetkými zložkami sociálnej a technickej infraštruktúry, jeho obyvatelia sú s vybavenosťou obce spokojní. Všetci respondenti súhlasia s tvrdením, že obec by si mala zachovať dedinský charakter centra a nemali by sa vytvárať podmienky na urbanizáciu obce.

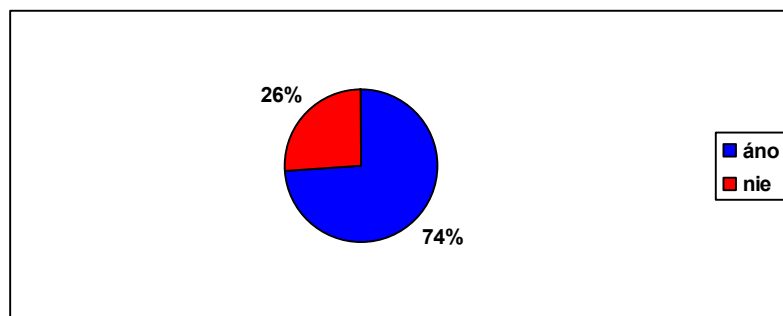
Viete o tom, že Vaša obec je súčasťou regionálneho združenia Dolná Nitra?
graf 78

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

V tejto časti nás zaujímali poznatky respondentov o MAS RZDN. Môžeme skonštatovať, že až 24 opýtaných vie, že Klasov je súčasťou tohto združenia, čo potvrdzuje fakt, že obyvatelia sa o život obce zaujímajú.

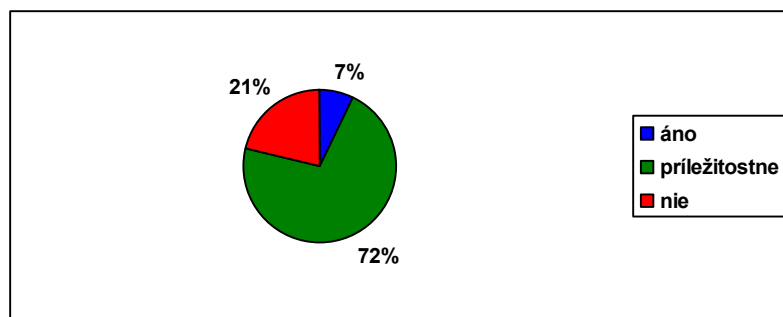
Ak áno, viete z akého dôvodu a kedy bolo založené regionálne združenie Dolná Nitra
graf 79

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Výsledky prieskumu ukázali, že až 74% respondentov pozná dôvody založenia združenia a jeho poslanie. Môžeme predpokladať, že výrazný vplyv na danú skutočnosť má aj fakt, že v obci sa nachádza kancelária MAS a je zabezpečená dostatočná propagácia združenia.

Ak áno, zúčastňujete sa podujatí, ktoré organizuje regionálne združenie Dolná Nitra
graf 80

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Záujem obyvateľov o dianie v obci sme vyhodnotili už v grafe 6. Respondenti prejavili vysoký záujem tak o život v ich obci, ako aj v celom združení. RZDN organizuje najmä kultúrne podujatia, ktorých sa obyvatelia zúčastňujú pravidelne (1) alebo aspoň príležitostne (10). Traja respondenti sa žiadneho podujatia organizovaného RZDN ešte nezúčastnili.

4.2.9 Golianovo

4.2.9.1 Všeobecná charakteristika obce

Obec s výmerou 10,7 km² je situovaná na západnom Slovensku. Administratívne je začlenená do okresu Nitra, ktorý patrí do Nitrianskeho kraja. V rámci okresu má obec výhodnú polohu, leží neďaleko centra nitrianskeho okresu. Obec susedí zo severnej strany s obcou Veľký Lapáš, z južnej s obcami Veľký Cetín a Paňa, na východe s obcami Babindol a Klasov a zo západnej strany s Čechyncami a Malým Cetínom. Od okresného mesta je vzdialená 11 km smerom na juhovýchod.

Z geomorfologického hľadiska je územie obce rovnomerné. Kataster obce patrí do orografického celku Alpínsko-himalájskej sústavy, podsústavy Panónska panva. Časť Nitrianskej pahorkatiny - Žitavská pahorkatina, leží v Podunajskej nížine v subprovincii Malá Dunajská kotlina. Obec leží v úžľabine potoka Kadaň v nadmorskej výške 163 m. n. m.

Dopravná poloha obce v rámci regiónu je dobrá, obcou prechádza cesta III. triedy. Výhodná poloha (blízkosť Nitry, dobré dopravné prepojenie) je jeden z významných faktorov, ktoré pozitívne vplyvajú na rozvoj bývania v obci. Železnica obcou neprechádza, najbližšia zastávka vlakov sa nachádza v 11 km vzdialenom krajskom meste Nitra.

S počtom obyvateľov 1300 k 31.12.2009 sa zaraďuje medzi stredné obce nitrianskeho okresu. Obec je svojou polohou atraktívna na bývanie, významnú úlohu

v pohybe obyvateľstva zohráva aj imigrácia z okolitých miest. Hustota obyvateľstva obce je 121 obyvateľov na 1 km².

Tabuľka 57

Vývoj počtu obyvateľov a demografické charakteristiky v obci počas obdobia rokov 2005-2009				
rok	prirodzený prírastok	migračné saldo	celkový prírastok	počet obyvateľov
2005	6	49	55	1251
2006	-1	12	11	1262
2007	-8	22	14	1276
2008	-3	7	4	1280
2009	-4	24	20	1300

Zdroj: ŠÚ SR v Nitre

Golianovo disponuje širokou ponukou občianskej vybavenosti a sociálnej infraštruktúry. To je jedným z faktorov výrazne ovplyvňujúcim pozitívne migračné saldo. Napriek prirodzenému úbytku má počet obyvateľov obce rastúci trend, vďaka pozitívnemu migračnému saldu, ktoré význame ovplyvňuje rast počtu obyvateľov. Na základe plánovanej individuálnej a hromadnej bytovej výstavby možno predpokladať, že tento trend bude pokračovať aj v najbližších rokoch.

4.2.9.2 Analýza sociálnej infraštruktúry

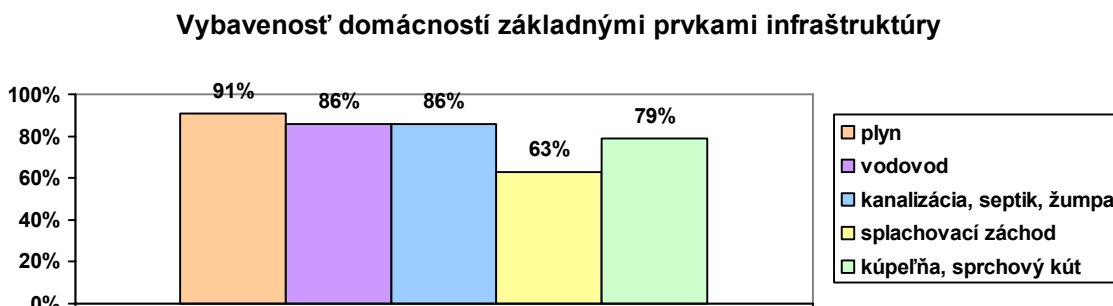
4.2.9.2.1 Domový a bytový fond

Ponuka bývania a stav domového a bytového fondu sú kľúčovými faktormi, ktoré vplývajú na rozvoj obce a sú predpokladom naplňania jej obytnej funkcie. Podľa výsledkov sčítania obyvateľov, domov a bytov uskutočneného v roku 2001 bolo v obci 405 domov, z toho trvale obývaných bolo 340 a zvyšných 65 neobývaných. Priemerný vek domov v obci bol 41. Prevažná časť domov je prízemných, s 1-2 nadzemnými podlažiami. Domový fond sa neustále rozširuje aj vďaka hromadnej výstavbe zo strany obce. K 31.12.2010 je v obci celkom 440 domov, z toho trvale obývaných 425 a nedokončených 16. Počet neobývaných domov klesol na 15. V obci sa nachádza jeden bytový dom, v ktorom sú štyri bytové jednotky.

Vybavenosť bytov v obci je na dobrej úrovni. Na plyn je napojených 91 % trvalo obývaných domov, vodovodom je vybavených 86 % trvalo obývaných bytov, na kanalizačnú sieť, žumpu, septik je napojených 86 % trvalo obývaných bytov. Splachovacím záchodom je vybavených 63 % bytov, ústredné kúrenie má zavedené 45 bytov. Vybavenosť kúpeľňou, resp. sprchovým kútom dosahuje úroveň 79 %.

Obec plánuje rozšíriť ponuku bytového fondu v obci výstavbou bytových domov, ktorá by sa mala uskutočniť v rokoch 2011-2012. Obec v roku 2009 pomocou investora začala výstavbu 57 rodinných domov.

Graf 81

Zdroj: ŠÚ SR v Nitre

4.2.9.2.2 Školstvo

V obci sa nachádza základná škola s materskou školou, školská jedáleň a školský klub detí pri ZŠ. V školskom roku 2008/2009 navštevovalo základnú školu 132 detí. V školskom roku 2009/2010 sa počet žiakov zvýšil na 139, materskú školu navštevovalo 42 detí. Základná škola má 9 tried. Odbornú stránku vyučovacieho procesu zabezpečuje 12 učiteľov. V škole pracujú 4 nepedagogickí zamestnanci. Budova škôlky bola novopostavená v roku 2008 z prostriedkov obce. Investícia 7 mil. Sk bola financovaná z úveru. Značné úpravy sa každoročne vykonávajú aj na budove základnej školy, napr. výmena okien, nová strecha, rekonštrukcia telocvične, rekonštrukcia ŠKD.

4.2.9.2.3 Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť

V obci sa nachádza zdravotné stredisko vybudované v roku 1936, ku ktorému bola v roku 1959 urobená prístavba pre detskú a zubnú ambulanciu. Zdravotné stredisko bolo v roku 2008 kompletne rekonštruované. V zdravotnom stredisku pôsobí praktický lekár pre deti a dorast, praktický lekár pre dospelých a stomatológ. V obci sa nachádza aj lekárneň. Zdravotné stredisko slúži aj pre okolité obce Čechynce, Malý Lapáš a Veľký Lapáš.

4.2.9.2.4 Služby obyvateľstvu

V obci sa nachádza niekoľko predajní potravín, pošta, pohostinstvo, dva bary a prevádzka pizzerie poskytujúca donášku do domu. V roku 2009 bola otvorená prevádzka zeleniny a ovocia. V roku 2010 bol otvorený kadernický salón. V roku 2011 je plánované otvorenie ďalšieho kadernického salónu a pedikúry.

O správu obce sa stará obecný úrad prostredníctvom svojich volených a výkonných orgánov. Pre občanov je prístupné futbalové ihrisko, klzisko a viacúčelové ihrisko vybudované v roku 2008.

Obec vlastní kultúrny dom, obecný úrad, budovy školy a škôlky, telocvičňu, futbalový areál a viacúčelové ihrisko.

4.2.9.2.5 Kultúrno-spoločenské a športové aktivity obyvateľov obce

V obci pôsobí futbalový klub organizujúci aj futbalové memoriály, dobrovoľný hasičský zbor, zväz záhradkárov, zväz chovateľov, Slovenský zväz poľovníkov, Slovenský zväz telesne postihnutých a miestna organizácia Slovenského červeného kríža. Obec sa svojou činnosťou podieľa na organizovaní kultúrnych podujatí ako sú oslavy dňa matiek, víťanie novorodencov do života, stávanie mája, vianočná akadémia, obecná zabíjačka, furmanské preteky, degustácia vín, spoločenské zábavy a plesy.

4.2.9.3 Analýza technickej infraštruktúry

4.2.9.3.1 Cestná sieť a dopravné systémy

Obec leží mimo významných dopravných uzlov, obcou vedie cesta III. triedy. Celková dĺžka komunikácií v obci je 6,5 km. Chodníky sú vybudované na jednej strane komunikácií. V obci sú vybudované chodníky v dĺžke 1,6 km. V roku 2008 bol vybudovaný chodník v centre obce, lemujúci jednu stranu cesty III. triedy v úseku dlhom 600 m. V budúcnosti plánuje obec dobudovať chodníky aj v ostatných častiach obce.

4.2.9.3.2 Vodné hospodárstvo a kanalizácia

Kanalizácia sa začala budovať v obci v r. 2009, pokračovalo sa v r. 2010, zatiaľ je vybudovaných 800 m. Obec plánuje vybudovať čističku odpadových vôd, ktorá by slúžila aj susednej obci Veľký Lapáš. Vodovodná sieť dokončená v roku 1993 je vybudovaná v počte 303 prípojok. Priemerná ročná spotreba vody v obci je 27 tis. m³. Časť obyvateľov obce využíva vlastný zdroj pitnej vody.

4.2.9.4 Energetické hospodárstvo

V obci je zavedený plyn v počte 440 prípojok. Plynofikácie obce prebiehala v rokoch 1992-1993. Obec je plne elektrifikovaná, na území obce sa nachádza 6 stožiarov TS, patriacich ZSE a.s., ďalšia trafostanica sa buduje. 80%-tách obce je vykonaná rekonštrukcia káblových rozvodov.

4.2.9.5 Odpadové hospodárstvo

Zber tuhého komunálneho odpadu v obce zabezpečuje firma HV STAV 2x mesačne. Zber nebezpečného odpadu, nadrozmerného komunálneho odpadu, a elektro-

nického odpadu prebieha 2x ročne. Zber PET fliaš a tetrapakových obalov zabezpečuje obec 1 x mesačne. Čo sa týka bioodpadu je vybudovaná stála skládka v areáli Agro Golianovo. Skládka je prístupná občanom 2x týždenne. 1x ročne sa skládka likviduje spôsobom kompostovania a vyrábania štiepky.

4.2.9.6 Telekomunikačná sieť

V obci sa nachádza poštový úrad - pobočka Slovenskej pošty. Na telefónnu sieť je napojených 153 hlavných staníc, z toho 127 bytových.

4.2.9.7 Možnosti financovania sociálnej a technickej infraštruktúry

Bežný rozpočet obce v tis. €

tabuľka 58

rok	celkové príjmy	z toho poplatok za TKO	celkové výdavky	z toho výdavky na SI a TI
2004	371,80	6,80	331,91	7,66
2005	421,20	8,80	348,50	9,14
2006	416,25	8,80	259,40	8,65
2007	460,30	15,11	434,47	18,17
2008	707,46	15,28	551,29	21,22
2009	743,90	19,43	323,38	17,85

Zdroj: podklady od obecného úradu, vlastné spracovanie

Kapitálový rozpočet obce v tis. €

tabuľka 59

rok	celkové príjmy	celkové výdavky	z toho výdavky na SI a TI
2004	-	27,62	-
2005	1,60	2,40	-
2006	0,40	34,85	26,50
2007	-	-	-
2008	84,65	82,04	82,04
2009	188,56	143,09	-

Zdroj: podklady od obecného úradu, vlastné spracovanie

Golianovo patrí medzi obce, ktoré so svojimi prostriedkami dobre hospodária. Ako vidíme v tabuľke 58 bežné príjmy obce rástli rýchlejším tempom ako výdavky, obec teda vykazuje pozitívny výsledok hospodárenia. Zaujímavosťou je, že príjem z poplatku za TKO sa v sledovanom období zvýšil viac ako dvojnásobne, čo bolo spôsobené nástupom nového obecného zastupiteľstva do funkcie a zvýšením poplatku na osobu na rok. V sledovanom období sa takisto zvýšili výdavky na SI a TI. Obec ich vynakladala na opravy obecných budov, údržbu miestnych komunikácií a chodníkov, verejné osvetlenie, zabezpečenie stravy dôchodcom, sociálne zabezpečenie, drobné opravy na obecnom vodovode a miestnom rozhlase. Kapitálové príjmy získala obec predajom obecného majetku a to pozemkov a bývalej školskej bytovky. Kapitálové výdavky použila na výstavbu chodníka popri ceste III. triedy a čiastočnú rekonštrukciu obecného úradu.

4.2.9.8 Hodnotenie vybavenosti obcí sociálnou a technickou infraštruktúrou obyvateľmi obce

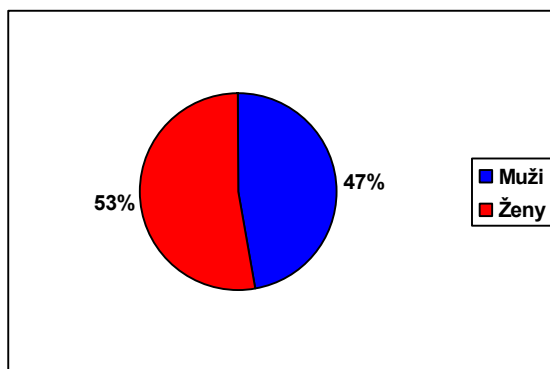
Úroveň vybavenosti obce prvkami sociálnej a technickej infraštruktúry hodnotili aj obyvatelia obcí vyplnením dotazníku. Dotazníkový prieskum sa uskutočnil v období november 2010 až marec 2011.

Pri prieskume v obci bolo oslovených 100 občanov, čo predstavuje 7,69 % z celkového počtu občanov obce.

Na dotazníkový prieskum odpovedalo 37 žien a 33 mužov. Štruktúra respondentov podľa pohlavia bola percentuálne približne rovnaká ako je celková štruktúra obyvateľstva obce podľa pohlavia.

Pohlavná štruktúra respondentov

graf 82

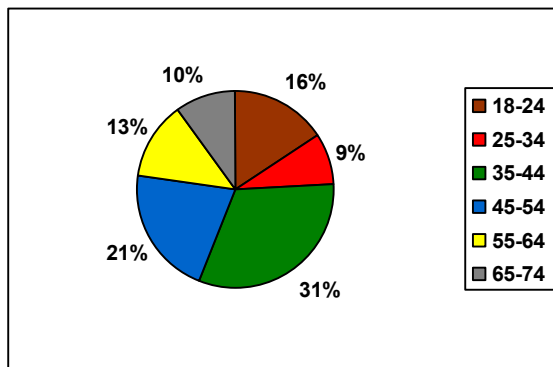
Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Z celkového počtu respondentov bolo 22 vo veku od 35 do 44 rokov, čo predstavuje 31 %. Druhou najpočetnejšie zastúpenou vekovou skupinou bola kategória od 45 do 54 rokov. V tejto vekovej kategórii odpovedalo 15 respondentov, čo predstavuje 21% z celkového počtu respondentov. 11 obyvateľov odpovedajúcich na dotazník bolo vo veku 18 až 24 rokov, čo predstavovalo 16 %. Vo vekovej kategórii 55 až 64 rokov odpovedalo 9 obyvateľov. Na dotazník odpovedalo 7 respondentov v poproduktívnom veku, čo predstavuje 10 %. Najmenej zastúpenou skupinou boli obyvatelia vo veku od 25 do 34 rokov. Počet obyvateľov v tomto vekovom rozpätí predstavoval 9 %, čo je 6 obyvateľov. Žiadny z respondentov nebol starší ako 75 rokov.

Veková štruktúra respondentov

graf 83

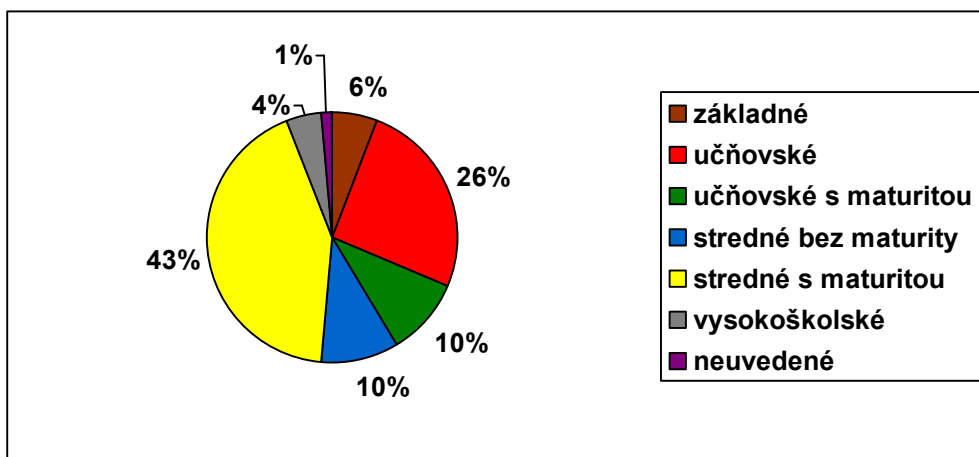

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Ako vidíme v grafe 2, vo vzdelanostnej štruktúre bolo zastúpených 6 vzdelanostných kategórií. Najpočetnejšie zastúpenia mali respondenti so stredoškolským vzdelaním s maturitou. Na dotazník ich odpovedalo 30. Učňovské vzdelanie malo 18 respondentov. 7 opýtaných malo učňovské vzdelanie s maturitou a rovnaký počet obyvateľov získalo stredoškolské vzdelanie bez maturity. Základné vzdelanie mali 4 obyvatelia. 3 obyvatelia dosiahli vysokoškolské vzdelanie. Nikto z respondentov nezískal postgraduálne štúdium. 1 respondent svoje vzdelanie neuviedol.

Vzdelanostná štruktúra respondentov

graf 84

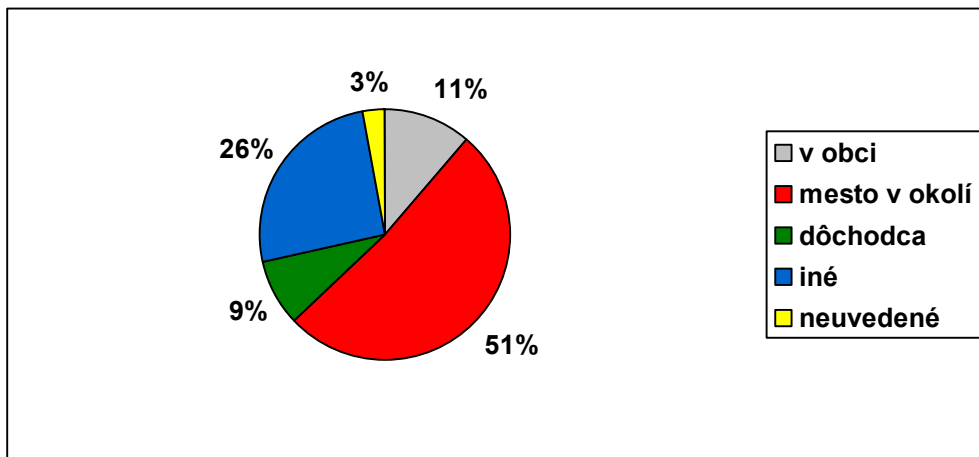

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Viac ako polovica respondentov, 36, čo predstavuje 51%, pracuje v meste v okolí obce Golianovo. Väčšina z odpovedajúcich pracuje v Nitre. V Golianove pracuje 8 odpovedajúcich. 6 respondentov, je na dôchodku, čo predstavuje 9 %. 18 respondentov uviedlo iné miesto pracoviska a 2 respondenti neuviedli miesto svojho pracoviska.

Miesto pracoviska respondentov

graf 85

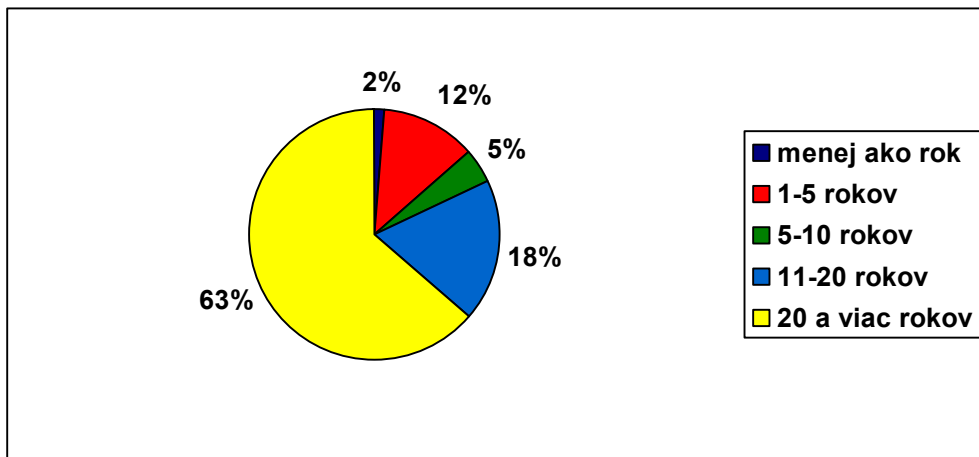

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Takmer 2/3 respondentov, 63 %, žije v obci dlhšie ako 20 rokov. 12 obyvateľov býva v obci 11 až 20 rokov. Ako môžeme vidieť v tabuľke 57 obec dosiahla v sledovanom období pozitívne migračné saldo. To sa prejavilo aj na štruktúre respondentov. 8 obyvateľov žije v obci 1-5 rokov, traja opýtaní žijú v Golianove 5-10 rokov a jeden obyvateľ žije v obci kratšie ako rok.

Dĺžka pobytu v obci

graf 86

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

V ďalšej otázke sa obyvatelia obce hodnotili výhody spojené so životom na dedine. Z prieskumu vyplynulo, že väčšina obyvateľov si myslí, že život na vidieku prináša výhody ako blízky kontakt s prírodou (97%), pokojnejší život ako v meste (90%) a najmä vlastníctvo domu, záhrady a hospodárstva (98%). 90% opýtaných si myslí, že ľudia na dedine sa zaujímajú viac jeden o druhého, čo takisto vnímajú pozitívne.

Hodnotenie výhod súvisiacich so životom v obci

tabuľka 60

	súhlasím	čiastočne súhlasím	nesúhlasím
Život je tu kludnejší a pokojnejší ako v meste	90%	10%	-
Ľudia sa zaujímajú viac jeden o druhého ako v meste	90%	10%	-
Blízky kontakt s prírodou	97%	3%	-
Vlastníctvo domu, záhrady, prípadne hospodárstva	98%	2%	-

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

V tejto časti nás zaujímal názor respondentov na nevýhody spojené so životom v obci. Väčšina opýtaných považuje za najväčšiu nevýhodu nedostatočnú ponuku služieb a slabé možnosti nákupu. Na druhej strane 46% respondentov nesúhlasí s tvrdením, že za všetkým treba ďaleko dochádzať. Týka sa to však najmä skutočnosti, že v obci je zdravotné stredisko a dobrá občianska vybavenosť.

Hodnotenie nevýhod súvisiacich so životom v obci

tabuľka 61

	súhlasím	čiastočne súhlasím	nesúhlasím
Málo pracovných príležitostí	28%	51%	21%
Zlé možnosti nákupu a využívania služieb	44%	44%	12%
Málo možností na sebarealizáciu	39%	28%	33%
Za všetkým treba ďaleko dochádzať	10%	44%	46%

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Dostatočná vybavenosť obce jednotlivými súčasťami SI a TI má významný vplyv na rozvoj obce. Respondenti hodnotili spokojnosť s úrovňou poskytovaných služieb a stavom technickej infraštruktúry. Najväčšiu nespokojnosť vyjadrili s vybavením verejnou kanalizáciou, ktorá sa v obci začína budovať. Hoci je obec plne elektrifikovaná, plynofikovaná a vybavená obecným vodovodom, v súčasnosti sa otvárajú nové stavebné lokality, ktoré vyžadujú rozšírenie tejto infraštruktúry. V súčasnosti obec nie je schopná pokryť všetky požiadavky vzhľadom na vysoké finančné náklady. Nespokojnosť vyjadrili respondenti aj so stavom chodníkov v obci. Ich dobudovanie sa však plánuje v najbližších rokoch. Najvyššiu spokojnosť vyjadrili s úrovňou vybavenosti materskej a základnej školy. V roku 2008 sa školy zlúčili a materská škola začala svoju činnosť v nových priestoroch. V roku 2010 sa zrekonštruovala aj telocvična pri ZŠ. Hoci sa v obci nenachádza sociálne zariadenie pre seniorov, respondenti vyjadrili celkovú spokojnosť so systémom sociálneho zabezpečenia v obci. Momentálne funguje klub dôchodcov v kultúrnom dome. Obec zakúpila pomôcky na rehabilitáciu, obyvatelia môžu 1x týždenne využiť masáž. Obyvatelia môžu využiť služby štyroch poskytovateľov internetu, a to Wimax, Bartanet, Obecné siete a Orange. S ich ponukou sú respondenti veľmi spokojní.

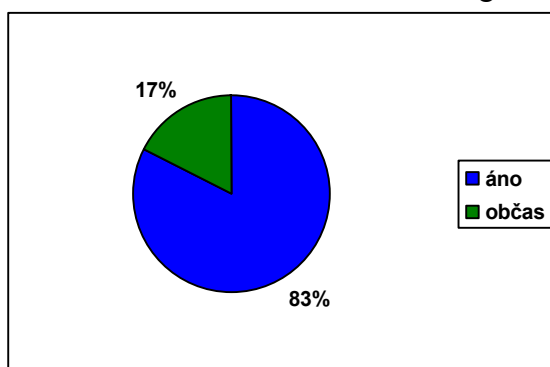
tabuľka 62

Stav miestnych komunikácií	2,1
Stav chodníkov	2,9
Vybavenie verejným vodovodom	1,1
Vybavenie verejnou kanalizáciou	4,8
Elektrifikácia obce	1,5
Plynofikácia obce	1,5
Požiarňa ochrana	2,1
Obecná polícia	nie je
Zdravotná starostlivosť	1,1
Športové zariadenia (napr. hala, ihrisko a pod.)	1,2
Kultúrne zariadenia (napr. kultúrny dom, centrum voľného času a pod.)	1,4
Materská škola	1,0
Základná škola	1,0
Sociálne zariadenia pre seniorov	1,3
Dom smútku	1,2
Knižnica	1,8
Dostupnosť internetu	1,5
Pokrytie signálom mobilných sietí	1,1
iné (uveďte)	-

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Zaujímate sa o život v obci?

graf 87

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Z dotazníkového prieskumu vyplynulo, že až 83% obyvateľov sa zaujíma o dianie v obci, čo predstavuje 52 obyvateľov. Tento vysoký záujem obyvateľov o dianie v obci poukazuje na skutočnosť, že obyvateľom Golianova nie je ľahostajný ďalší vývoj obce. Čo je zaujímavé, že ani jednému z respondentov nie je ľahostajná obec, keďže si túto možnosť nevybral ani jeden z respondentov. Občas sa o diania v obci zaujíma 17% obyvateľov, čo predstavuje 11 obyvateľov. Obyvatelia sa o život v obci nielen zaujímajú, ale sa na rozvoji obce aj podieľajú. Najmä starší občania sa zapájajú do rôznych akcií organizovaných obcou, napríklad budovanie verejného osvetlenia na cintoríne, kosenie, oplatenie školy, organizovanie slávnosti sv. Urbana.

Aký charakter by podľa Vás mala mať Vaša obec?

tabuľka 63

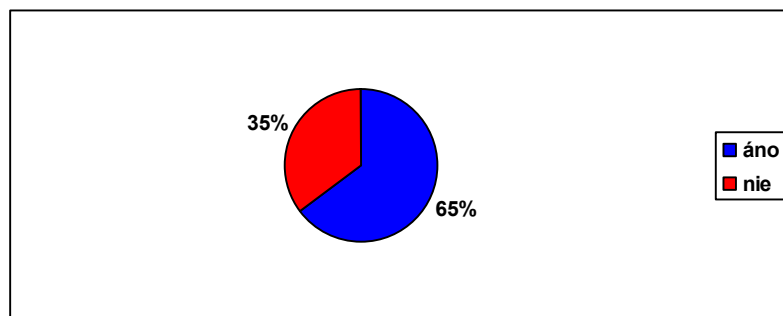
	súhlasím	čiastočne súhlasím	nesúhlasím
Obec by si mala zachovávať dedinský charakter centra	74%	18%	8%
Mali by sa vytvárať podmienky na postupnú mestskú prestavbu	21%	13%	66%

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

V ďalšej otázke sa obyvatelia vyjadrovali k predstavám, aký charakter by si mala obec zachovať. Život na vidieku preferuje väčšina obyvateľov, a súhlasí (74%) alebo čiastočne súhlasí (18%) s tým, aby si Golianovo zachovalo dedinský charakter centra. Na druhej strane však 21 % opýtaných zastáva názor, že v obec by mala vytvárať podmienky na postupnú mestskú prestavbu. S týmto tvrdením však 66% opýtaných vôbec nesúhlasí. Z hodnotenia obyvateľov vyplýva, že dedinský charakter obce obyvateľom vyhovuje, ale nenamietajú ani voči čiastočnej urbanizácii obce.

Viete o tom, že Vaša obec je súčasťou regionálneho združenia Dolná Nitra?

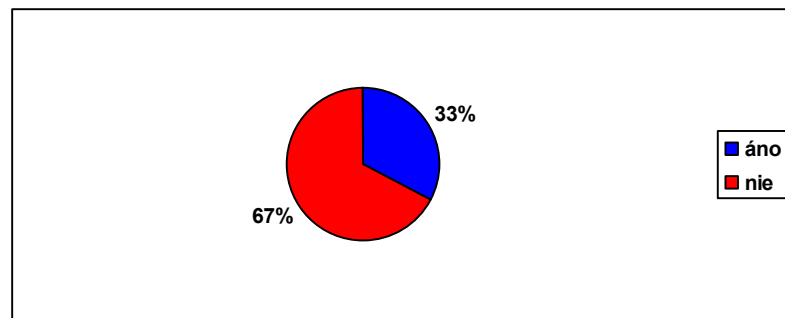
graf 88

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Záujem obyvateľov obce o dianie v obci aj mimo nej je zrejmá z odpovede na ďalšiu otázku. 42 respondentov (65%) má vedomosť o skutočnosti, že Golianovo je súčasťou RZDN. Obec sa aktívne podieľa na reprezentácii združenia a zároveň prezentuje svoje projekty a udalosti v obci aj na webovej stránke združenia. V roku 2010 získalo Golianovo finančnú podporu zo združenia na poradenské služby, v roku 2011 bude realizovať rekonštrukciu domu smútku, čím sa takisto zvýši informovanosť občanov o RZDN.

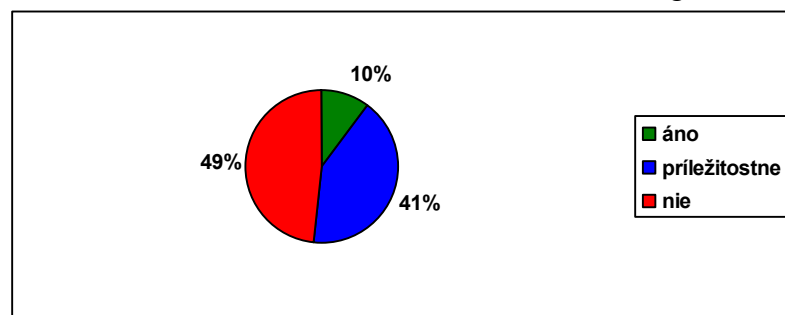
Viete z akého dôvodu a kedy bolo založené regionálne združenie Dolná Nitra?
graf 89

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Okolnosti, za akých bolo združenie založené a dôvody, prečo sa obec stala členom združenia pozná iba 18 opýtaných, čo predstavuje 33%. Treba zdôrazniť, že obyvatelia majú vedomosť o členstve obce v združení, poslanie a ciele združenia však niektorí respondenti nepoznajú.

Zúčastňujete sa podujatí, ktoré organizuje regionálne združenie Dolná Nitra?
graf 90

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Záujem obyvateľov o dianie v obci sme vyhodnotili už v grafe 6. Respondenti prejavili vysoký záujem o život v ich obci, čo sa však týka združenia, obyvatelia sa pravidelne nezúčastňujú podujatí. Iba 6 obyvateľov sa pravidelne zúčastňuje podujatí organizovaných združením. 24 opýtaných sa ich zúčastňuje príležitostne a takmer polovica opýtaných sa nezúčastňuje vôbec. Treba zdôrazniť, že obec Golianovo sa aktívne podieľa na organizovaní podujatí RZDN, respektíve združenie je spoluorganizátorom podujatí organizovaných obcou, napríklad furmanských pretekov, čo obyvatelia nepovažujú za podujatia RZDN ale za podujatia organizované obcou.

4.2.10 Veľký Cetín

4.2.10.1 Všeobecná charakteristika obce

Obec s rozlohou 16,9 km² je najrozsiahlejšou obcou Regionálneho združenia Dolná Nitra. Leží na západnom Slovensku. Administratívne je začlenená do okresu Nitra, ktorý patrí do Nitrianskeho kraja. V rámci okresu nemá obec výhodnú polohu. Veľký Cetín susedí zo severnej strany s obcami Malý Cetín a Golianovo, z južnej s Vinodolom a Veľký Kýrom, na východe s obcou Paňa a zo západnej strany s Brančom a Veľkou Vsou. Od okresného mesta je vzdialená 11 km smerom na juh.

Z geomorfologického hľadiska je územie obce rovnomerné. Kataster obce patrí do orografického celku Alpínsko-himalájskej sústavy, podsústavy Panónska panva. Časť Nitrianskej pahorkatiny - Žitavská pahorkatina, leží v Podunajskej nížine v subprovincii Malá Dunajská kotlina. Nadmorská výška Veľkého Cetína je 132 m. n. m.

Dopravná poloha obce v rámci regiónu je dobrá, obcou prechádza cesta III. triedy. V celku dobrá poloha (blízkosť Nitry, dobré dopravné prepojenie) je jeden z významných faktorov, ktoré pozitívne vplyvajú na rozvoj podnikania v obci. Železnica obcou neprechádza, najbližšia zastávka vlakov sa nachádza v 6 km vzdialenej obci Branč.

S počtom obyvateľov 1641 k 31.12.2009 sa zaraďuje medzi stredné obce nitrianskeho okresu. V rámci regionálneho združenia patrí medzi najľudnatejšie obce. Obec nie je svojou polohou veľmi atraktívna, významnú úlohu v pohybe obyvateľstva zohráva aj emigrácia do okolitých miest a nízke možnosti využívania doplnkových služieb pre obyvateľstvo. Hustota zaľudnenia je 97 obyvateľov na 1 km².

Tabuľka 64

Vývoj počtu obyvateľov a demografické charakteristiky v obci počas obdobia rokov 2005-2009				
rok	prirodzený prírastok	migračné saldo	celkový prírastok	počet obyvateľov
2005	-12	0	-12	1680
2006	-17	-11	-28	1652
2007	-10	2	-8	1644
2008	-16	13	-3	1641
2009	-8	8	0	1641

Zdroj: ŠÚ SR v Nitre

V sledovanom období počet obyvateľov klesal, respektíve stagnoval. V obci bol zaznamenaný vysoký prirodzený úbytok. Vďaka dostavbe bytových domov počet bolo migračné saldo v rokoch 2007-2009 pozitívne. V najbližších rokoch možno predpokladať rovnaký trend.

4.2.10.2 Analýza sociálnej infraštruktúry

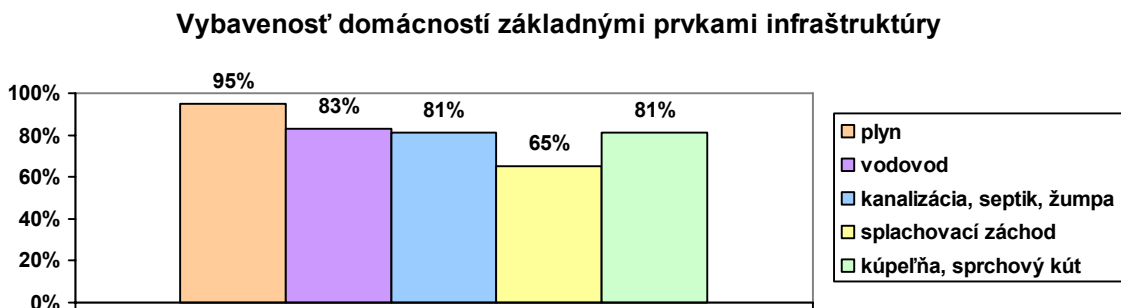
4.2.11.2.1 Domový a bytový fond

Ponuka bývania a stav domového a bytového fondu sú kľúčovými faktormi, ktoré vplývajú na rozvoj obce a sú predpokladom naplňania jej obytnej funkcie. Podľa výsledkov sčítania obyvateľov, domov a bytov uskutočneného v roku 2001 bolo v obci 615 domov, z toho trvale obývaných bolo 512 a zvyšných 103 neobývaných. Priemerný vek domov v obci bol 35. Prevažná časť domov je prízemných, s 1-2 nadzemnými podlažiami. K 31.12.2010 je v obci celkom 622 domov, z toho trvale obývaných 533 a nedokončených 7.

Počet neobývaných domov klesol na 94. V obci sa nachádza bytový dom so štyrmi bytovými jednotkami.

Vybavenosť bytov v obci je na dobrej úrovni. Na plyn je napojených 95 % trvalo obývaných domov, vodovodom je vybavených 83 % trvalo obývaných bytov, na kanalizačnú sieť, žumpu, septik je napojených 81 % trvalo obývaných bytov. Splachovacím záchodom je vybavených 65 % bytov, ústredné kúrenie má zavedené 58 bytov. Vybavenosť kúpeľňou, resp. sprchovým kútom dosahuje úroveň 81 %.

Graf 91

Zdroj: ŠÚ SR v Nitre

4.2.10.2.2 Školstvo

V obci sa nachádza základná škola s vyučovacím jazykom slovenským aj maďarským, materská škola, školská jedáleň a školský klub detí. V školskom roku 2008/2009 navštevovalo základnú školu s vyučovacím jazykom slovenským 19 detí, ktoré sú združené do dvoch malotriedok, o rok neskôr klesol počet žiakov na 16. Výchovno-vzdelávací proces zabezpečujú dvaja pedagógovia. Základná škola s vyučovacím jazykom maďarským má 9 tried. Odbornú stránku vyučovacieho procesu zabezpečuje 10 učiteľov. Školu navštevuje 77 žiakov. Materskú školu navštevuje 28 detí, čo je nárast o 4 deti oproti

školskému roku 2008/2009. Počet pedagogických zamestnancov v materskej škole je 3, ktorí pôsobia v dvoch triedach.

4.2.10.2.3 Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť

V obci sa nachádza ambulancia praktického lekára pre deti a dorast a ambulancia praktického lekára pre dospelých. Ambulancie slúžia aj pre okolité obce, kde zdravotnícke zariadenia absentujú. Časť obyvateľov navštevuje lekára v krajskom meste Nitra.

4.2.10.2.4 Služby obyvateľstvu

V obci sa nachádza predajňa potravín, niekoľko prevádzok pohostinstva a dve predajne kvetov. Na okraji obci sídli odštepňný závod Liaharenského podniku Nitra. V obci sa nachádza firma Agropest s.r.o. Vo Veľkom Cetíne je situované zariadenie pre údržbu a opravu motorových vozidiel.

V obci sa nachádza obecný úrad, ktorého súčasťou je matričný úrad pre obce Veľký Cetín, Malý Cetín, Paňa a Čechynce. Obec vlastní kultúrny dom, budovy školy a škôlky, futbalový areál.

4.2.10.2.5 Kultúrno-spoločenské a športové aktivity obyvateľov obce

V obci pôsobí značný počet organizácií, napríklad miestny spolok Slovenského červeného kríža, poľovnícke združenie, zväz záhradkárov, spevácke súbory mužov a žien, futbalový klub a stolnotenisový klub, ktoré v spolupráci s obcou organizujú spoločenské podujatia a kultúrne akcie ako záhradkársky a poľovnícky ples, degustáciu vín, oslavu nového roku a iné.

4.2.10.3 Analýza technickej infraštruktúry

4.2.10.3.1 Cestná sieť a dopravné systémy

Cez obec vedie cesta III. triedy. Celková dĺžka miestnych komunikácií je 6 km. Chodníky sú vybudované v celej obci, na jednej strane cesty v dĺžke 6 km. V obci Veľký Cetín sú chodníky vybudované v najdlhšom úseku zo všetkých obcí RZDN.

4.2.10.3.2 Vodné hospodárstvo a kanalizácia

Kanalizácia v obci je v štádiu výstavby. Vodovodná sieť je vybudovaná v celej obci. V obci je vybudovaných aj 426 studní.

4.2.10.4 Energetické hospodárstvo

V obci je zavedený plyn od roku 1995 v počte 474 prípojok. Obec Veľký Cetín je plne elektrifikovaná, na území obce sa nachádza 8 stožiarov TS, patriacich ZSE a.s.

4.2.10.5 Odpadové hospodárstvo

Zber tuhého komunálneho odpadu v obce je vykonávaný v dvojtyždňových intervaloch firmou Vepos Vráble. Zber nebezpečného odpadu, nadrozmerného komunálneho odpadu, bioodpadu a elektronického odpadu prebieha podľa potreby obyvateľov obce.

4.2.10.6 Telekomunikačná sieť

V obci sa nachádza pobočka Slovenskej pošty. V prevádzke je 233 hlavných telefónnych staníc, z toho 206 bytových, čo predstavuje najvyšší počet telefónnych prípojok v regionálnom združení.

4.2.10.7 Možnosti financovania sociálnej a technickej infraštruktúry

Bežný rozpočet obce v tis. €

tabuľka 65

rok	celkové príjmy	z toho poplatok za TKO	celkové výdavky	z toho výdavky na SI a TI
2004	438,06	12,61	386,91	14,29
2005	507,57	15,00	456,05	18,27
2006	603,83	15,04	486,49	16,58
2007	605,14	15,67	519,06	17,18
2008	682,09	19,13	531,75	20,83
2009	697,49	20,45	570,88	22,45

Zdroj: podklady od obecného úradu, vlastné spracovanie

Kapitálový rozpočet obce v tis. €

tabuľka 66

rok	celkové príjmy	celkové výdavky	z toho výdavky na SI a TI
2004	37,51	286,23	252,27
2005	129,82	199,10	199,10
2006	154,38	684,99	582,13
2007	687,01	1 218,98	1 073,85
2008	579,06	919,66	897,55
2009	351,45	404,95	62,05

Zdroj: podklady od obecného úradu, vlastné spracovanie

Analýzou rozpočtov obce sme zistili, že Veľký Cetín má prebytkový bežný rozpočet, preto časť prostriedkov presúva na kapitálové výdavky. Tie boli v sledovanom období vyššie ako kapitálové príjmy z vlastných zdrojov. Ich rozdiel bol vykrytý úvermi, ktoré si obec zobrala v roku 2004 a 2007, ale aj dotáciami na výstavbu kanalizácie, ČOV a bytoviek. V roku 2004 použila obec kapitálové výdavky na TI na výstavbu kultúrneho domu. Všetky kapitálové výdavky vynaložila v roku 2005 na rekonštrukciu obecných budov. Obec rekonštruovala obecné budovy (škola, zdravotné stredisko, ubytovňa) aj v rokoch 2006 a 2009. V tomto období vynakladala prostriedky aj na kanalizáciu a čističku odpadových vôd a na výstavbu bytoviek. V rokoch 2006-2007 postavila bytové domy s 22 bytovými jednotkami, v rokoch 2007-2008 bytové domy s 12 bytovými jednotkami

a v roku 2008 aj bytový dom s 8 bytovými jednotkami. V roku 2009 vynaložila kapitálové prostriedky na plynofikáciu nových stavieb vo výške 1,64 tis. €

4.2.10.8 Hodnotenie vybavenosti obcí sociálnou a technickou infraštruktúrou obyvateľmi obce

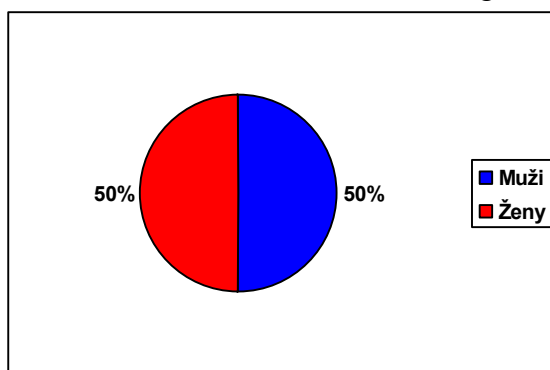
Úroveň vybavenosti obce prvkami sociálnej a technickej infraštruktúry hodnotili aj obyvatelia obcí vyplnením dotazníku. Dotazníkový prieskum sa uskutočnil v období november 2010 až marec 2011.

Pri prieskume v obci bolo oslovených 100 občanov, čo predstavuje 30,67 % z celkového počtu občanov obce.

Na dotazníkový prieskum odpovedalo 39 žien a 41 mužov. Štruktúra respondentov podľa pohlavia bola percentuálne približne rovnaká ako je celková štruktúra obyvateľstva obce podľa pohlavia.

Pohlavná štruktúra respondentov

graf 92

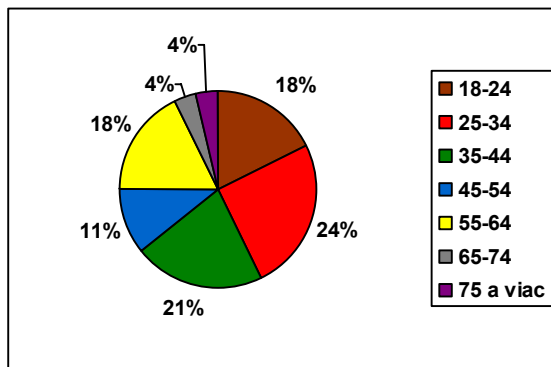

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Z celkového počtu respondentov bolo 26 vo veku od 35 do 44 rokov, čo predstavuje 33 %. Druhou najpočetnejšie zastúpenou vekovou skupinou bola kategória od 55 do 64 rokov. V tejto vekovej kategórii odpovedalo 14 respondentov, čo predstavuje 18% z celkového počtu respondentov. 13 obyvateľov odpovedajúcich na dotazník bolo vo veku 25 až 34 rokov, čo predstavovalo 13 obyvateľov. Rovnaký počet respondentov bol v poproduktívnom veku, od 65 do 74 rokov. Vo vekovej kategórii 45 až 54 rokov odpovedalo 9 obyvateľov. Najmenej zastúpenou skupinou boli obyvatelia vo veku od 18 do 24 rokov. V tomto veku bolo 5 respondentov. Žiadny z respondentov nebol starší ako 75 rokov.

Veková štruktúra respondentov

graf 93

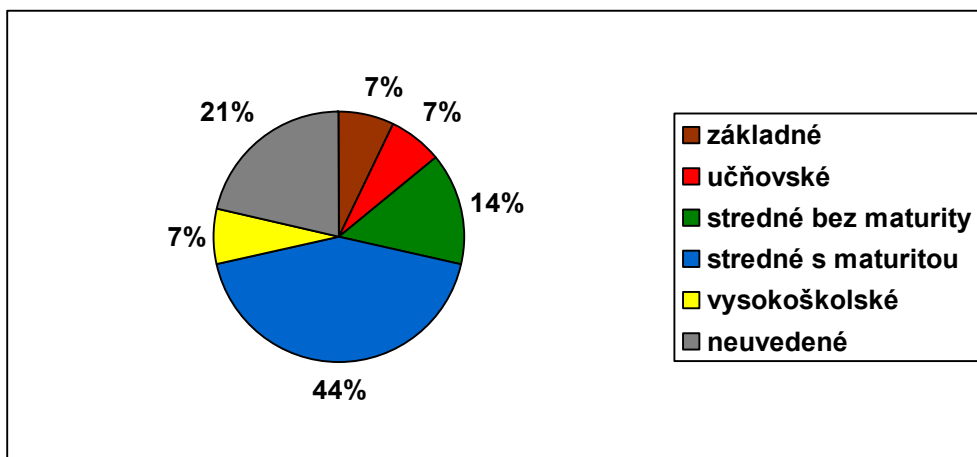

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

V respondovanej vzorke bolo zastúpených 5 vzdelanostných kategórií. Najviac respondentov dosiahlo stredoškolské vzdelanie s maturitou (12), štyria respondenti mali stredoškolské vzdelanie bez maturity. Dvaja odpovedajúci mali základné vzdelanie, dvaja učňovské a dvaja vysokoškolské. 6 respondentov svoje vzdelanie neuviedlo.

Vzdelanostná štruktúra respondentov

graf 94

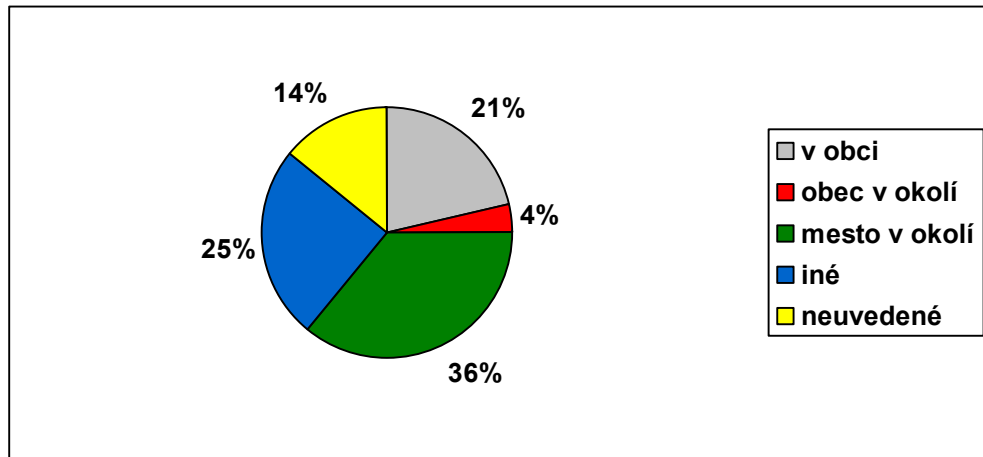

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

V ďalšej časti sme sa zaujímali o miesto pracoviska respondentov. Vyhodnotením tejto úlohy sme zistili, že tretina opýtaných (10) pracuje v meste v okolí obce. 6 respondentov pracuje priamo v obci, ďalší respondent uviedol ako miesto svojho pracoviska obec v okolí. Keďže 25% opýtaných pracuje vo vidieckych obciach, môžeme hlavne u tejto časti obyvateľstva predpokladať silnejší vzťah k vidieku. Iné miesto pracoviska uviedlo 7 respondentov, ktorí boli dôchodcovia, študenti alebo ženy na materskej alebo rodičovskej dovolenke. 4 respondenti na otázku neodpovedali.

Miesto pracoviska respondentov

graf 95

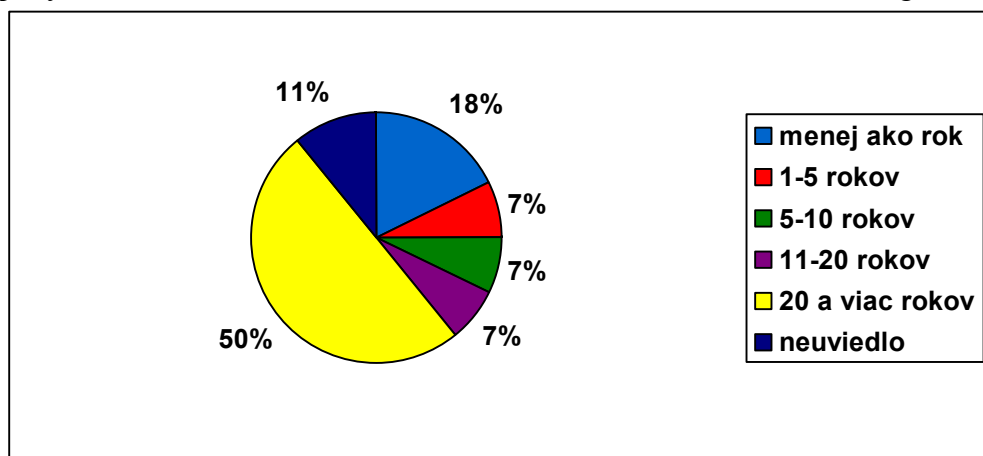

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Napriek relatívne nízkemu počtu respondentov sme zaznamenali rôznorodú vekovú štruktúru opýtaných, vzdelanie ako aj rôznorodé miesto pracoviska. Ako vidíme v grafe 96 a dĺžka života v obci je rôzna. Polovica respondentov žije v obci viac ako 20 rokov (14), dvaja respondenti bývajú v obci v rozmedzí 11 až 20 rokov, 5 až 10 rokov a 1 až 5 rokov. Päť obyvateľov žije v obci iba niekoľko mesiacov. Traja respondenti neuviedli žiadnu možnosť.

Dĺžka pobytu v obci

graf 96

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Vyhodnotením predošlej úlohy sme zistili, že respondenti bývajú v obci v intervale niekoľko mesiacov až niekoľko desaťročí. To znamená, že obec dosahovala pozitívne migračné saldo. S touto skutočnosťou súvisia aj odpovede na ďalšiu otázku. Pýtali sme sa opýtaných na ich názor na výhody spojené so životom v obci. Všetci respondenti súhlasia, že život na dedine má viac pozív, najmä blízky kontakt s prírodou a vlastníctvo domu, záhrady.

Hodnotenie výhod súvisiacich so životom v obci

tabuľka 67

	súhlasím	čiastočne súhlasím	nesúhlasím
Život je tu kľudnejší a pokojnejší ako v meste	88%	12%	-
Ľudia sa zaujímajú viac jeden o druhého ako v meste	89%	11%	-
Blízky kontakt s prírodou	100%	-	-
Vlastníctvo domu, záhrady, prípadne hospodárstva	100%	-	-

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

S tvrdeniami o nevýhodách života v obci nesúhlasí 25 až 50% respondentov. Medzi nevýhody polovica respondentov zaradila iba skutočnosť, že v obci je málo pracovných príležitostí. 65% a 75% opýtaných čiastočne súhlasí s vyhlásením, že v obci sú zlé možnosti nákupu a nízka dostupnosť služieb a takisto málo možností na sebarealizáciu.

Hodnotenie nevýhod súvisiacich so životom v obci

tabuľka 68

	súhlasím	čiastočne súhlasím	nesúhlasím
Málo pracovných príležitostí	54%	21%	25%
Zlé možnosti nákupu a využívania služieb	-	65%	35%
Málo možností na sebarealizáciu	-	75%	35%
Za všetkým treba ďaleko dochádzať	12%	40%	48%

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

V tejto časti sme zisťovali spokojnosť obyvateľov s vybavenosťou sociálnou, technickou a občianskou infraštruktúrou.

tabuľka 69

Stav miestnych komunikácií	1,7
Stav chodníkov	3,1
Vybavenie verejným vodovodom	1,0
Vybavenie verejnou kanalizáciou	1,9
Elektrifikácia obce	1,0
Plynifikácia obce	1,2
Požiarna ochrana	nie je
Obecná polícia	nie je
Zdravotná starostlivosť	1,3
Športové zariadenia (napr. hala, ihrisko a pod.)	1,6
Kultúrne zariadenia (napr. kultúrny dom, centrum voľného času a pod.)	1,2
Materská škola	1,8
Základná škola	1,2
Sociálne zariadenia pre seniorov	nie je
Dom smútku	1,1
Knižnica	2,9
Dostupnosť internetu	3,1
Pokrytie signálom mobilných sietí	2,3
iné (uved'te)	

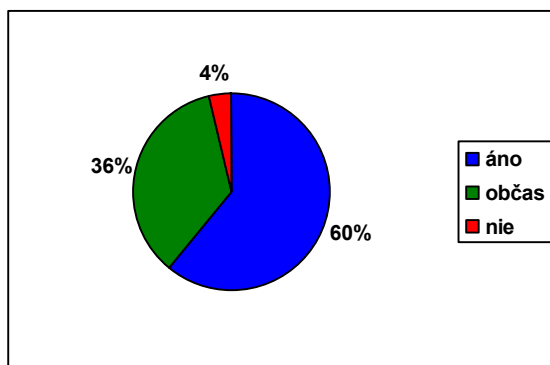
Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Zistili sme, že respondenti sú spokojní s väčšinou infraštruktúrnych zariadení. Voči elektrifikácii obce a vybavením vodovodom nemajú žiadne námietky. Spokojní sú aj s plynifikáciou a elektrifikáciou obce, domom smútku a kultúrnymi zariadeniami.

Nespokojnosť vyjadrili so stavom chodníkov v obci, vybavením knižnice, dostupnosťou internetu a menšiu spokojnosť vyjadrili taktiež s pokrytím signálom mobilných sietí.

Zaujímate sa o život v obci?

graf 97

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

V ďalšej otázke sme nás zaujímalo, či sa respondenti zaujímajú o dianie v obci a či sa ho priamo zúčastňujú. 17 respondentov prejavilo záujem o dianie v obci, 10 respondentov sa o život v obci zaujíma občas. Jednému respondentovi je život obce ľahostajný.

Aký charakter by podľa Vás mala mať Vaša obec?

tabuľka 70

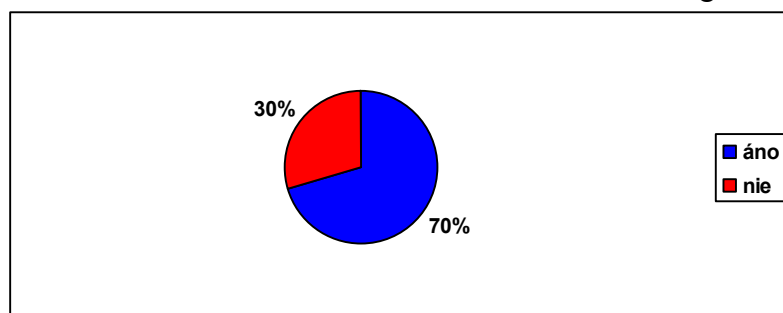
	súhlasím	čiastočne súhlasím	nesúhlasím
Obec by si mala zachovávať dedinský charakter centra	55%	45%	-
Mali by sa vytvárať podmienky na postupnú mestskú prestavbu	-	45%	55%

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

V tejto časti nás zaujímal názor obyvateľov na urbanizáciu Veľkého Cetína. Na základe prieskumu môžeme povedať, že približne polovica respondentov si myslí, že obec by si mala zachovať dedinský charakter centra, druhá polovica s týmto vyhlásením čiastočne tiež súhlasí. Rovnaký podiel respondentov nesúhlasí s tvrdením, že by sa mali vytvárať podmienky na postupnú mestskú prestavbu.

Viete o tom, že Vaša obec je súčasťou regionálneho združenia Dolná Nitra?

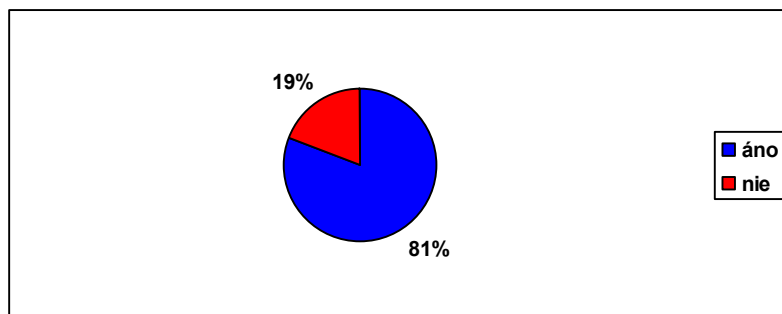
graf 98

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Ako vidíme v grafe 98, väčší podiel respondentov (13) vie, že Veľký Cetín je súčasťou MAS RZDN. Osem respondentov nevedelo, že obec je súčasťou združenia, hoci takmer všetci respondenti sa zaujímajú o život obce.

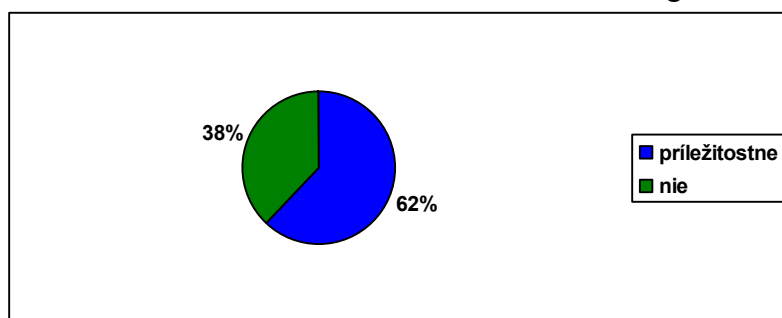
Ak áno, viete z akého dôvodu a kedy bolo založené regionálne združenie Dolná Nitra
graf 99

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

V predošlej otázke 19 respondentov uviedlo, že vie o skutočnosti, že obec je súčasťou RZDN. 17 z nich pozná dôvody založenia združenia, jej cieľ a poslanie. Keďže, ako sme už uviedli vyššie, väčšina respondentov sa zaujíma o život obce, môžeme predpokladať, že obyvatelia sa budú podieľať nielen na rozvoji obce, ale aj združenia ako celku.

Ak áno, zúčastňujete sa podujatí, ktoré organizuje regionálne združenie Dolná Nitra
graf 100

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Dotazníkový prieskum ukázal, že 13 opýtaných sa príležitostne zúčastňuje podujatí organizovaných MAS, 8 respondentov sa nezúčastňuje vôbec.

4.2.11 Vinodol

4.2.11.1 Všeobecná charakteristika obce

Obec leží na západnom Slovensku. Administratívne je začlenená do okresu Nitra, ktorý patrí do Nitrianskeho kraja. V rámci okresu má obec menej výhodnú polohu, z južnej

strany hraničí s novozámockým okresom. Vinodol susedí zo severnej strany s obcami Veľký Cetín a Paňa, z južnej s obcou Černík, na východe s obcou Michal nad Žitavou a zo západnej strany s Komjaticami, Malým Kýrom a Veľkým Kýrom. Od okresného mesta je vzdialená 16 km smerom na sever. Je ohraničená riekou Nitra od juhozápadu a Žitavskou pahorkatinou zo severovýchodu.

Z geomorfologického hľadiska je územie obce rovnomerné. Kataster obce patrí do orografického celku Alpínsko-himalájskej sústavy, podsústavy Panónska panva. Časť Nitrianskej pahorkatiny - Žitavská pahorkatina, leží v Podunajskej nížine v subprovincii Malá Dunajská kotlina. Nadmorská výška obce Vinodol je 130 m. n. m.

Dopravná poloha obce v rámci regiónu je menej výhodná, ide o krajnú obec nielen okresu ale aj celého regionálneho združenia. Železnica obcou neprechádza. Najbližšia železničná stanica sa nachádza v neďalekej obci Komjatice.

S počtom obyvateľov 1973 k 31.12.2009 sa zaraďuje medzi stredné obce nitrianskeho okresu. Počtom obyvateľov je najväčšou obcou Regionálneho združenia Dolná Nitra. Hustota populácie vo Vinodole je 132 obyvateľov na 1 km².

Tabuľka 71

Vývoj počtu obyvateľov a demografické charakteristiky v obci počas obdobia rokov 2005-2009				
rok	prirodzený prírastok	migračné saldo	celkový prírastok	počet obyvateľov
2005	-8	27	19	1910
2006	10	5	15	1925
2007	14	4	18	1943
2008	1	7	8	1951
2009	5	17	22	1973

Zdroj: ŠÚ SR v Nitre

Obec Vinodol je špecifická miernym rastom obyvateľov zapríčineným tak prirodzeným prírastkom ako aj pozitívnym migračným saldom. Vzhľadom na skutočnosť, že ide o najväčšiu obec združenia, napriek uvedeným skutočnostiam počet obyvateľov nerastie tak rýchlo ako v iných obciach. Napriek tomu, že Vinodol je najvzdialenejší od priemyselných miest Nitra a Vrábľa, v ktorých väčšina občanom pracuje, migračné saldo je pozitívne.

4.2.11.2 Analýza sociálnej infraštruktúry

4.2.11.2.1 Domový a bytový fond

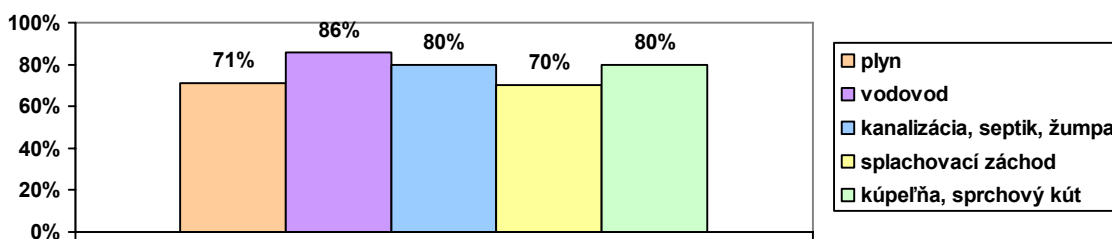
Ponuka bývania a stav domového a bytového fondu sú kľúčovými faktormi, ktoré vplývajú na rozvoj obce a sú predpokladom naplňovania jej obytnej funkcie. Podľa výsledkov

sčítania obyvateľov, domov a bytov uskutočneného v roku 2001 bolo v obci 505 domov, z toho trvale obývaných bolo 432 a zvyšných 73 neobývaných. Priemerný vek domov v obci bol 41. Prevažná časť domov je prízemných, s 1-2 nadzemnými podlažiami. K 31.12.2010 je v obci celkom 529 domov, z toho trvale obývaných 463 a nedokončených 10. Počet neobývaných domov klesol na 66. V obci sa nenachádzajú bytové domy.

Vybavenosť bytov v obci je na dobrej úrovni. Na plyn je napojených 71 % trvalo obývaných domov, vodovodom je vybavených 86 % trvalo obývaných bytov, na kanalizačnú sieť, žumpu, septik je napojených 80 % trvalo obývaných bytov. Splachovacím záchodom je vybavených 70 % bytov, ústredné kúrenie má zavedené 49 bytov. Vybavenosť kúpeľňou, resp. sprchovým kútom dosahuje úroveň 80 %.

Graf 101

Vybavenosť domácností základnými prvkami infraštruktúry

Zdroj: ŠÚ SR v Nitre

4.2.11.2.2 Školstvo

V obci sa nachádza Základná škola, Materská škola, Školský klub detí a školská jedáleň. Základná škola vo Vinodole je najväčšou školou v RZDN. V školskom roku 2008/2009 navštevovalo základnú školu 180 detí, v ďalšom roku klesol počet o 1 žiaka. Základná škola má 9 tried. Odbornú stránku vyučovacieho procesu zabezpečuje 14 učiteľov, v minulom školskom pôsobil na škole aj jeden asistent učiteľa. Materskú školu navštevuje 38, ktoré sú rozdelené do 2 tried. Počet škôlkarov oproti minulému šk. roku stúpol o 6. Pôsobia tu štyria pedagogickí zamestnanci. Budova základnej školy, v ktorej sa nachádza aj školská jedáleň bola postavená koncom 70-tych rokov.

4.2.11.2.3 Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť

V obci sa nachádza ambulancia praktického lekára pre dospelých. V rámci sociálnej starostlivosti obec zabezpečuje dovoz stravy pre osamelých občanov v poproduktívnom veku priamo do domácnosti.

4.2.11.2.4 Služby obyvateľstvu

V obci sa nachádza niekoľko predajní potravín, a pohostinstiev, predajňa záhradkárskych potrieb, predajňa rozličného a drogistického tovaru. Vo Vinodole sa nachádza prevádzka šitia oblekov. Pre obyvateľov obce je prístupná posilňovňa, telocvičňa, tenisový kurt, nohejbalové ihrisko a futbalový štadión. Obyvatelia majú možnosť využiť kadernícke služby poskytované periodicky v budove obecného úradu.

V obci sídli aj farský úrad. O správu obce sa stará obecný úrad prostredníctvom svojich volených a výkonných orgánov. Obec vlastní kultúrny dom, budovy školy a škôlky a futbalový areál.

4.2.11.2.5 Kultúrno-spoločenské a športové aktivity obyvateľov obce

V obci pôsobia rôzne orientované spolky. Do života obce sa aktívne zapája OZ Zoulus, klub vinohradníkov, Senior klub Vinodol, poľovnícke združenie, miestny futbalový, nohejbalový a kynologický klub a divadelný súbor Rámus. Okrem množstva kultúrnych akcií spomínané organizácie v súčinnosti s obcou organizujú aj iné podujatia ako hromadný odber krvi a degustácia vín.

4.2.11.3 Analýza technickej infraštruktúry

4.2.11.3.1 Cestná sieť a dopravné systémy

Cez obec vedie cesta III. triedy. Cesta a miestne komunikácie sú zrekonštruované, v dobrom technickom stave v celkovej dĺžke 9,9 km. Chodníky sú vybudované vo väčšej časti obce na oboch stranách miestnych komunikácií, v niektorých častiach obce absentujú. Dĺžka chodníkov v obci je 5,2 km.

4.2.11.3.2 Vodné hospodárstvo a kanalizácia

V obci nie je vybudovaná kanalizácia ani čistička odpadových vôd. Vodovodná sieť je vybudovaná v počte 404 prípojok. Priemerná ročná spotreba vody v obci je 44 tis. m³. Časť obyvateľov obce využíva vlastný zdroj pitnej vody.

4.2.11.4 Energetické hospodárstvo

V obci je zavedený plyn v počte 343 prípojok. Obec Vinodol je plne elektrifikovaná, na území obce sa nachádza 7 stožiarov TS, patriacich ZSE a.s.

4.2.11.5 Odpadové hospodárstvo

Zber tuhého komunálneho odpadu v obce zabezpečuje firma Vepos Vráble 2x mesačne. Zber nebezpečného odpadu, nadrozmerného komunálneho odpadu, bioodpadu a elektronického odpadu prebieha podľa potreby niekoľkokrát ročne. Zber PET fliaš a tetrapakových obalov zabezpečuje obec 1 x mesačne.

4.2.11.6 Telekomunikačná sieť

V obci sa nachádza poštový úrad. Na telefónnu sieť je napojených 182 hlavných staníc, z toho 160 bytových.

4.2.11.7 Možnosti financovania sociálnej a technickej infraštruktúry

Bežný rozpočet obce v tis. €

tabuľka 72

rok	celkové príjmy	z toho poplatok za TKO	celkové výdavky	z toho výdavky na SI a TI
2004	489,64	14,19	479,13	24,25
2005	576,58	14,87	489,09	19,41
2006	601,77	15,99	489,09	37,11
2007	640,18	15,12	534,89	18,51
2008	715,70	17,01	564,88	21,19
2009	775,47	17,35	668,74	26,57

Zdroj: podklady od obecného úradu, vlastné spracovanie

Kapitálový rozpočet obce v tis. €

tabuľka 73

rok	celkové príjmy	celkové výdavky	z toho výdavky na SI a TI
2004	126,16	47,78	0
2005	19,94	9,23	0
2006	64,81	54,17	0
2007	117,36	86,51	0
2008	9,96	20,40	0
2009	95,57	66,02	0

Zdroj: podklady od obecného úradu, vlastné spracovanie

Príjmy z poplatku za zneškodňovanie tuhého komunálneho odpadu v sledovanom období tvorí priemerne 2,49%-ný podiel na celkových bežných príjmoch, avšak tento podiel neustále klesá, čo je spôsobené skutočnosťou, že poplatok za TKO sa v sledovanom období nezvyšoval. Obec vynaložila 4,46% výdavkov na SI a TI, konkrétne na zimnú údržbu miestnych komunikácií, opravu ciest a chodníkov, verejné osvetlenie, opravu miestneho rozhlasu, drobné opravy obecných budov a sociálne zabezpečenie. V sledovanom období obec vykazuje prebytkový bežný aj kapitálový rozpočet. Zaujímavosťou je, že obec v sledovanom období nevynaložila žiadne kapitálové finančné prostriedky na SI a TI.

4.2.11.8 Hodnotenie vybavenosti obcí sociálnou a technickou infraštruktúrou obyvateľmi obce

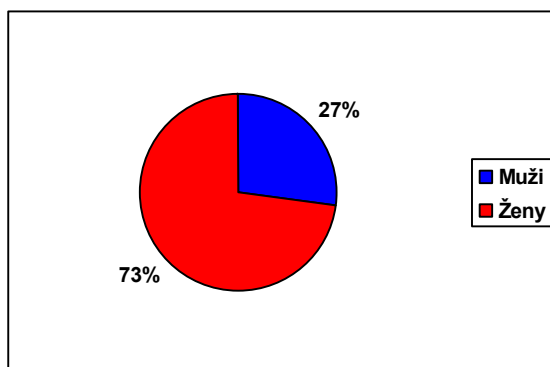
Úroveň vybavenosti obce prvkami sociálnej a technickej infraštruktúry hodnotili aj obyvatelia obcí vyplnením dotazníku. Dotazníkový prieskum sa uskutočnil v období november 2010 až marec 2011.

Pri prieskume v obci bolo oslovených 100 občanov, čo predstavuje 5,07 % z celkového počtu občanov obce.

Napriek tomu, že v obci žije približne rovnaký počet mužov a žien, na dotazníkový prieskum odpovedalo 24 žien a 9 mužov. Pohlavná štruktúra respondentov je uvedená v grafe 102.

Pohlavná štruktúra respondentov

graf 102

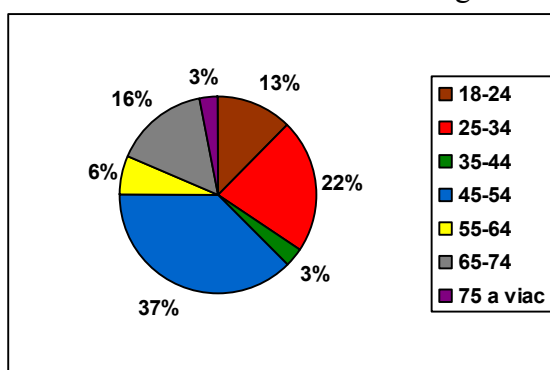

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Z celkového počtu respondentov bolo 12 vo veku od 45 do 54 rokov, čo predstavuje 37 %. Druhou najpočetnejšou zastúpenou vekovou skupinou bola kategória od 25 do 34 rokov. V tejto vekovej kategórii odpovedalo 7 respondentov, čo predstavuje 22% z celkového počtu respondentov. V poproduktívnom veku, od 65 do 74 rokov, odpovedalo 5 obyvateľov, jeden respondent bol starší ako 75 rokov. Vo vekovej kategórii 18 až 24 rokov odpovedali 3 obyvatelia. Dvaja obyvatelia odpovedajúci na dotazník boli vo veku 55 až 64 rokov. Najmenej zastúpenou skupinou boli obyvatelia vo veku od 35 do 44 rokov. V tomto veku bol 1 respondent.

Veková štruktúra respondentov

graf 103

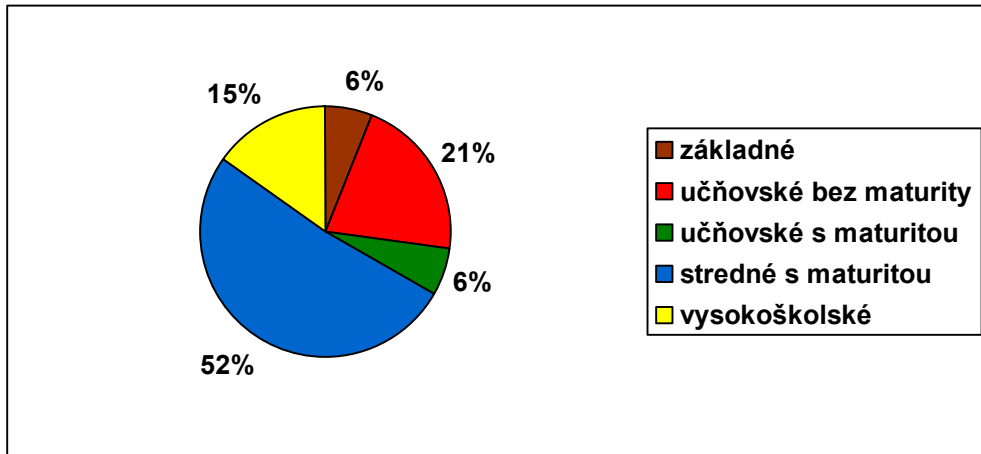
Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Ako vidíme v grafe 104, vo vzdelanostnej štruktúre bolo zastúpených 5 vzdelanostných kategórií. Najpočetnejšie zastúpenia mali respondenti so stredoškolským vzdelaním s maturitou. Na dotazník ich odpovedalo 17. Učňovské vzdelanie bez maturity

malo 7 respondentov. 5 opýtaných malo vysokoškolské vzdelanie. 2 respondenti získali učňovské vzdelanie s maturitou a 2 základné.

Vzdelanostná štruktúra respondentov

graf 104

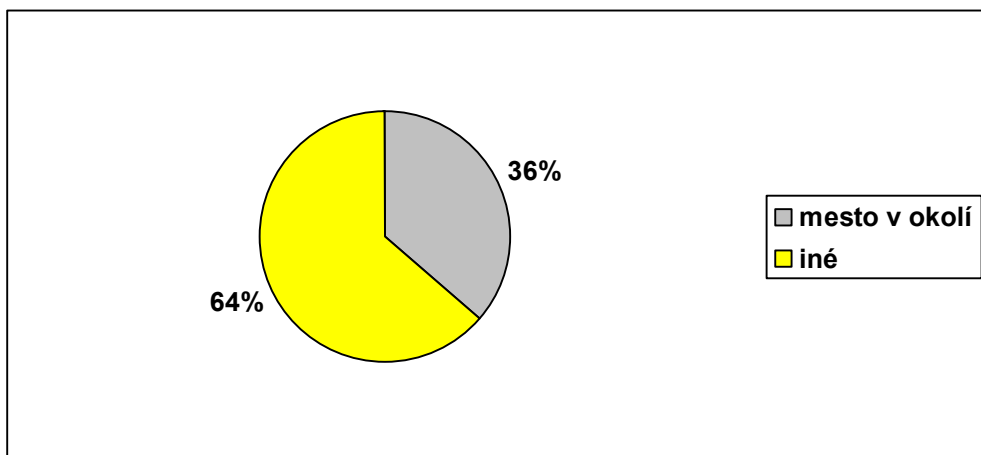

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

V ďalšej otázke sme sa respondentov pýtali na miesto pracoviska. Prieskumom sme zistili, že hoci je Vinodol najväčšou obcou združenia, nikto z respondentov nepracuje priamo v obci, ani v inej vidieckej obci, čo môže evokovať dojem, že respondenti nemajú blízky vzťah k obci, keďže za prácou cestujú do mesta. Na druhej strane však až 21 respondentov uviedlo iné miesto pracoviska. Ide pritom o respondentov, ktorí sú nezamestnaní, na dôchodku, na materskej či rodičovskej dovolenke alebo študenti. Keďže nejde o ekonomicky aktívne obyvateľstvo, môžeme predpokladať, že viac voľného času môžu venovať rozvíjaniu kultúrneho, spoločenského či športového života v obci.

Miesto pracoviska respondentov

graf 105

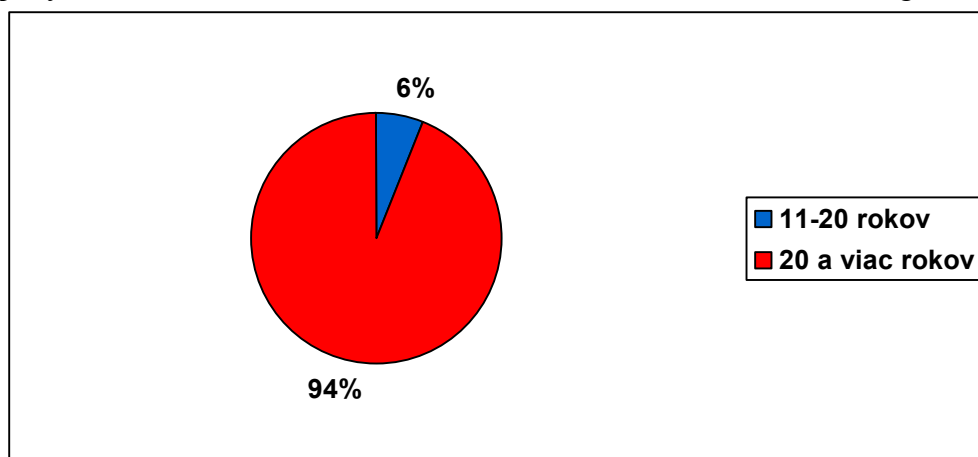

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Silné väzby s obcou dokazuje skutočnosť, že až 31 respondentov, čo predstavuje 94% z celkového počtu opýtaných, žije v obci dlhšie ako 20 rokov. 2 obyvatelia žijú v obci v časovom intervale 11 až 20 rokov. Napriek tomu, že posledné roky dosiahla obec pozitívne migračné saldo, nikto z respondentov nebýva v obci menej ako 10 rokov.

Dĺžka pobytu v obci

graf 106

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

V ďalšej otázke sa obyvatelia obce hodnotili výhody spojené so životom na dedine. Z prieskumu vyplynulo, že väčšina obyvateľov si myslí, že život na vidieku prináša výhody. Všetci respondenti súhlasia s tvrdením, že ľudia na dedine sa zaujímajú viac jeden o druhého. Za výhody považujú aj skutočnosť, že život v obci je kludnejší a pokojnejší ako v meste (97%) a takisto vlastníctvo domu, záhrady, prípadne hospodárstva (91%).

Hodnotenie výhod súvisiacich so životom v obci

tabuľka 74

	súhlasím	čiastočne súhlasím	nesúhlasím
Život je tu kludnejší a pokojnejší ako v meste	97%	3%	-
Ľudia sa zaujímajú viac jeden o druhého ako v meste	100%	-	-
Blízky kontakt s prírodou	81%	19%	-
Vlastníctvo domu, záhrady, prípadne hospodárstva	91%	9%	-

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Ďalej nás zaujímal aj názor obyvateľov na nevýhody spojené so životom na dedine. Ako môžeme vidieť v tabuľke 75, za najväčšiu nevýhodu považujú respondenti to, že za všetkým treba ďaleko dochádzať. Málo pracovných príležitostí a možností na sebarealizáciu považuje za nevýhodu alebo čiastočnú nevýhodu takmer trištvrté opýtaných. Naopak, 25% respondentov s týmto vyhlásením nesúhlasí. Hoci v obci je alokovaných niekoľko rôznych prevádzok, 24% opýtaných si myslí, že v obci sú zlé možnosti nákupu a využívania služieb, a 64% s týmto tvrdením súhlasí čiastočne.

Hodnotenie nevýhod súvisiacich so životom v obci

tabuľka 75

	súhlasím	čiastočne súhlasím	nesúhlasím
Málo pracovných príležitostí	30%	48%	22%
Zlé možnosti nákupu a využívania služieb	24%	64%	12%
Málo možností na sebarealizáciu	33%	42%	25%
Za všetkým treba ďaleko dochádzať	55%	36%	9%

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

V tabuľke 74 sme už uviedli v tabuľke 73, respondenti si myslia, že život na vidieku prináša najmä pozitíva. Ako sú však spokojní s vybranými prvkami SI a TI sme zisťovali v nasledovnej časti. Najväčšiu spokojnosť prejavili s vybavenosťou obce verejným vodovodom, plynofikáciou a elektrifikáciou obce a domom smútku. Väčšie výhrady nemajú ani voči stavu miestnych komunikácií, zdravotnej starostlivosti, školským zariadeniam a športovými a kultúrnymi zariadeniami. Najmenej spokojní sú s požiarnou ochranou v obci a dostupnosťou internetu.

tabuľka 76

Stav miestnych komunikácií	1,3
Stav chodníkov	1,9
Vybavenie verejným vodovodom	1,0
Vybavenie verejnou kanalizáciou	nie je
Elektrifikácia obce	1,0
Plynofikácia obce	1,0
Požiarna ochrana	3,1
Obecná polícia	nie je
Zdravotná starostlivosť	1,2
Športové zariadenia (napr. hala, ihrisko a pod.)	1,4
Kultúrne zariadenia (napr. kultúrny dom, centrum voľného času a pod.)	1,2
Materská škola	1,1
Základná škola	1,1
Sociálne zariadenia pre seniorov	nie je
Dom smútku	1,0
Knižnica	2,1
Dostupnosť internetu	2,3
Pokrytie signálom mobilných sietí	1,8
iné (uveďte)	-

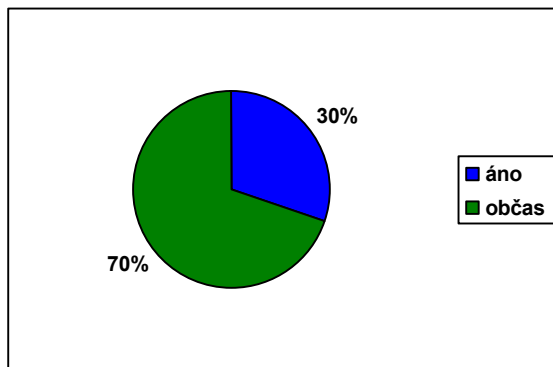
Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Štruktúru respondentov podľa miesta pracoviska sme uviedli v grafe 105. Zistili sme, že takmer 2/3 opýtaných uviedlo iné miesto pracoviska, pričom išlo o študentov, nezamestnaní, dôchodcov alebo ženy na materskej a rodičovskej dovolenke. Keďže respondenti väčšinu času trávia v obci, predpokladali sme, že o život v obci sa zaujímajú. Naše úvahy potvrdzuje aj odpoveď na nasledovnú otázku, či sa respondenti zaujímajú o život v obci. Ako vidíme v grafe 107, ani jeden respondent neodpovedal negatívne.

Zaujímate sa o život v obci?

graf 107

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Aký charakter by podľa Vás mala mať Vaša obec?

tabuľka 77

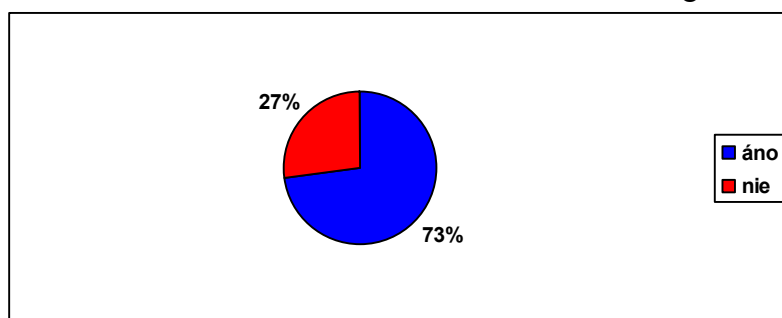
	súhlasím	čiastočne súhlasím	nesúhlasím
Obec by si mala zachovávať dedinský charakter centra	82%	18%	-
Mali by sa vytvárať podmienky na postupnú mestskú prestavbu	-	18%	82%

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

V ďalšej otázke sa obyvatelia vyjadrovali k predstavám, aký charakter by si mala obec zachovať. Život na vidieku preferuje väčšina obyvateľov, a súhlasí (82%) alebo čiastočne súhlasí (18%) s tým, aby si obce zachovala dedinský charakter centra.

Viete o tom, že Vaša obec je súčasťou regionálneho združenia Dolná Nitra?

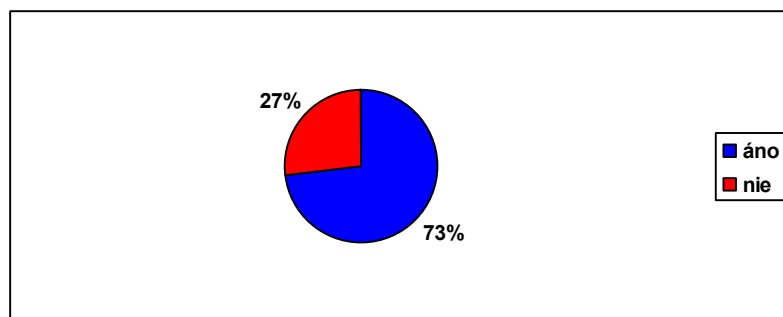
graf 108

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Záujem obyvateľov obce o dianie v obci aj mimo nej je zrejmá z odpovede na ďalšiu otázku. 24 respondentov (73%) má vedomosť o skutočnosti, že Vinodol je súčasťou MAS RZDN. 9 opýtaných o tejto skutočnosti nevedelo.

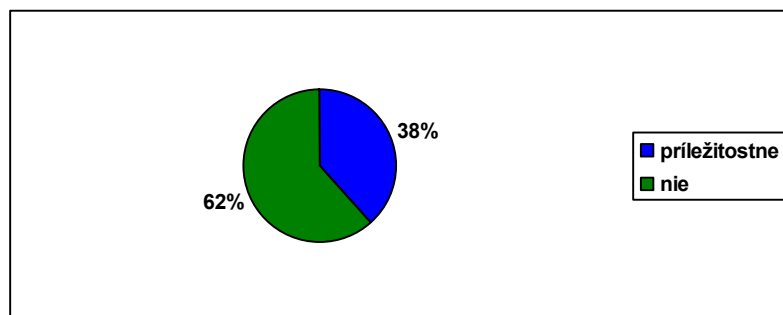
Ak áno, viete z akého dôvodu a kedy bolo založené regionálne združenie Dolná Nitra
graf 109

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Okolnosti, za akých bolo združenie založené a dôvody, prečo sa obec stala členom združenia pozná 19 opýtaných, čo predstavuje 73%. Treba zdôrazniť, že obyvatelia majú vedomosť o členstve obce v združení a o finančných prostriedkoch poskytnutých združením, cieľ a poslanie združenia však niektorí respondenti nepoznajú. Z prieskumu vyplýva, že 7 opýtaných nepozná dôvody, prečo bolo založené.

Ak áno, zúčastňujete sa podujatí, ktoré organizuje regionálne združenie Dolná Nitra
graf 110

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Záujem obyvateľov o dianie v obci sme vyhodnotili už v grafe 107. Respondenti prejavili vysoký záujem tak o život v ich obci. Na druhej strane však štvrtina opýtaných nevedela, že Vinodol je súčasťou MAS RZDN. Z 26 respondentov, ktorí odpovedali na poslednú otázku, sa 16 opýtaných vôbec nezúčastňuje podujatí, ktoré organizuje RZDN a 10 respondentov sa takýchto podujatí zúčastňuje iba príležitostne 10 obyvateľov. Napriek tomu, že respondenti prejavili vysoký záujem o život obce, nižší záujem o život združenia ako celku môže byť ovplyvnený tým, že združenie veľmi mladé a Vinodol je obcou, ktorá je najvzdialenejšia od administratívneho centra MAS.

4.3 Komparácia obcí z pohľadu vybavenosti a financovania obcí technickou a sociálnou infraštruktúrou.

Vybavenosť obcí sociálnou infraštruktúrou

Tabuľka 78

Sociálna infraštruktúra	materská/ základná/ stredná škola	zdravotnícke zariadenie	pošta/ stravovacie zar./ iné prevádzky	spoločensko- kultúrne organizácie
<i>Malé obce</i>				
Paňa	-	NIE	0 / 2 / 0	2
Malý Cetín	-	NIE	0 / 3 / 4	2
<i>Stredné obce</i>				
Babindol	MŠ	NIE	0 / 2 / 1	1
Čechynce	MŠ, ZŠ	NIE	1 / 4 / 2	5
Pohranice	MŠ, 2 ZŠ	ÁNO	1 / 5 / 6	5
Veľký Lapáš	ZŠ	NIE	1 / 2 / 4	13
Dolné Obdokovce	MŠ, 2 ZŠ, SŠ	NIE	0 / 2 / 3	6
Klasov	MŠ, ZŠ	NIE	1 / 4 / 4	6
Golianovo	MŠ, ZŠ	ÁNO	1 / 5 / 5	6
Veľký Cetín	MŠ, 2 ZŠ	ÁNO	1 / 4 / 5	7
Vinodol	MŠ, ZŠ	ÁNO	1 / 6 / 4	8

Zdroj: interné materiály obcí, vlastné spracovanie

V malých obciach Regionálneho združenia Dolná Nitra je vybavenosť školskými zariadeniami na nízkej úrovni. Môžeme konštatovať, že v ani jednej malej obci sa nenachádza základná škola. V jednej malej obci sa materská škola nachádza, ale v školskom roku 2010/2011 nie je v prevádzke kvôli nízkemu počtu detí.

V stredných obciach združenia sa nachádzajú materské školy, základné školy a stredná škola. V troch obciach sa nachádzajú základné školy aj s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny.

Zdravotnícke zariadenia sa v malých obciach vôbec nenachádzajú, absentujú aj vo väčšine stredných obcí.

Vo väčšine stredných obcí sa nachádza pobočka slovenskej pošty. V malých obciach združenia poštový úrad absentuje.

Vo všetkých obciach združenia sa nachádzajú minimálne dve zariadenia poskytujúce stravovacie služby alebo predaj potravín. V dvoch malých obciach sa nachádzajú aj iné prevádzky, napríklad výšivkáreň, marketingová spoločnosť a poľnohospodárske prevádzky. V stredných obciach sa takisto nachádzajú iné prevádzky, hoci ich počet je v niektorých obciach nižší ako v malých obciach združenia. Ide najmä o poľnohospodárske prevádzky, autodopravu a reklamno-marketingové agentúry.

V malých obciach pôsobí niekoľko spoločensko-kultúrnych organizácií zameraných na podporu športu a prezentáciu kultúry a zachovávanie tradícií. V stredných

obciach je situovaný rôzny počet spolkov pôsobiacich v oblasti kultúry a športu, v niektorých obciach ich je však menej ako v malých obciach.

V malých obciach RZDN nie je dostatočne rozvinutá sociálna infraštruktúra. Absentuje najmä základné školstvo, zdravotnícke zariadenia a poštové úrady. Počet spoločenských organizácií a aktivít nimi uskutočňovaných je vzhľadom na počet obyvateľov dostačujúci. V stredných obciach je školstvo dostatočne rozvinuté. Absentujú však zdravotnícke zariadenia. Počet prevádzok v obciach je vzhľadom na počet obyvateľov jednotlivých obcí dostatočný. Vo všetkých obciach pôsobí značný počet dobrovoľníckych združení a spolkov.

Vybavenosť obcí technickou infraštruktúrou

Tabuľka 79

Technická infraštruktúra	chodníky v km	elektrifikácia	vodovodné prípojky	plynové prípojky	kanalizačné prípojky	telefónne prípojky
<i>Malé obce</i>						
Paňa	0,5	ÁNO	86	112	0	57
Malý Cetín	1,4	ÁNO	78	103	76	55
<i>Stredné obce</i>						
Babindol	1,2	ÁNO	147	147	78	85
Čechynce	1,9	ÁNO	229	241	153	99
Pohranice	1,4	ÁNO	274	269	176	146
Veľký Lapáš	1,9	ÁNO	296	302	0	181
Dolné Obdokovce	0	ÁNO	267	277	358	136
Klasov	4,0	ÁNO	249	256	0	159
Golianovo	1,6	ÁNO	303	440	0	153
Veľký Cetín	4,0	ÁNO	426	474	0	233
Vinodol	6,0	ÁNO	404	343	0	182

Zdroj: interné materiály obcí, vlastné spracovanie

Vo väčšine obcí absentujú chodníky alebo ich dĺžka je nedostačujúca. Kompletne vybudované sú iba v obci Veľký Cetín, vedú po jednej strane cesty. V stredných obciach ich počet rastie úmerne rozlohe územia obce, avšak v obci Dolné Obdokovce absentujú úplne, napriek tomu, že táto obec je inak kompletne vybavená ostatnými prvkami technickej infraštruktúry. Všetky malé aj stredné obce združenia sú plne elektrifikované, v stredných obciach sa dokonca rozširuje na lokalitu vinohrady. Vo všetkých obciach je vybudovaný verejný vodovod. Plynofikácia obcí združenia je takisto kompletná. Napojenosť na plyn je však v jednotlivých malých i stredných obciach rôzna. Kanalizácia absentuje v jednej malej obci, je však v štádiu výstavby, v druhej je vybudovaná kompletné. Na druhej strane v niektorých stredných obciach sa s výstavbou kanalizácie ešte nezačalo, v niektorých obciach sa ani neplánuje, čo je hlavné negatívum pri rozhodovaní obyvateľov iných miest o migrácii do daných lokalít. Telekomunikačná sieť

je vybudovaná vo všetkých malých obciach združenia, aj stredných obciach je dostatočne fungujúca telekomunikačná sieť. Pokrytie signálom mobilných operátorov je však v jednotlivých obciach RZDN rôzne bez ohľadu na veľkosť obce.

Financovanie sociálnej a technickej infraštruktúry v obciach

tabuľka 80

	% podiel príjmov z poplatku za TKO	% podiel bežných výdavkov na SI a TI	% podiel kapitálových výdavkov na SI a TI
<i>Malé obce</i>			
Paňa	5,93	2,49	37,55
Malý Cetín	5,66	1,74	62,76
<i>Stredné obce</i>			
Babindol	5,99	1,74	0,00
Čechynce	2,82	3,90	34,80
Pohranice	2,58	8,66	83,90
Veľký Lapáš	2,59	4,73	0,00
D. Obdokovce	2,58	5,22	100,00
Klasov	1,52	3,59	30,25
Golianovo	2,38	3,68	37,43
Veľký Cetín	2,77	3,71	82,58
Vinodol	2,49	4,56	0,00

Zdroj: interné materiály obcí, vlastné spracovanie

Podiel výnosu z poplatku z vývoz tuhého komunálneho odpadu na celkových bežných príjmoch je jednotlivých obciach rôzny. Kým v malých obciach dosahuje takmer 6%, v stredných obciach sa pohybuje v rozmedzí 2,5 až 3%. Výnimku tvorí obec Babindol, ktorá je najmenšou strednou obcou RZDN, preto môžeme skonštatovať, že podiel príjmov z poplatku za TKO je nepriamo úmerný veľkosti obce. Ďalšou výnimkou je obec Klasov, kde je poplatok za TKO najnižší zo všetkých obcí združenia. Podiel výdavkov na SI a TI sa v jednotlivých obciach výrazne líši. Na základe údajov z tabuľky 80 môžeme skonštatovať, že výdavky obcí na SI a TI nezávisia na veľkosti obce. Najväčší podiel bežných výdavkov na SI a TI vykazuje obec Pohranice, ktorá tieto prostriedky použila na verejné osvetlenie, údržbu miestneho rozhlasu, opravu a údržbu miestnych komunikácií, opravu domu smútku, obecný vodovod a sociálne zabezpečenie. Výdavky na uvedené položky vykazujú aj ostatné obce, ale nižšej miere. Najmenej výdavkov vynaložili obce Malý Cetín a Babindol. Na druhej strane Malý Cetín vynaložil takmer celú sumu kapitálových príjmov na výdavky na SI a TI, z celkovej sumy kapitálových výdavkov je podiel výdavkov na SI a TI 62,76 %. Zaujímavosťou je, že obec Dolné Obdokovce vynaložila všetky kapitálové výdavky vo výške 2 595 920 € za obdobie 2004 – 2009 na výdavky na SI a TI. Viac ako 80 %-ný kapitálových výdavkov na SI a TI vykazujú aj obce Pohranice a Veľký Cetín. Okrem výdavkov na kanalizáciu a ČOV tvoria najväčšiu položku

kapitálových výdavkov v sledovanom období výdavky na obecné bytové domy. Približne tretinový podiel kapitálových výdavkov na SI a TI vynaložili obce Paňa, Čechynce, Klasov a Golianovo, taktiež na kanalizáciu, ČOV, miestne komunikácie a bytové domy. Zaujímavosťou je, že obce Babindol, Veľký Lapáš a Vinodol nevykazujú žiadne kapitálové výdavky na SI a TI, hoci stav infraštruktúry v týchto obciach nie je vyhovujúci.

5 Návrhy

Na základe analýzy rozvojových faktorov a dotazníkového prieskumu navrhujeme nasledovné opatrenia týkajúce sa všetkých analyzovaných obcí:

- rozšíriť ponuku poskytovaných služieb vytvorením vhodných podmienok (poskytnutím priestorov s minimálnym prenájmom)
- vybudovať doplnkové služby v športových areáloch a rozšíriť ponuku športových aktivít na celom území Regionálneho združenia Dolná Nitra
- vybudovať cyklotrasu spájajúcu všetky obce územia Dolnej Nitry
- organizovať športové a kultúrne podujatia v rámci MAS RZDN
- oživovať a zachovávať kultúrne tradície obcí
- vybudovať spoločnú knižnicu pre všetky obce združenia
- vybudovať verejné priestranstvá a zeleň
- rekonštruovať a modernizovať obecné budovy
- modernizovať školské zariadenia
- rekonštruovať a dobudovať chodníky v obciach
- vypracovať plán kanalizácie a spoločnej ČOV v obciach, kde kanalizácia a ČOV absentuje
- zriadiť centrum sociálnych služieb, prípadne denný stacionár
- poskytovať opatrovateľskú službu v rámci celého združenia
- zabezpečiť donášku stravy a liekov pre sociálne odkázaných občanov
- podporovať vytváranie pracovných miest v mikroregióne
- vytvoriť programy na podporu podnikania (rekvalifikačné kurzy)
- organizovať vzdelávacie aktivity v rámci RZDN
- využiť marketingové nástroje na prezentáciu obcí a združenia
- vypracovať projekty na získanie finančných prostriedkov z Regionálneho operačného programu, Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, SEIA, ostatných organizácií (Orange, Ekopolis, Allianz, Višehradský fond...)
- zabezpečiť výstavbu bytových domov, vypracovať projektov na získanie finančných prostriedkov zo Štátneho fondu rozvoja bývania
- zlepšiť pokrytie signálom mobilných operátorov

6 Záver

Z analýzy vybaveností obcí technickou a sociálnou infraštruktúrou Regionálneho združenia Dolná Nitra vyplýva, že ďalší rozvoj obcí je sčasti závislý na ich vzájomnej spolupráci, najmä v oblasti riešenia kanalizačnej siete a čističky odpadových vôd. Vhodné by bolo vybudovať cyklotrasu spájajúcu jednotlivé obce združenia a knižnicu, ktorá by slúžila pre všetky obce. V oblasti sociálnej infraštruktúry by sa ďalej mala rozšíriť sieť poskytovaných služieb obyvateľstvu a rozšíriť a sieť zdravotníckych zariadení. Regionálne združenie má veľký potenciál ekonomického a sociálneho rozvoja, ktorý by sa mohol dosiahnuť spoločným dobudovaním infraštruktúrnych zariadení.

Pri porovnaní stavu sociálnej infraštruktúry v malých a stredných obciach združenia možno konštatovať, že stredné obce disponujú širším spektrom občianskej vybavenosti ako malé obce. V malých obciach absentuje základné školstvo a materské školy. Čo sa týka stredných obcí, vo väčšine z nich je situovaná základná aj materská škola. Tri obce poskytujú základné vzdelanie v jazyku národnostnej menšiny, v jednej obci sa nachádza stredná škola. Počet školských zariadení je vzhľadom na krátku vzdialenosť medzi obcami dostačujúci. Vo väčšine obcí združenia chýba zdravotnícke zariadenie, v malých obciach absentuje úplne. Zdravotné strediská situované v štyroch stredných obciach slúžia aj pre okolité obce, avšak počet ambulancií je nedostačujúci pre taký počet obyvateľov obcí spadajúcich do ich zdravotného obvodu. Poštový úrad sa nenachádza v žiadnej malej obci. V dvoch stredných obciach pobočka Slovenskej pošty takisto chýba. Počet pôšt nie je nutné rozširovať, vzhľadom na nízke spektrum ponúkaných služieb touto inštitúciou. Vo všetkých obciach združenia sa nachádza predajňa potravín a pohostinstvo. Viaceré z prevádzok poskytujú stravovacie služby. Predajne rozličných tovarov a poskytovatelia širokého spektra služieb sú rozmiestnené v obciach primerane. Bolo by vhodné umiestniť viac prevádzok poskytujúcich služby obyvateľstvu najmä vo väčších obciach. Spoločenské organizácie a záujmové združenia sú aktívne vo všetkých obciach. Množstvo ich aktivít je adekvátne počtu obyvateľstva. Ich počet je dostačujúci vzhľadom na ich rozsiahlu činnosť.

Súčasný stav technickej infraštruktúry v Regionálnom združení Dolná Nitra sa dá charakterizovať ako dostačujúci s výnimkou nedostatočne rozvinutej kanalizačnej siete. Pozitívom je kompletná elektrifikácia a plynifikácia všetkých obcí. Telekomunikačná sieť je vytvorená vo všetkých obciach v potrebnej miere. Pripojenosť na vodovodnú sieť je veľmi dobrá v 10 z 11 obcí. Kanalizačná sieť je nedostatočne rozvinutá, avšak tento problém by sa mal vzhľadom na vysoké finančné nároky jednotlivých obcí riešiť komplexne. Bolo by vhodné vypracovať plán spoločnej čističky odpadových vôd. Obce

využívajú tri skládky na uloženie odpadu. Pozitívnym javom je skutočnosť, že všetky malé a stredné obce realizujú separovaný zber odpadu. Dopravná infraštruktúra je charakterizovaná hustou sieťou ciest, v malých obciach je však nedostatkom ich kvalita a slabá údržba. Negatívnym javom obcí spolčených v združení je absencia cyklistických trás, ktoré by bolo vhodné vybudovať spoločne aby boli obce vzájomne prepojené. V otázke vybavenosti obcí chodníkmi pre chodcov malé obce zaostávajú, avšak vo veľkej miere je sieť chodníkov nedostačujúca aj v stredných obciach. Pozitívom je, že ďalší rozvoj jednotlivých obcí sa uberá rovnakým smerom, čím sa vytvárajú podmienky pre spoločné aktivity, najmä v oblasti sociálneho zabezpečenia. Potenciál obcí je vysoký a možno predpokladať, že aktívnou spoluprácou jednotlivých obcí sa poslanie MAS Regionálne združenie Dolná Nitra naplní.

7 Použitá literatúra:

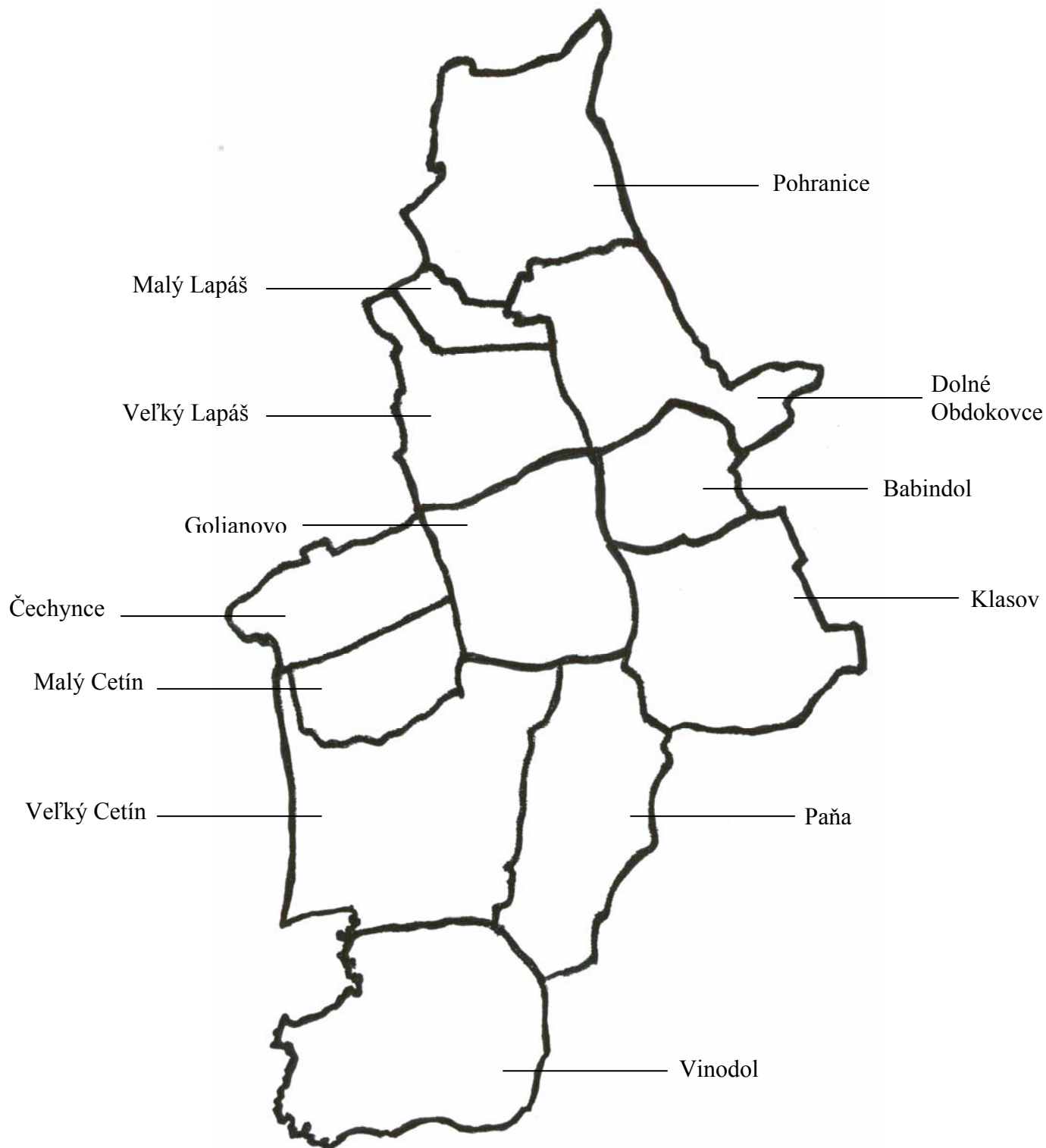
1. BELAJOVÁ, Anna - FÁZIKOVÁ, Mária. 2005. *Regionálna ekonomika a politika*. Nitra: Vydavateľstvo SPU, 2005, str. 66, 77-78. ISBN 80-8069-513-X
2. BENKA, Marián. 2006. Vidiek: Najprv nápady, potom eurofondy. In: TREND, [30.8.2006]
3. BOKOROVÁ, Monika. a i. 2004. *Rozvoj vidieka v Európskej únii*. Nitra: Ústav vedecko-technických informácií pre pôdohospodárstvo Nitra, Informačné stredisko pre Európsku úniu
4. BOUDEVILLE, Jacques. 1996. *Problems of Regional Economic Planning*. Edinburg: The University Press. 1996.
5. BUČEK, Milan. 1986. *Priestorové vzťahy v národnom hospodárstve*. Bratislava: Nakladateľstvo Praha. 1986, s. 152
6. BUCHTA, Stanislav. 1998. *Rozvoj vidieka a trh práce*. In: Obecné noviny. ročník X, 1998, č. 10, s. 14
7. DUBECOVÁ, Ivana. 1999. *Úroveň rozvinutosti zariadení technickej infraštruktúry vo vidieckych obciach okresu Nitra*. In: Medzinárodné vedecké dni 1999 (Zborník vedeckých prác). Nitra: SPU: 1999. s. 173. ISBN 80-7137-661-2.
8. DUBECOVÁ, Ivana. 1999. *Úroveň vybavenosti vidieckych obcí zariadeniami technickej infraštruktúry*. In: Štrukturálne zmeny na slovenskom vidieku (Zborník referátov z vedeckej konferencie). Nitra: SPU, 1999, str. 31 - 37. ISBN 80-85330-67-9
9. DUBECOVÁ, Ivana. 2000. *Regionálne analýzy a plánovanie*. Bratislava. 2000
10. FÁZIKOVÁ, Mária. 1997. *Súčasný stav a tendencie rozvoja vidieka v okrese Nitra*. In: Medzinárodné vedecké dni 1997 (Zborník vedeckých prác). Nitra: SPU, 1997, s. 228 - 230. ISBN 80-7137-434-2
11. GECÍKOVÁ, Ivana. et al., 2006. *Regióny-vidiek-životné prostredie 2006 - I. časť*. Zborník vedeckých a odborných príspevkov a postrehov z medzinárodnej vedeckej konferencie, SPU Nitra, ISBN 80-8069-709-4, s. 126
12. HAMALOVÁ, Marta. a i. 1996. *Priestorová ekonomika*. Bratislava: Ekonóm, 1996, s. 75 - 80. ISBN 80-225-0671-0
13. HAMALOVÁ, Marta. 1996. *Priestorová ekonomika*. Bratislava: Vydavateľstvo Ekonóm, 1996, str. 75, 77, 83, 88, 97 ISBN 80-225-0750-4
14. IVANIČKA, Koloman. 1987. *Základy teórie metodológie socioekonomickej geografie*. Bratislava: SPN, 1987, str. 340 - 344

15. IVANIČKOVÁ, Alžbeta. 1998. *Regionalizácia a priestorová organizácia regionálneho rozvoja*. Bratislava: Ekonóm, 1998, s. 107.
16. JANDOUREK, Jan. 2001. *Sociologický slovník*. 2001, Praha, ISBN 80-7178-535-0, s. 271
17. JUROVÁ, Marie. 1999. *Európska unie - odvetví a infraštruktúra*. Praha: Computer Press, 1999. str. 23-25, 36-41. ISBN 80-7226-219-X
18. KOUDELKA, František a i. 1990. *Struční přehled diskuse*. In: Problémy rozvoje venkovského osídlení. Praha. 1990, s. 222 - 223.
19. KRŠÁKOVÁ, Anna. 2000. *Slovensko je vidiecka krajina*. In: Enviromagazín, ročník V, 2000, č. 4, s. 20. ISSN 1335-1877
20. KUČÍRKOVÁ, Drahomíra. a i. 2003. *Rurálna sociológia*. Nitra: SPU, 2003.
21. MAIER, Gunter. a i. 1998. *Regionálna a urbanistická ekonomika 2*. Bratislava: Elita, 1998, s. 54, 221-222. ISBN 80-8044-049-2
22. MALÍKOVÁ, Mária. 1996. *Význam spoločensko-kultúrnej spolupráce pre rozvoj vidieckych sídiel*. In: Vidiek - šanca pre ekonomický rozvoj (Zborník referátov z vedeckej konferencie). Nitra: VŠP, 1996, s. 105. ISBN 80-7137-365-6.
23. MORAVČÍKOVÁ, Danka a i. 2003. *Rurálna sociológia*. Nitra: SPU, 2003.
24. NÁMEROVÁ, Iveta. *Problémy vidieckeho rozvoja*. Bratislava: Výskumný ústav ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva, 1996. str. 34
25. RUSNÁK, Peter. 1996. *Rozvoj vidieckych regiónov*. In: Vidiek - šanca pre ekonomický rozvoj (Zborník referátov z vedeckej konferencie). Nitra: VŠP, 1996, s. 43. ISBN 80-7137-365-6.
26. SLOVÁK, Ján. 1996. *Rozvoj vidieckeho turizmu v regióne severný Gemer*. In: Vidiek - šanca pre ekonomický rozvoj (Zborník referátov z vedeckej konferencie). Nitra: VŠP, 1996, s. 131. ISBN 80-7137-365-6.
27. SRNA, Otakar. a i. 1991. *Sociálna infraštruktúra. výskumná štúdia*. Bratislava: Výskumný ústav národohospodársky VŠE, 1991. str. 3-6
28. TVRDOŇ, Jozef. 1996. *Regionálna ekonomická dynamika*. Bratislava. 1996. s. 97-99
29. TVRDOŇ, Jozef. a i. 1995. *Regionálny rozvoj*. Bratislava: Ekonóm, 1995. s. 8, 13, 17-19, 22-24, 33-34, 37-43, 53. ISBN 80-225-0671-0
30. TVRDOŇOVÁ, Jela. 1999. *Vytváranie štruktúr a programov v rozvoji vidieka*. In: Medzinárodné vedecké dni 1999 (Zborník vedeckých prác). Nitra: SPU, 1999, s. 114. ISBN 80-7137-661-2

31. VOLKO, Viliam. 1994. *K územnosprávnemu usporiadaniu Slovenskej republiky*. In: Slovakia plus. 1994. s. 67
32. BALÁŽOVÁ, Eva, PAPCUNOVÁ, Viera, JARÁBKOVÁ, Jana. 2006. *Cestovný ruch a samospráva*. Nitra: SPU, 2006. s. 40, 92
33. BALÁŽOVÁ, Eva, PAPCUNOVÁ, Viera. 2007. *Manažment samospráv*. Nitra: SPU, 2007. s. 12, 106
34. PAPCUNOVÁ, Viera. 2010. *Obecný majetok – nástroj rozvoja obcí*. Nitra: UKF, 2010. s. 5, 34, 69
36. HAMALOVÁ, Marta, ŽÁRSKA, Elena. 2002. *Vybrané kapitoly z ekonomiky územnej verejnej správy*. Nitra: UKF, 2002. s. 37, 47
37. Zákon č. 460/1992 Zb. Ústava SR
38. Zákon č. 416/2001 Z.z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky
39. *Kompetencie samosprávy a zmena financovania samosprávy v SR*. 2008 [online] Nitra: SLPK, aktualizované 2008. [cit. 2011-02-14]. Dostupné na: http://www.slpk.sk/eldo/aktualne_otazky_legislativy/marisova.pdf
40. ŠKULTÉTY, Peter. 2009. *Úlohy správy v procese reformy verejnej správy*. In: Zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie Ekonomický a sociálny rozvoj Slovenskej republiky vo verejnej správe v hospodársko-sociálnej sfére. Bratislava: VŠEMUS, 2009. ISBN 978-80-89143-870
41. MARIŠOVÁ, Eleonóra. 2005. *Kompetencie samosprávy a zmena financovania samosprávy v Slovenskej republike*. In: K aktuálnym otázkam legislatívy. Nitra: SPU, 2005. s. 36. ISBN 80-8069-465-6

8 Prílohy

Mapa Regionálneho združenia Dolná Nitra

Mierka 1 : 100 000

Dotazník

Vážení obyvatelia obce, dovoľujem si vás požiadať o vyplnenie nasledovného dotazníka, ktorého výsledky použijem vo svojej diplomovej práci „Možnosti a perspektívy rozvoja technickej a sociálnej infraštruktúry vo vidieckych obciach v Regionálnom združení Dolná Nitra“.

Vybranú odpoveď označte krížikom. Dotazník je anonymný.

Ďakujem Vám za čas strávený vyplňaním dotazníka.

Daniela Čulaková
Študentka FEŠRR SPU v Nitre

1. Pohlavie

muž	☐
žena	☐

2. Vek

18 – 24	☐
25 – 34	☐
35 – 44	☐
45 – 54	☐
55 – 65	☐
65 – 74	☐
75 a viac	☐

3. Aké je Vaše najvyššie dosiahnuté vzdelanie?

základné	☐
učňovské	☐
učňovské s maturitou	☐
stredné bez maturity	☐
stredné s maturitou	☐
vysokoškolské	☐
postgraduálne	☐

4. Kde sa nachádza miesto Vášho pracoviska?

priamo v obci	☐
iná vidiecka obec v okolí	☐
iné mesto v okolí	☐
iné (uved'te)	☐

5. Ako dlho bývate v obci?

menej ako 1 rok	☐
1 – 5 rokov	☐
6 – 10 rokov	☐
11 – 20 rokov	☐
20 a viac rokov	☐

6. Aké výhody má podľa Vás bývanie vo Vašej obci?

súhlasím čiastočne nesúhlasím
súhlasím

Život je tu kludnejší a pokojnejší ako v meste			
Ľudia sa zauímajú viac jeden o druhého ako v meste			
Blízky kontakt s prírodou			
Vlastníctvo domu, záhrady, prípadne hospodárstva			
iné (uved'te)			

7. Aké nevýhody má podľa Vás bývanie vo Vašej obci?

súhlasím čiastočne nesúhlasím
súhlasím

Málo pracovných príležitostí			
Zlé možnosti nákupu a využívania služieb			
Málo možností na sebarealizáciu			
Za všetkým treba ďaleko dochádzať			
iné (uved'te)			

8. V škále od 1 do 5 uved'te ako ste spokojný so stavom vybraných súčastí technickej a sociálnej infraštruktúry vo Vašej obci.

1 – veľmi spokojný   5 – veľmi nespokojný Ak neviete odpovedať, neuvádzajte žiadne hodnotenie.

Stav miestnych komunikácií	
Stav chodníkov	
Vybavenie verejným vodovodom	
Vybavenie verejnou kanalizáciou	
Elektrifikácia obce	
Plynofikácia obce	
Požiarňa ochrana	
Obecná polícia	
Zdravotná starostlivosť	
Športové zariadenia (napr.hala, ihrisko a pod.)	
Kultúrne zariadenia (napr. kultúrny dom, centrum voľného času a pod.)	
Materská škola	
Základná škola	
Sociálne zariadenia pre seniorov	
Dom smútku	
Knižnica	
Dostupnosť internetu	
Pokrytie signálom mobilných sietí	
iné (uved'te)	

9. Zauímáte sa o život v obci?

áno	
občas	
nie	

10. Aký charakter by podľa Vás mala mať Vaša obec?

súhlasím čiastočne nesúhlasím
súhlasím

Obec by si mala zachovávať dedinský charakter centra			
Mali by sa vytvárať podmienky na postupnú mestskú prestavbu			

11. Viete o tom, že Vaša obec je súčasťou regionálneho združenia Dolná Nitra?

áno	
nie	

12. Ak áno, viete z akého dôvodu a kedy bolo založené regionálne združenie Dolná Nitra

áno	
nie	

13. Ak áno, zúčastňujete sa podujatí, ktoré organizuje regionálne združenie Dolná Nitra

pravidelne	príležitostne	vôbec sa nezúčastňujem